

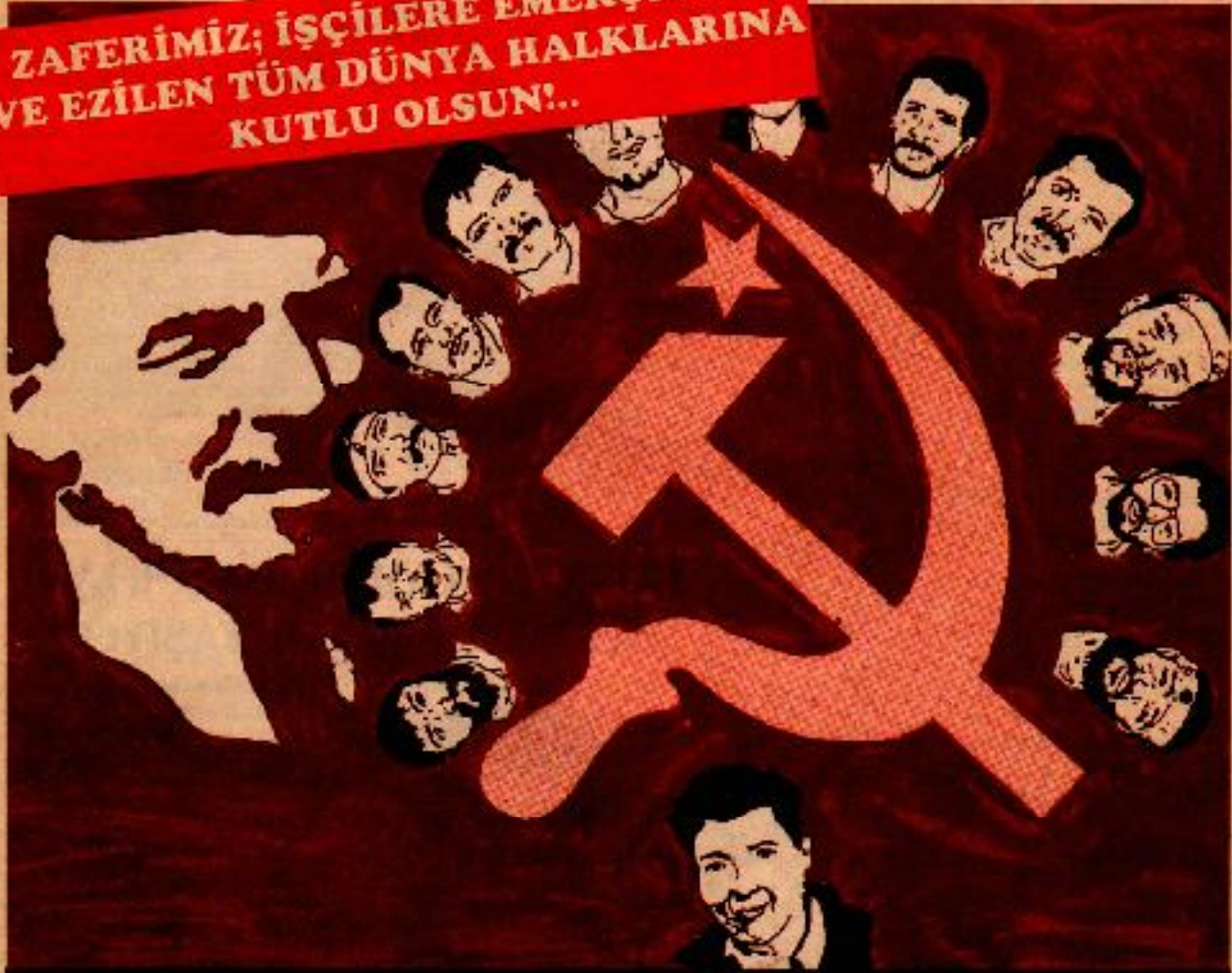
DEVİRİM İÇİN

Sayı: 6 5 Ağustos 1997
Fiyat: (KDV Dahil) 100.000.- TL

DEVİRİMCİ EMEK

FABRİKALAR, TARLALAR, SİYASİ İKTİDAR HER ŞEY EMEĞİN OLACAK!..

ZAFERİMİZ; İŞÇİLERE EMEKÇİLERE
VE EZİLEN TÜM DÜNYA HALKLARINA
KUTLU OLSUN!..

NATO EMPERYALİZMİ

NATO'nun geleceği, emperyalist ülkeler arası ilişkilerin ve şartların geleceğine bağlıdır. Kızılduların NATO kapsamına alınması, NATO'nun yakıtı sürecini oada değiştiremeyecektir.

Syf: 3

DEVİRİMİN BİR PRATİK SORUNU:

Borjuvazi, kendi ordusunda askerlik yapmayı gençlerin önüne bir zorunluluk olarak koyar, kon sadece saldıgı korku ve yasalardan güç olmaz. Aynı zamanda ideoloji propaganda yoluyla da gençleri askerlik yapmaya zorlar.

Syf: 5

GDH DENENİMİLERİ UZERİNE KISANOTLAR

Demokratik devrimden sosyalizme kesintisiz geçişin ancak en otoriter ve en merkezi araçların, en hızlı ve en uygun zamanda kullanılmasıyla mümkün olduğuna, bu kesa tarihi araştırmada göreceğiz.

Syf: 10

Devrim için Devrimci Emek
Orkes Günlük Sosyalist Dergi
Yıl: 7 / Sayı: 5 / 5 Ağustos 1997

Sabibi: Emek Yayıncılık Adına
Temel Gürsoy

Genel Yayın Yönetmeni
K. Önder İl

Yazı İşleri Müdürü
Aysun Emuloğan

Abone Koşulları

Yurtiçi:
6 Aylık 1.000.000 TL.
1 Yıllık 2.000.000 TL.

Yurtdışı:
6 Aylık 130 DM.
1 Yıllık 240 DM

Hesap No:
Temel Gürsoy
İş Bankası / İSTANBUL
Sirküleri Şubesi 1047 50000 062274

Adres:
Halıyar Mah.
Cemal Nadir Sk.
H. Fıratoglu İhtisas D-48
Cağaloğlu / İSTANBUL
Tel-Fax: (0212) 511 09 10

Avrupa Temsilciliği:
Selahattin Karataş
Post. Kutu: 3000 Bern 1 Ann
İSVİÇRE

İsviçre Temsilciliği:
H. Kepecek
Rue Du Lac 15/A
1020 RENENS / LOBANNIE
İSVİÇRE

Almanya Temsilciliği:
H. Arslan
Bingerhoff Str. 9
44225 Dortmund / Almanya

Hastık
Sarıca Oskan

Genel Dağıtım
BİR-YAY

Sunuz:

Beşinci sayımızla yeniden merhaba;
İç savaşın gelişimiyle birlikte dergimiz ve okurlarımız
üzerindeki baskı da her geçen gün artıyor. Geçtiğimiz ay içerisinde
dergimize 1 aylık bir hapatma vizesi daha verildi. Son olarak
yürütmekte olduğumuz "Che... Devrimler Sürüyor" kampanyamızın
afişlerini yaptırmak için çıkan okurlarımızdan dördünde 26
Temmuz günü gözetlence alındığını ve iki okurlarımızın halen
işkence altında olduğunu öğrenmek istiyoruz.

Ayrıca birlikte yarıfordan ve yerimizin derliğinden dolayı
birçok yazımızın elimize ulaşan yazısına bu sayımızda yer
veremediğimiz için özür diliyoruz.

Bir sonraki sayımızda buluşmak üzere...

Devrim için DEVRİMCI EMEK

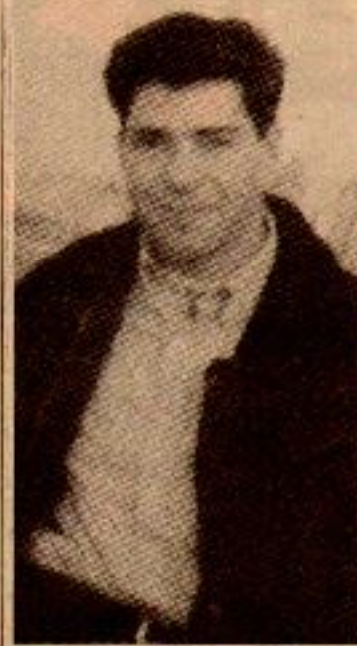
Devrimci İç Savaş Olmaz Olmasın Devrimin İsteği Başkadır.
Her savaşta ilk ve son söz bizimdir.
Hücre hücre ölünmüştüğü savaşçılarımız, ilk ve son sayımızın önder bayraklarını oluşturdular.

Devrimci İç Savaş, emekçilerin maddi maddi yararına, yeni yaşamı, özgür yaşantıyı kazanma mücadelesidir. Ve Ölümlü Örtücü direnişimize gerçek bir Devrimci Savaş Mevzisi olmuştur. Ölümlü Örtücü direnişimiz, bu yolda halk korumaya bağlı bir adımı, atılmışlığı ve fedakârlığı olmuştur. Devrimci İç Savaş, bir tek bir zafer kazanmıştır. Bu zafer Türkiye ve Kürdistan Halklarımız daha büyük savaşlara ve zaferlere çağırıştır. Çağrı ölümlerde, sürebilirdi ve gerillalara ellerinde tutulan 72 ölümlü savaşçıdır.

Çağrı Devrimciler... Sosyalizmandır.

TKKP/Leninist Tutuşu Doğan Ağrı
Hartın Cezari

TARİK ZİYA YILDIRIM (CİHAN) MÜCADELEMİZDE YAŞIYOR!

Süre, dostluğa, yaşamın tutkunu o. Kavramın sıvahlığını anlatan şiirleri gözlerindeki aynı sıcaklıkla okuydu. Devrimci mücadelede yer almak, bedel ödemeyi de göze almak demektir. Tarık yoldaş bu bedelleri ödemekten bir an bile çekinmeyeceğini söylemlerinde militan tavıyla ölmüşlermeden önce defalarca kanlımıştır. Ve Leninist Gerilla olarak polisle girdiği çatışma da bunu göstermiştir. Teslim alınmış, fakat teslim alınmıştır. O Agit gibi olacağını dedi. Söylediği gibi, Agit yoldaş gibi, militanca savaşmış, yaşadığı son ana kadar Türkiye ve Kürdistan halkının yiğit bir savaşçısı olmuştur.

Cihan yoldaş omuzla taşıdığı bayrağı genç Leninistlere bıraktı. Ve onun bedeli ayrılma da aramızdan, vâreği yüreğimize, bilimsel bilincimize, insanî inancımıza güzel günlere kadar varacaktır.

NATO EMPERYALİZMİ

NATO, Rusya ile yapılan "Ortaklık Sendeği" ile birlikte yeni bir sığırca girdi. Yeni sığırca içeriği üzerinde bundan sonra sık sık duracağız. Öncelikle, NATO'nun genişleme stratejisini bütün Doğu Avrupa'ya yaymaya hedeflediğini belirtelim. Ancak, bu yönde atılmış kimi adımlara, yapılan bazı anlaşmalara karşın, her şey emperyalistlerin isteği doğrultusunda gitmediği de ortada. Sosyalist ülkelerde politik yönetime gelen karşıdevrimciler AB üyesi olmamış yanarda, bir an evvel NATO üyesi de olmak; sarsılmakta olan durumlarını bu sayede sağlamlaştırmak istiyorlar. Çünkü barutun üstünde oturuyorlar. NATO ile ilişkiler olan olsa, Doğu Avrupa'da iç savaşları hızlandırır. Ama biz bundan önce, kısa olarak NATO emperyalizmi üzerinde duralım.

NATO'yu oluşturan emperyalist güçler, on yıllar boyu, kendi emperyalist amaçlarını gizlemek için, Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'daki Halk Demokratilerinin sözcüğüne "yayılmacılığın" mileri sordular. Gerçeklerin emperyalistlerin söylediğinden çok farklı olduğunu o sırada halkların büyük çoğunluğu bilmesine karşın, yine de, büyükde yapılan emperyalist propagandanın etkisinde kalsınlar da vardı. Sovyetler Birliği ve halk demokrasi ülkeler, Emperyalist İkinci Dünya Savaşından yeni çıkmış ve bu savaşın esas yükümlülerini yaşamış ve bu durumda eldeki olatakları askeri alana ayrılmayacak kadar zorluklar içinde oldukları halde, emperyalistler, sosyalist ülkeleri askeri yayılmacılıkla suçladılar. Herkes biliyordu ki, Sovyetler Birliği savaşın sonu bütün olanaklarını ekonomik gelişme alanına yönelmiş ve askeri savunma harcamalarının en azını indirmişti. Bu gerçeğe rağmen, emperyalistler kendi yayılmacılıklarını, emperyalist politikalarını gizlemek için, gerçekleri ters yüz etmeye devam ettiler.

NATO'nun kuruluşu 1949'dur. Sosyalist ülkeler ise NATO emperyalizmine karşı sosyalizmi savunmak için bundan tam 6 yıl sonra, yani 1955'de Varşova'da bir araya gelecek, kendi aralarında "Varşova Anlaşması" yaptılar. Bundan da anlaşılıyor ki saldırgan

amaçlarla kurulan NATO'dur, sosyalizmi savunmak amacıyla kurulan ise Varşova Anlaşması yapan sosyalist ülkelerdir. Bugün Varşova Anlaşması yapan ülkeler, anlaşmalarını feshettiler ama, NATO halen ayakta. Üstelik daha da genişlemek istiyor. Bugünkü durumu bile kendi başına, NATO'nun emperyalist amaçları için kurulduğuna, bu askeri, ekonomik, politik örgütün kendisinin saldırganlaşması ve emperyalist olduğunun artık dünya daha yakından biliyor.

NATO hangi koşullarda ve neden kuruldu? NATO emperyalist dünya savaşını, kapitalist sistemin ana kıtası Avrupa'nın yenilgisi ve kendi yarattığı silahlanma ve savaş makinesi tarafından yutulması sonucu kuruldu. Örgüte öncülük eden ise savaşın galibi olan ABD emperyalizmidir. ABD, yenilmiş Avrupa'ya iki yoldan ele geçirdi: birincisi ekonomik yol olarak MARSHALL PLANI ile ve askeri yolla NATO ile Avrupa'nın egemen gücü ABD oldu. Demek ki, NATO, Avrupa'nın yenilmesi ve ABD'ün galip geldiği koşullarda, yine ABD'nin dünyadaki yeni rolüne bağlı olarak oluşturuldu. Her ne kadar İngiltere ve Fransa savaşta yenilen taraf olarak gözetilirse de, gerçekte emperyalist savaş tüm eski Avrupa'ya yıkılmaya götürdü; İngiltere ve Fransa'nın savaş sonrası durumu yağlı ve yorgun Avrupa'nın yolunu değiştiremedi. Dünyayı yeniden paylaşmak için kendi aralarında savaşa tutunan Avrupa iki dünya savaşının sonunda, eski konumunu sürdüremeyerek kadar yıpranmış ve güçten düşmüş Avrupa'dan doğmuş olan başlangıçta ABD emperyalizmi doldurdu. Böylece savaş sonrası Avrupa'sı hem sömürgelelerini, hem madde kaynaklarını ve hem de pazarlarını kaybetmişti. Bütün bundan yeni efendisi ABD idi artık. Bir zamanlar, Avrupa'nın sömürgeci ve sonra da ticari sömürgeci olan ABD, savaş sonrası Avrupa'nın egemen gücü oldu. NATO ABD'nin egemenliğini bir ifadesi olarak doğdu. Savaşta resmen yenilmiş olan Almanya ve İtalya ile müttefikleri oldu, ancak, ABD'nin egemenliğine giren bütün kapitalist Avrupa oldu.

NATO askeri bir örgüt olarak kurulmuş-

la birlikte, kısa süre içinde ekonomik ve politik bir konuma dönüştü. Örneğin Fransa 1969'da NATO'nun "askeri konseyinden" ayrıldı ama NATO'da kalmaya devam etti; çünkü NATO yalnızca askeri bir örgüt değildi; emperyalizmin kendini içinde tanımladığı geniş kapsamlı emperyalist bir bloktu. Bu emperyalist blok yalnızca sosyalist ülkeler karşısında bir "blok" olarak durmadı; esas olarak kendi içinde gelişecek proletarya hareketlerine karşı bir blok hareketiydi. NATO, emperyalizmin üç temel yöredeki temel özelliğini ortaya koyar: birincisi, kendi içindeki proletaryanın ayaklanmalarına karşı bir bloktur emperyalist baskı aygıtı olarak (sınıf egemenliğinin uluslararası niteliği), ikinci olarak; sosyalist ülkelere karşı sürekli bir saldırı ve baskı gücü olarak; üçüncü olarak da, dünyanın ezilen halklarına karşı bir saldırı ve yayılmacı gücü olarak. NATO'nun, gerek kendi ülkelerindeki proletarya ayaklanmalarına karşı, gerek sosyalist ülkelere karşı ve gerekse ezilen dünya uluslarına ve halklarına karşı, emperyalistlerin ortak, yani kolektif güç olarak davranmakla birlikte, kendi içi de ise, ABD emperyalizminin Avrupada'ki egemenliğini, sömürüsünü ve bütün dünyadaki jandarmalığının amacı oldu. ABD kendi topraklarını, Avrupa'nın her tür tehdidinden uzak tutarken; Avrupa, ABD'nin işgali altına girer ve ABD'nin askeri üssü olarak kullanıldı. Böylece bir nükleer savaşta Avrupa ilk dövülecek alan haline getirildi. Ama Avrupa emperyalistler, üzerlerindeki ABD egemenliğine karşı tavır koymak yerine, büyük Avrupalıların kendinin bölgeci ve bilincini bulandırmak için, sözcü Sovyet tehdidetine karşı silahlandı. Böylece NATO yalnızca askeri bir örgüt değil, ABD emperyalizminin, Avrupa'daki ekonomik, politik ve askeri egemenliğinin aracı oldu.

Avrupa NATO altında tarihini ve geniş kapsamlı silahlanmasına gerçekleştirdi. Avrupa'nın her köşesi silah deposu oldu. Son

NATO, emperyalist dünya savaşını, kapitalist sistemin ana kıtası Avrupa'nın yenilgisi ve kendi yarattığı silahlanma ve savaş makinesi tarafından yutulması sonucu kuruldu. Örgüte öncülük eden ise savaşın galibi olan ABD emperyalizmidir.

emperyalist dünya savaşından buyana ekonomik olarak gelişme gösteren Avrupa, NATO içinde bu kadar yüksek oranda silahlanma içine girmesi ve ekonomisini büyük ölçüde askorileştirmesi sonarabilir kere daha kendi yolactığı silah ve savaş makinesi tarafından yutulacaktır. Bu sefer, yeniden aygı kalkacak gücü de bulamayacaktır. ABD ise Avrupa'daki büyük ölçekli somutlaşmasını devam ettirmeden, özellikle yüksek oranlara vatan askeri yatırımlar olmadan bugünkü konumunu devam ettiremez. Bunun için, Varşova Anlaşması yapan ülkelerin anlaşmayı geçersiz sayması, NATO'nun durumunu etkilemedi. Ne ABD ne de Avrupa, emperyalizm aşamasında, anlaşılmasları naltarızlardan geri çekemez, emperyalizmi militarizm olmadan konumunu devam ettiremez. Ne var ki emperyalizmin ulaşmış olduğu düzey, bütün emperyalist ülkeleri yutacaktır, emperyalizm, kendi yarattığı militarizm tarafından buyaya uçurulacaktır. Fakat o kadar önce proletaryaya ve dünya halkları bu sonucu yaratacaklardır.

NATO her ne kadar konisini oluşturan emperyalist ülkelerin ve emperyalist devletlere büyük oranda silah satan emperyalist tekkellerin kolektif gücü olarak ayakta kaldıysa da, gelinen bugünkü aşamada, bu durumunu devam ettiremez. Bunun en temel nedeni, kapitalizmin eşitsiz gelişimi yasasının işlemeye devam etmesidir. Eşitsiz gelişim yasaası, emperyalistler arası güç ilişkilerini yeniden gözden geçirme yönünde işliyor. Örneklerecek, şimdiki herleşmiş Almanya yeniden kaybetmiş eski konumunu kazanmak istiyor. Daha şimdiden Avrupa'nın en büyük gücü olma. Sermayenin rekabeti, ilişkileri ve sirtüşmeleri de yeniden öze çıkımaya bağladı. Paylaşılmas olma dünya pazarlarını yeniden paylaşarak, bunun için gereken ekonomik ve askeri güce sahip olmak ve politik olarak da bütün dünyada söz sahibi olmak gerekiyor. Almanya bugünden bütün bu kışallara sahiptir. Diğer tarafta ise Japon emperyalizmi, Almanya'nın gösterdiği gelişmeye benzer bir gelişme içindedir. Bu ise bütün anlaşmaları ve askeri, politik, ekonomik blokların parçalayacak bir gelişmedir. NATO'nun belirtildiği üç temel nedenden dolayı, kendi içinde bir "blok" davranması güçtür. Bu nedenle emperyalizmin kendi içindeki ilişkileri, sirtüşmeleri ve rekabeti biriktirdi ve bu dönem boyunca bütün bu ilişkiler her öste bindi ve en sonunda, bütün konmuş olan etlere büyük bir güçle yüklenmeye başladı. Bu durumda, son emperyalist dünya savaşından sonra yapılan anlaşmalar ve güç ilişkileri artık devam ettirilemez noktaya gelmiştir. Emperyalistler arası ilişkiler ve rekabet ile

dünya pazarlarında etkin olma savası (bu son nokta emperyalizmi için ölümlü-kalım sorunu olmuştur) eski dönemlere göre çok daha şiddetli gelişmelere gebecektir.

NATO'nun geleceği, emperyalist ülkeler arası ilişkilerin ve sirtüşmelerin geleceğine bağlıdır. Kızıl orduların NATO kapsamına alınması, NATO'nun yıkılışı sürecini önde değiştiremeyecektir. Emperyalistler arası ilişkiler ve sirtüşmeler en sonunda NATO'yu öze felç edecek ve sonra da, oluşma

**NATO'nun geleceği,
emperyalist ülkeler arası ilişkilerin
ve sirtüşmelerin geleceğine
bağlıdır.**

**Kızıl Orduların NATO kapsamına
alınması, NATO'nun yıkılışı sürecini
önde değiştiremeyecektir.**

**Emperyalistler arası ilişkiler
ve sirtüşmeler en sonunda
NATO'yu felç edecek ve sonra da
oluşması kaçınılmaz olan yeni
emperyalist bloklar arasında
parçalanmasını getirecektir.**

sa kaçınılmaz olan yeni emperyalist bloklar arasında parçalanmasını getirecektir. Daha şimdiden düşümlen Avrupa Ordusu bunun ilk işaretlerini veriyor. Öte yandan NATO'yu askeri olarak ayakta tutan ve bunun ekonomik temelini gerçekleştiren ABD, hem kapitalizmin son aşaması olan asaleklik ve çürüme aşamasına girmesi nedeniyle ve hem de özel de, bu kadar büyük bir militarizmi ayakta tuttuğu için, bu nedenle önümüzdeki sirtüş, bu konumundan geri düşecektir. ABD'nin gelişme dinamiği yetini küçük dinamizmine bıraktı. ABD eski "Amerikan rüyasını" artık rüyasında götürü. ABD'nin küçük dinamizmini yetini ne Almanya idduraabilir ve ne de Japonya. Emperyalizmin çöküş dinamiğini yetini yalnızca, sosyalizmin devrimci dinamiğini alacaktır. Bunun bütün inaadı koşulları ve tarihi koşulları tüm dünyada yatarınca algılanmıştır. Avrupa proletaryası ve bütün dünya proletaryası ile dünya halkları tarihi sürecin ÖZNESİ olmak için şimdiki bütün ülkelerde mücadele etmiş durumdadır.

NATO ile Ortaklık Senedi imzalayan Yeltsin yönetimi ve Doğu Avrupa'nın diğer Yeltsinleri, bununla sosyalizme en büyük kazanımı olan Kızıl orduyu içten parçalamak ve çürütme istiyorlar. Ama daha her

gey bitmiş değil. Gerçek Kızıl ordu ve gerçek komünistler son sözlerini söylemediler. Kızıl ordu ve komünistlerin ülkesinde her şey sonsu emmiş değildir. Orada, iş savaştazen üstü ordu olarak ve huzen de açık olarak sirtüyor. NATO ile ortak davranma anlaşması halk tarafından beente onaylanmadı. Şimdiki komünistlerin, Kızıl Ordunun ve halkların önünde yeni bir tarihi sınav var. Sosyalizmin güçleri en güç anavlarından biriyile karşı karşıyalar. NATO karşısında alınacak tavır eğer sosyalist temelde olucaksa, bu, yani Stalinist zoferi etkisi gösterebilir, yani yayılmacı Avrupa'nın ve ABD'nin bu yayılmacılığı durdurular ve sosyalizmin Avrupa ve dünyada yeni bir atagna ynl açabilir. Sosyalizmin güçlerine bir kere daha ulustararası sosyalist mücadelesinin önünde yürüme fırsatı çıktı. Burada her şey sosyalizm güçlerinin tayrına ve yaşanan sirtüşten ne kadar ders aldıklarına bağlıdır.

Biz bu konudaki görüşlerimizi bir kere daha yineliyoruz. **SOSYALİZM KAZANACAKTIR.**

NATO, emperyalizmin bütün dünya halklarını baskı altında tutma, üzerlerinde terör etirme ve emperyalist kapitalist sistemi, proletaryanın dünya ordusundan gelecek saldırılarından koruma gücü olarak ayakta tuttu. Halklar, emperyalistlerin NATO'yu ayakta tuttuşa gelecekleri olarak ileri sürdüğü bütün "gereksinimleri" sahte karakterini görmeğ durumdadır. Emperyalist ülkelerdeki proleterler ve diğer emekçiler de aynı biçimde NATO'nun baskısı ve terörist yuzumun daha iyi kavramaya başladılar. Bütün Avrupa'ya isgal etmeyi amaçlayan ve tarihin en büyük insan kıyımını gerçekleştiren faşist Nazi ordusu dağıldı ama, NATO bu faşist ordunun yerini aldı. NATO'nun bu karakteri şimdiki, bu ülkelerdeki heric sosyalist ve demokratlar tarafından daha net olarak görülyre. Son dönemlerde yapılan işçi gösterilerinden ve haff gözetli ayaklanmalarda, Avrupa'daki emperyalist ülkelerin militarist güçleri vahşetini yine sorgilemeye başladılar. İçerideki ayaklanmaların gidilememesi ve süreklilik kazanması durumunda ise ayaklanmaları bastırma ve emek için NATO olarak harekete geçileceği ortadadır. NATO'nun içerideki baskıcı ve terörist karakterinin ortaya çıkmasıyla, proleterlerin mücadelesi daha devrimci bir özellik gösterecektir. Avrupa yeni iş savaşlarla çalkalanacak günlerin uzayında değildir. Sınıf mücadelesinin yeni sürecinin ilk eylemleri her yerle kendini göstermeye başlamıştır. Avrupa'da proleterlerin ve halkların değişirme, dönüştürme dinamiği artık yulmaya ileri doğru işliyor.

Uğur GÜNDÜZ

DEVİRİMİN BİR PRATİK SORUNU: ORDU İÇİNDE ÇALIŞMANIN ÖNEMİ VE YÖNTEMLERİ

Not: İki yıl aşkın bir süre önce yazılmış olmasına rağmen, devrimimizin çözmesi gereken çok önemli bir soruna ışık tutan bir niteliğe sahip olduğu için, bu yazıya geç de olsa yayımlanması uygun görüldü.

Leninistler, reformizme gitmekte karar kılınan yol arkadaşlarından ayrılır ayrılmaz. Türkiye ve K.Kürdistan'da sınıf mücadelesinde bir dönemin kapanmakta ve bir dönemin açılmakta olduğuna işaret ettiler. 1990 yılının sonlarına doğru Leninistlerin teorik bir üngürteyle saptadıkları bu yeni dönem bugün tüm yönleriyle, somut bir şekilde önümüze gelmiş, kendine özgü görev ve sorumlulukları da sınıf mücadelesine önderlik etme iddiasındaki parti ve örgütlerin önüne koymuştur. Bu iddiaya sahip ve bu iddiaya uygun davranma çabısındaki örgüt ve partiler, bilincinde olsunlar ya da olmasınlar, sınıf mücadelesinin bu yeni döneminin önlerine koyduğu sorunlarla uğraşmak zorunda kalmışlardır. Leninistlerin bu konudaki farkları, mücadeleleri çözüm bekleyen sorunlarının bilincinde olmak ve çözüm için ısraklık, politik yönden hazır olmakta yatıyor. Yoksa farklı olmak adına, sınıf mücadelesinin çözüm bekleyen ya da çözülmek üzere kendilerini önümüze koyan sorunlara sert dönmek öncelikli sıfatı ve iddiasıyla hiç bir biçimde uygundur. Aksine, öncelikli iddiası, sınıf mücadelesine ilişkin sorunların ve çözüm yollarının doğru biçimde saptanmasını gerektirir. Bu yüzden marksizm, sınıflar mücadelesinin her anının ele alınmasını ve sınıf ilişkisiyle güçler dengesinin doğru, hesaplanabilir, kantitatif bir tahmini gerektirir.

Oyleyse, yaklaşık beş yıl önce, 1990 yılının sonlarına doğru Leninistlerin işaret ettiği bu yeni dönemin özelliği nedir ve önceden hangi temel çizgilerle ayrılıyordu? Bu soruya net ve kesin yanıt vermek gerekiyor. Çünkü bu soruya, açık, net ve kesin yanıt veremeyi başaramadan önümüzde duran sorunları ve çözüm yollarını, sınıf mücadelesinin devrimci görevlerini doğru bir biçimde tanımlayamayız.

Yeni dönemin temel özelliği, ekonomik bunalmış politik bunalmış da eşlik etmesi sonucu, devrimci durumun meydana gelmesi, burjuvazinin artık eski yöntemlerle toplumu yönetememesinin ve toplumunda artık eski si gibi yonarılmak istemediğinin tüm belirtileriyle açığa çıkmasında yatıyor. Bu temel

çizgiler, emekçi yığınların eylemlerinde nicelik ve nitelik yönünden çok sıkı bir sınırlama burjuvazinin toplumu yönetmek için sürekli yeni yöntem ve arayışlar içinde bulunması biçiminde kendilerini ortaya koymuyorlardı. Yeni dönemi eskisinden ayrılan işte bu temel çizgilerdi. Elbette henüz başlangıç dönemindeyken bu iki dönemi çelik bir perdeyle bağlamak gibi birbirinden ayırmak olanaksızdır. Her iki dönemin, yani eski devrimci dönem ile yeni devrimci dönemin pek çok çizgisi birbirine karışıyor; yeminin içinde eskinin pek çok belirtisine rastlamak mümkün oluyor. Ne ki, yeminin içinde yaşayan eskinin uzantılar zaman içinde çözümlenip yok olmaya, yerlerine gelişip güçlenen bırakılmak zorunda kalıyorlar. Öyle oldu. Leninistler, marksist dilyalektik yöntemle, eskinin içinde filiz sürmekte olan görüşleri işaret ettiler, onu temel aldılar. Çok geçmeden, yeni dönem tüm özelliği ve belirtileriyle kendini ortaya koydu ve egemen oldu.

Leninistler, bunu zamanında fark ettikleri için, sınıf mücadelesinde kendilerini bekleyen yeni görevleri de doğru bir biçimde saptadılar. Artık, bundan böyle, devrim sorununa pratik politika alanından yaklaşmak gerekiyor. Devrimin kapanması tıklatmak üzere olduğuna 1990'ın sonlarında, 1991'in başlarında saptadık ve devrimin pratik sorunlarına eğilmeye başladık. Aradan geçen her yıl her ay bu üngürteyi pratikte kullandık. Eski den, dönemin özelliğine uygun olarak, devrimin sorunlarına teorik olarak yaklaşmak, devrimin sorunlarına teorik çözümler bulmak gerekiyordu. Yeni dönem bu görevi önmüzdelen kaldırıp attı; yerine yenilerini koydu: devrimin sorunlarına pratik politika alanından yaklaşmak ve bu alandan çözümler bulmak.

İstanbul Gazi ve I Mayıs mahallelerinde meydana gelen 12-15 Mart sokak savaşları başta olmak üzere pek çok kitle eylemi, işçi eylemi, K.Kürdistan'da sürüp gitmekte olan savaş gibi büyük toplumsal olaylar, sınıf mücadelesine önderlik etme iddiasındaki parti ve örgütlerin önüne devrimin pratik sorunlarını getirip dayattı. İş savaş ve devrimci durum olgusunu kabul etmeyen örgütler dahi iş savaşın bir parçası biçiminden başka bir şey olmayan "barikat savaşı" üzerine kafa yormayla; değişik isimlerle dahi olsa askeri örgütlenme biçimi olan silahlı "komiteler"

üzerine durmaya başladılar. Başka türünde olamazdı. Ya sınıf savaşmalarının önlerine getirip dayattığı sorunları ele alıp çözmeye çalışacaklardı ya da bizzat yanan kendileri tarafından açılıp geçileceklerdi. Sınıf savaşına proletarya cephesinden önderlik etme iddiasını sürdürülebilir için devrimin pratik sorunu olan "barikat savaşı", gerilla savaşının bir biçimi olan sivil faşistlere karşı silahlı savaşın vb. sorunları ele aldılar, ele almak zorunda kaldılar.

Ama, devrimin sorunlarına bu tarz ele alış, teorinin gücüyle değil de el yordamıyla yol alındığına anlatıyor. Bu yüzden, teorinin aydınlatıcı ışığından yoksun biçimde, el yordamıyla karanlıkta yol alınmanın akıbeti ile karşılaşmak kaçınılmaz oluyor. sağa-sola kaftayı çarparak yol almak ve en temel sorunları gözden kaçırmaya tehlikesini daima taşımak. Marksist-leninist teorinin aydınlatıcı gücünden yoksun biçimde yol almaya çalışılan devrimci örgüt ve partilerin bu sorun ve tehlikelerle karşı karşıya olduğunu söylesek sadece somut durumu ifade etmiş oluruz. Devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz. Bunun aksine hareket edenler kafa-göz yaparak ve kaplımbağı huzyla yol almak zorunda kalıyorlar. Üstelik, temel sorun ya da sorunları gözden kaçıran...

İşte biz, devrimci örgüt ve partiler tarafından gözden kaçırılan, üzerinde durulmayan devrimin bir temel sorununun üzerinde burada durmaya çalışacağız. Bu temel sorun, çözüme kavuşturulmadan burjuvazinin hiç bir zaman iktidarını kaybetmeyeceği bir sorun olan burjuva ordusunun dağıtılması sorunudur.

Belirtmek gerekir ki, devrimin bu temel sorunu reformist sosyal akımlar bir yana devrimci örgüt ve partiler tarafından bütün- lüklü bir biçimde ele alınmaz, çözümlenmiş ve çözüm yolları ortaya konmuş değildir. Burjuva ordusunun dağıtılması sorunu bu özelliğiyle sadece teorik öngörülebilirlikten, önmüzdelen çözüm bekleyen sorunların kavranamamasından kaynaklanıyor. Devrimci örgütlerin bu temel soruna ilgisiz kalmalarının da bu nedenin etkisi var. Fakat, en azından bunun kadar etkili bir başka neden ise, kapitalist ideolojinin devrimci örgütler üzerindeki etkisidir. Pek çok devrimci örgüt, kentin etkinliğiyle, burjuva ordunun (ki, bu gün faşist karakterindedir.) karşı-devrimci rol

ve etkisini görememiş, hatta kimisi ona "Devrimci" mesajlar bile biçmiştir. Böylece bir yaklaşıma sahip örgütlerin ordunun dağıtılması sorununa devrimin temel bir sorunu olarak ele alıp pratik çözüm yolları bulması elbette beklenmez. Öylece oldu. Devrim ve iktidar mücadelesinde çok iddialı olduklarını ileri süren örgütler bile, sözünü ettiklerimiz bu etki nedeniyle ordunun dağıtılması sorununa eğilmiş, bir çözüm üretebilmiş değildi.

Devrimci safarla orduya karşı egemen olan bu havayı burjuvazide anlaşılmış ve bu yüzden pek çok toplumsal olayın bastırılmasında, olayın niteliğine bağlı olarak polisi değil, orduya kullanmıştır. Burjuvazi, 12-16 Mart sokak savaşları sırasında olduğu gibi, polisin gerçek yüzünün teşhir olduğunu, faşist karakterinin ortaya çıkmasına hiddetli için orduyu ileri sürmüş ve bu büyük toplumsal olayı rahatlıkla bastırabilmiştir. Sabaylarda, polisin sıradan halkın gözünde yaranmış olduğunun bilinci ile hareket etmiş "papaz" rolüyle yetiştirilmişlerdir. Ordunun halk üzerindeki bu etkisinde bilinçsiz yoksul halkın ordu erlerini kendi evladan görmesi kadar, devrimci örgütlerin orduyu teşhir faaliyetlerinde çekingen davranışlarının da rolü vardır. Yoksul emekçi halkın bir bölümü, Sivas-Kahramanmaraş katliamlarında, Kürdistan'daki katliamlarda ordunun oynadığı role rağmen halen erlerin kendisiyle ilişkilerinden dolayı, ordu hakkında yanlış bilimsel fikir ve duygulara sahip olabilmekte, orduyu kendisinin bir parçası olarak sayabilmektedir. Ancak, halkın bu yanlış bilimsel fikir ve duygulara sahip olabilmesi, yanlış bilimsel sistemde, planlı ve sabırlı bir teşhir faaliyetiyle giderilebilir, düzeltililebilir; devrimci örgütlerin bir kısmının kendisi de yanlış bilimsel düşünceler taşımamasıdır. Bunun örnekleri de mücadelemizin içinde görülmüştür. Gazî açıklanması sırasında yanlış düşüncelerinden dolayı önce orduyu alkışlayan halk, çok kısa bir teşhir ve ajitasyon faaliyetiyle etkili bir kaç sloganla yanlış düşüncelerinden önemli ölçüde kurtulmuştur. Bu teşhir faaliyetini yürütebilmek için devrimci örgütlerin elinde bütün sayılır bir malzeme ve kamata vardır. Ordunun Kürdistan'daki vahşeti başlı başına bir kaynaktır. Aynı sıra, Kahramanmaraş, Sivas katliamlarındaki vahşet, gerici güçler karşısındaki hoşgörüsüne karşılık işçi eylemleri karşısındaki sertliği vb. bunların tümü ordunun burjuvazi karşı-devrimci iç yüzünün halkın gözünde sergilenmesi için yeterli verilerdir.

Bununla birlikte, özellikle son yıllarda Kürt Ulusal Kurtuluş Hareketinin etkisi ile "Kürdistan'da askere gitme", "Askere gitme" vb. sloganlarla ordunun dağıtılması sorununa kıyasından köşesinden değinilmiştir. Her ne kadar bu sloganlar, ordunun çözülmesi ve giderek dağıtılması bilimsel ve planlı bir parçası olarak ortaya atılmış olsa da, nihayetinde orduya karşı bir tavır geliştirilmesinde ve orduya karşı halkın içinde kök-

salınması için kırılmasında etkili olabilirler. Ama, bu sloganlar, başka etkili ve belirleyici, planlı, bilinçli faaliyetle birleştirilmezse o kadar etkisiz ki, sözünü etmeye dahi değmez. Hatta, daha da ileri giderek bu sloganlar etrafında yürütülerek çalışmanın tek başına ele alınması durumunda, ordunun "zararlı" unsurlarından temizlenmesi gibi devrim açısından ters ve olumsuz sonuçlara yol açabileceğini bile öne sürülebilir.

Bu söylediklerimizden, bizim "askere gitme", "Kürdistan'da askere gitme" vb. sloganlara karşı çıktığımız sonucu çıkarılabilir mi? Hayır, buradan böyle bir sonuç çıkmaz, çıkarılmaz. Bu sloganlarımızdan olsa olsa, bu sloganların ordunun dağıtılması bütünlüklü planının bir parçası olarak ele alındığında doğru ve devrimci amaçlara hizmet edeceği sonucu çıkarılabilir. Demek ki, burjuvaziye karşı savaşın ya da burjuvaziye karşı savaşın dağıtılması çabası önceden düşünülmemiş, planlanmamış, örgütlü bir faaliyetin ürünü olabilir ancak.

ORDUNUN DAĞITILMASI ÇABASI BÜTÜNLÜK İÇİNDE NASIL ELE ALINMALI?

Ne yazık ki, devrimci hareket içinde, ordunun dağıtılmasına ilişkin bütünlüklü bir düşünceden yoksun olunmanın sonucu, "Askere gitme" çağrısı devrimin bu temel sorunların çözümünü için yeterli görülmemiştir. Bu eleştir ve dolayısıyla yanlış düşüncelerin leninist gençlik arasında da zemin bulduğuna yer yer tanık olmaktadır. Oysa bu slogan, ordunun çözülmesine ilişkin itekli çalışmalarla, yöntemlerle bütünlüklü biçimde ele alınmadığı sürece, istersiz istemez sosyal pasifistlerin sloganına dönmekte, bizi onların düze-yine düşürmektedir. Sosyal pasifistler ya da Türkiye'deki adıyla "vicdani red" çiler, reformistlerle birlikte geleceğin barış sosyalizminin hayallerini kurmaya her zaman hazırdırlar. Ama onlar, bu güzel geleceğe kavuşmak için, devrimci komünistlerden farklı olarak, çetin savaşın, fedakârlıklar gerektiğini, sınıf savaşımını üzerine kağıt yormak gerektiğini kabala yanarlar. Onlar, bu gün toplumun iki kesimi arasında süren korkunç iç savaşın sadece korku ve dehşete kapılırlar ve kan dökülmesinden, ölümünden ve her çeşit silahın kullanılmasından sadece nefret duygusuna kapılırlar. Oysa, bizim işdenmişin dışında olarak burjuvazi, egemenliğini sürdürmenin politikası olarak toplumun yaşamını, ekonomisini ve kültürünü siyasal olarak müye askerileştirmiştir. Hiçbir nefret ve tiksinti duygusu, tek başına, bu nesnel olguyu değiştirme gücüne sahip değildir. Biz, bu duruma karşı çıkmalıyız, ama nasıl? Sadece sosyal pasifistlerin "vicdani red" çilerin, reformistlerin yaptığı gibi nefret ve tiksinti duygularımıza belirtmek mi? Lenin'in dediği gibi.

"Profeter kadın buna nasıl karşı çıkacak

Burjuvazi, kendi ordusunda askerlik yapmayı gençlerin önüne bir zorunluluk olarak koyarken sadece saldırdığı korku ve yasalardan güç almaz.

Askere gitme eğiliminin güçlenmesi işte tüm bunların sarsılmakta ve yıkılmakta olduğunu en başta burjuvaziye anlatır. Bunların yıkılması burjuvaziye ordunun dayandığı temel bir direğin yıkılması anlamına gelir.

Bu yüzden "askere gitme" çağrısı yapmak burjuvaziye ordunun dağıtılmasının temel araçlarından biridir.

tır? Yalnızca bütün savaşlara ve askeri olan herşeye sâverek ve silahsızlanmaya isteyerek mi? Ezilen ve gerçekten devrimci bir sınıftan değil mi? Ya da utanç verici rolü asla kabul etmeyecektir. Bunlar ağullarına şöyle diyeceklerdir: "Yakında delikanlı olacaksınız. Elime silah vereceğim. Silahı el ve askeri sanatı iyice öğren. Profeterler, bunu, bu günkü savaşta olduğu ve sosyalizm düşmanlarının sana söyledikleri gibi, kardeşlerime, İtali İtallerinin içlerini (biz bunu Kürt halkı diye okuyabiliriz -an.) görmek için öğrenmeler. Bunu, kendi İtallerinin burjuvazisine karşı savaşın vermek, sömürüye, sefalete ve savaşa bir son vermek için öğreniler." (Sosyalizm ve Savaş, Sf.66)

Lenin, bu zülli düşünceyi geliştirirken biliyor ki, "silah elde etmeye ve bunların kul-lanılmasına öğrenmeye çalışmayan ezilen bir sınıf, köle muamelesi görmeyi hak eder." Bu durumda, Lenin'in yukarıdaki vasiyetiyle bizim "askere gitme" çağrısını nasıl ayırtırdık, esge? Ancak, Lenin'in vasiyetiyle bizim çağrımız birbirleriyle gelişmiyor mu? Gelişmiyor. Şö, bu iki yaklaşım hangi amaç etrafında birbirini birleştirir? Hayır, bu iki yaklaşım bir paradoks gibi görünse de, aslında, burjuvazi egemenliği yıkarak üzere ordunun bozulup dağıtılması devrimci amaç etrafında birleştirildiğinde birbirini bütünleyen yaklaşımlar oluyorlar. Şimdi, bu iki yönümlü başka yöntemlerle birlikte ele alındığında ordunun dağıtılması çabasına nasıl da bir yandan ve diğer yandan girişmek anlamına geldiğini görülim.

"Askere gitme" çağrısı neyi içerir? Açık ki, gençliğin burjuvaziye katılmayı reddetmesini, zorunlu askerlik yasasının karşı çıkması, şunu da bu zamanda ordunun finansmanını ve nihayetinde emirlere itaat etmesini içerir. Belli ki, bu durumların ortaya çıkıp, yaygın, etkili bir hal alması, zorunlu

askerlik yasasına dayalı ordunun temel bir direğini çökertir. Çünkü, teretli profesyonel askerliğe değil de zorunlu askerliğe dayalı ordu, bu gibi durumda asker sıkıntısı çekecek. askere giden gençlerde bir an önce firar etme arzusu içinde olacaktır. Asker kaçaklarının, askerlik yapmayı reddedenlerin, firar edenlerin artması, ordu içinde er akademi yaratılmakla kalmayacak, aynı zamanda mevceit erlerin de moralini bozacaktır. Bu yüzden, askere gitmeyen gençlerin sayısında bir artış söz konusu olduğu zaman burjuvazinin telesslandığını ve öleml üzerine öleml aldığına gözlemliyoruz. Çünkü, askere gitmeyen gençlerin sayısındaki artış, ordunun saygınlığının yıkılmasında, saldıgı korkunun da etkisizleşmekte olduğunun kanıtıdır aynı zamanda. Burjuvazi, kendi ordusunda askerlik yapmayı gençlerin önüne bir zorunluluk olarak koyarken sadece saldıgı korku ve yasalardan güç almaz. Aynı zamanda ideoloji propagandasıyla da yoluyla da gençleri askerlik yapmaya özendirdir. Askere gitme eğiliminin güçlenmesi işte tüm bunların sarılması ve yıkılmasında olduğu en başta burjuvaziye aittir. Bunları yıkılması burjuvazi ordunun dayandığı temel bir direğin yıkılması anlamına gelir. Bu yüzden "askere gitme" çağrısı yapmak, burjuvazi orduyu dağıtmanın temel araçlarından biridir.

Ama, bu çağrıyı, ordunun dağıtılması fikrine bağlamazsak ve sadece askerlik sanatından, silah ve savaşta dayanan bir ükaini, bir nefretin sonucu olarak ele almak bizim sosyal pasifistlerden, "viedani ted" çilenen farkını kalmaz. Bunun yanı sıra bizim çağrımıza karşın, yinede onbinlerce genç, ister yasaların gücü karşısında duyulan korkudan olsun, ister ideolojik propagandanın sonucu olsun, askere gitmektedir ve alagan dönmelerinde burjuvazi ihtiyaç duyduğu ar ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Bu durumda biz, askere giden gençleri kendi kaderleri ile başbaşa bırakabiliriz? 1906 Rus devriminden dersler çıkaran Lenin, bu soruya hayır yanıtı veriyor. Bu durumda biz, birinci yöntemimizi destekleyecek şekilde, yani ordunun dağıtılması devrimci amacına bağlı olarak belli kadro üye, sempoizizm gibi parti adına komünist faaliyet yürütülecek gençleri, bilinçli, planlı ve örgütlü biçimde askere de göndermeliyiz. Askere göndereceklerimiz, Lenin'in yukarıda aktardığımız sözlerinde olduğu gibi sadece askerlik sanatına öğrenmekle kalmayacak ki, iş bununla kalsaydı, Lenin döneminde farklı olarak bu gün askerlik sanatını öğrenmek için askere gitmek o kadar sorunlu değildir. Gerilla kampları vb. bu sanatı öğrenmek için yerlerdir. -gittiği askeri birliklerde erler hakkında komünist bir faaliyet yürütülecektir. 1917 Şubat ve 1917 Rkım devrimlerinin zafere ulaştırılmasında, Bolşeviklerin askerler arasında yıllar boyu, hayuk bir cesaret, esher, inat ve fedakarlık arla yürüttükleri faaliyetin temel

bir önemi vardır. Bu komünist faaliyet sonucu oluşturulan binlerce "Erler komitesi" cephe ve Rusya'nın belli başlı kentlerinde devrimin en çok ihtiyaç duyduğu bir anda ordunun çözümlenmesi; pek çok askeri birliğinin, alayın devrim cephesinde yer almasında temel bir rol oynamıştır. "erler komiteleri" yürüttükleri faaliyet sonucu, cepheden firarları örgütüyor, itaatsizliği yaygınlaştırıyor, disiplini bozuyor, bilimsiz köylü askerleri komünist fikirlerle tanışmasına sağlıyor. vb. vb. Tüm bunların burjuvazi ordu bakımından son derece zararlı ve tehlikeli şeyler olduğunun ayrıca belirtmeye gerek yok. Ama bu çağrının asıl bir övürlü ve cesarete dayandığını anlatmak için cephedeki askerler arasında faaliyet yürüten Bolşevik gençlerin fark edildikleri anda ve yerde rubaylar tarafından kurşuna dizildiklerini sanmasınlar yeterlidir.

Bizimi ve ötazgı farkı olmakla birlikte, benzer bir durumda bizde de ortaya çıktığını belirtmeliyiz. Salt "askere gitme" çağrısı, tek başına ele alınrsa, bazen burjuvazinin işine dahi yarayabileceğini gösterdiği için bizde çıkan örnek üzerinde durmalıyız. Örneği 1990'lı yıllara ait. Bildiği gibi, 1970'li yıllarda devrimci düşüncelerin etkisinde kalan binlerce genç, devrimci harekete katılmaya, ya veya bu ilğilde devrimci söylemlerin içinde yer almıyor. 12 Eylül faşizmi bu genç kuşağına büyük bir kısmını ezmevlerine atıyor, birkaç yıl boyunca orada tutuluyor. Ancak bu gençler, tahliye olur olmaz, ister zorunluluktan isterse başka nedenlerden olsun askere gitmişler ya da gitmek zorunda kalmışlardır. Devrimci düşüncelere sahip bu gençler askere gittiklerinde, ister planlı ister plansız örgütsel bir faaliyetin sonucu olsun, kendi düşüncelerini kendilerinden dışarıya çıkarmaya çalışıyorlar. Bu çağrının burjuvazi düşüncelere sahip erler bile bunların karşılaştıkları ile karşılaşmaları ortaya çıkarmaya başlamıştır. Bu yaygınlik kazanmaya başlayıp ciddi bir tehditlere dönüşme eğilimi gösterince ordunun kurmayları hemen önlemlerini aldılar: Devrimci düşüncelere sahip askerleri belli yerlerde birarınca Çarın-toplayarak diğer askerlerden tecrit etmeye çalıştılar. Böylece "zararlı" unsurları diğerlerinin yanından uzaklaştırdılar. Bu önlemler burjuvazi açısından bir ölçüye kadar başarılı oldu. Şunu da kabul etmek gerekiyor, Görüldüğü gibi "zararlı" erlerin diğerlerinden uzak tutulması, bir anlamda burjuvazinin de işine gelmektedir. Fakat, bu düşüncemiz, burjuvazinin devrimci gençlerin askere gitmesini istemeyeceği biçiminde aynı nea görülecek huculmuşlardır. Burjuvazinin ordu içinde komünist faaliyet yürüten gençlere karşı önlemleri sadece onları tecrit etmekten ibaret değil. Askeri mahkemelerde yargılayarak cezalandırmak, ölüm cezasına çaptırarak ya da mahkeme karşısına çıkarmadan "kaza"

kurşunu ile öldürmek sık sık başvurduğumuz yöntemler arasındadır. Nitekim günümüz koşullarında, Kürdistan'da süregelen savaşta pek çok askerin "kaza" ile vurularak öldürülmüştür. Faşist subayların devrimci düşüncelere sahip erlere karşı bu yöntemle sık sık başvurdukları artık bir sır değildir. Bu durum askerler arasında devrimci faaliyet yürütmelemleri ne büyük hedefler, ne büyük cesareti istediğini, öte yandan burjuvazinin bu çağrıdan ne büyük korkuya kapıldığını açıklamaktadır.

Demek ki, ordu içinde yürütülecek komünist çağrıya, son derece planlı, örgütlü ve dikkatli olmak zorundadır. Zira, burada yapılacak bir hata bir komünistin yağurmasına müsalsabilir hatta, daha ötesi, onunla ilişkili geçmiş tüm erlerin cezalandırılmasına yol açabilir. Bu nedenle, bu çağrıya büyük bir dikkatle yürütülmesi gerektiği kendiliğinden anlaşılıyor. Peki, bu çağrının planlı ve örgütlü yürütülmesi ne anlamına geliyor; örgütlü ve planlı olmasının askere gönderilecek komünist faaliyetinin planlı ve örgütlü olması biçiminde dar bir çerçeveye sığdırabiliriz mi ya da sığdırmaya çalışmamız? Baki ki, bu soruya aver yanıtı vermek erler içindeki komünist çağrıyı çok darlaştırmak anlamına gelecektir. Öyleyse planlı ve örgütlü olmasını daha geniş bir çerçeveye, tüm örgütün faaliyeti içine yerleştirmeliyiz. Bu yaklaşım, ordu içindeki komünist faaliyetle, tüm örgütün ilgili olmasını ve merkezi bir planlamayla ele alınmasını gerektirir. Sorunla ilgili planlı ve örgütlü faaliyetin ana çizgileri şöyledir:

Herhangi bir bölge, şehir, semt vb. yerde komünist faaliyet yürüten bir partili ya da parti sempoizizmi ilişkide bulunduğu bir genç askere gittiğinde, onunla ilişkili kesimele, sızır ve inatla ilişkisini sürdürmelidir. Ona gönderilecek bir mektup, bir kart vb. en ufak bir şey dahi kendisine yalnız olduğuna duygusunu verecek her zaman yanında olduğumuzu hissettirecektir. Bir yandan böyle kiyi sürdürürken, öte yandan geneli adıyla, askerlik yaptığı yer ve yapının merkezine ulaştırılmalıdır. Bu sayede, eger gencin askerlik yaptığı yerde parti faaliyeti yürüten yoldaşlar varsa, onların ilişkiliye geçmesi sağlanacaktır. Gencin askerlik yaptığı yerde kendisine dost devrimci yüzler görmesi, kendisi de sorun ve ihtiyaçlarıyla ilişkili olduğunu anlaması, onu devrim davasına daha yakınlaştırmak, subayların faşist propagandasından daha az etkilenmesini sağlayacaktır. Ona harçlık verilmesi, sivil elbise bulunması, haftalık sonları izine çıkmasını sağlayacak "erel" kâğıdının çıkarılması vb. o gençle ilişkileri daha da pekiştirecektir. Şüphesiz gençlik askerlik yaptığı askeri birlikte komünist bir faaliyet varsa gencin adının doğrudan o faaliyeti yürüten yoldaşlara iletilmesi son derece etkili olacaktır. Bu gibi durumlarda genç devrim güçlerine her türlü yardım yapmaya ha-

ır olacak, son derece istihbarat bilgileri verebilecek, erler arasında subaylara karşı güvenlilik ve itaatlilik duygularını yaymada bize yardımcı olacaktır. Kısacası, ordu içinde burjuvazi için böyle "güvenli" unsurların çoğaltılması burjuva ordunun içten içe kamirilmesi ve dayanılmaz hale getirilmesi demektir. Burjuva ordunun dağıtılması faaliyetinin bu iki yönünü böylece ana çizgileriyle ele aldıktan sonra şimdiki ayın faaliyetini başka yöntemlerini ele alabiliriz.

AYAKLANMA KOŞULLARINDA ASKERLERİ KAZANMANIN YOLLARI

Lenin, 1915 Moskova ayaklanmasından dersler çıkarırken, devrimin genişleyip halkın ayaklanmaları biçimine döndüğü koşullarda askerleri kazanmanın önemi üzerinde özel olarak durur ve askerleri kazanmanın başka iki yöntemini tartışır ve pratikten öğreterek ele alır. Lenin, askerleri kazanmanın bu iki yöntemine 1) Askerleri kafalarıyla kazanmak 2) Askerleri son derece kararlı, cesur, bedan bedane çarpışmaya kazanmak biçiminde sınıflandırır. Burada bu iki yöntemi, karşınmaya çıkması ve çekmesi muhtemel biçimleriyle ele alacağız. Ancak, o kadar önce, ayaklanma koşullarında askerleri kazanmanın önemi üzerinde durmalıyız.

Ayaklanmalar ve düşmanın sert çarpışmalar dönemine girildiğinde devrimin safesi için, askerleri kazanmanın önemi on kat daha arttığı gibi, aslında askerleri kazanmanın koşullarında on kata daha elverişli hale gelir, olgusudur. Bu yeni koşulların kavranması ve ona uygun çalışma, propaganda-ajitasyon faaliyetinin yürütülmesi devrimin başarısı için bir anda temel bir önem kazanır. Çünkü, Marx'ın çetin sınıf savaşımından çıkardığı "ayaklanma bir sanat gibi ele alınmalıdır" biçimindeki önermesi sınıf savaşımının en yalın, en ser ve en acımasız surluğu iç savaş koşullarında yaşamsal önemlidir. Ayaklanmayı bir sanat gibi ele almalıyız ve bu sanatta bazen bir sokak çarpışmasının kazanılması, bir köprüden ya da bir kavşağın ele geçirilmesi, günlük bir askeri başarıya göre tüm gücünü belirleyebilen gücüne sahiptir. Bu yüzden, bu savaşı bir sanat olarak ele almak düşman gücünün içinde bulunduğu durumu, barındırdıkları çelişkileri, yapısını tüm detaylarıyla ele almayı, bu durumdan yararlanmayı bilmeyi, onları kararsızlığa düşürebilmeyi, hatta mümkünse onları "kazanma" çabası içine girmeyi gerektirir. Burjuva sınıf da, yüzyılların birikimi ile oluşan seçilime dayanarak bu durumun farkına varır ve henüz bir çaba içerisine girer.

"Devrim genişleyip külelerinceye ve askerleri etkisi altına almazsa önemli bir çarpışma sorunu olmaz elbet. Askerler arasında çalışmamız gerektiği şu götürmez bir gerçektir. Ama onların kandırılarak ya da itanarak, bir çarpışma biseden yana geçeceklerini hayal edemeyiz. Bu görüşün nasıl büyük ve can-

sız olduğu Moskova ayaklanması açıkça gösterdi. Bununla birlikte gerçekten halbu her hareketinde olduğu gibi, askerlerin kararsızlığı, devrimci çarpışma kızışığında her iki tarafta da askerleri elde etme savaşına sürükler. (Lenin, Marksizimde Gerilla Savaşı, 96)

Lenin, bu son derece aşireti sözlerinden sonra, Moskova ayaklanması sırasında, devrim ile gerici güçler arasında askerleri kazanmak için nasıl bir savaşın yaşandığına örnekler veriyor. Kararsızlığa düşmüş askerleri kazanmak için gerici güçlerin hangi çarelere başvurduğuna, askerlere nasıl yük çektiklerini rüşvet, para, vb. şeylerle askerleri kandırmaya çalıştıklarına, sarhoş edip yalan söylediklerini tehdit edip gözdeği verdiklerini, hiç güvenmediklerini kuşullara kapattı silahsızlandırdıklarını, kimilerinin hile ve güddet yoluyla ortadan kaldırdıklarını vb. anlatıyor ve sonra kararsızlığa düşmüş askerleri kazanma savaşında karşı devrimci hükümetin uyanıklığı, cesareti, becerisi yanında Bolşeviklerin yaya kaldığına ortaya koyuyor. Karşı devrimin generalleri yuğullarını deneyimlerinden süzülüp gelen birikimlerine dayanarak, kararsızlığa düşmüş askerleri kazanmanın önemli Bolşeviklerden önce kavrayıp ve son derece cesur, önceden belirlenmiş bir davranış kalıbına bağlı kalmadan sonucun çeşitliğinde çarelere baş vurarak askerleri kazanmaya çalışıyorlar. Oyleyse, bizim bu savaşın galip ayrılmamız, için her şeyden önce askerleri kararsızlığa düşüren koşulları bilince çıkarmamız, askerlerin kararsızlığa düşüş nedenlerini ortaya koymamız gerekiyor.

Devrimci durumun artık ayaklanmalar dönemine döndüğü aşamada devrim genişleyip külelere indikçe, toplumun en geri, en üyüklü kesimini de sarmalar, etkisi altına alır, altındaki toprağı yakarak sarıya, uyanır. Bu yüzden, sadece işçi sınıfı değil, tüm toplum ve siyasal partiler, kurum kuruluşlar, devlet organları bir sarsıntıya uğrar. Bu sarsıntıdan, erler arsızlığıyla toplumsal gücü bağlara sahip ordu payına düşeni alır. Ordunun zorunlu askerlik yasasına dayandığı yerlerde, daha önceki yaşamında su veya bu ölçüde siyasal olayların etkisi altına girmedi, suya da bu ölçüde siyasal eylemlere katılmayan gençler, sahip oldukları siyasal düşüncelerini, davranışlarına vb. askere çağrıldıklarında ortaya da taşırlar. Ancak, ordu, toplumsal olaylara doğrudan katılmadan arka planda durmayı başardığı koşullarda kendi burjuva karşı-devrimci yüzünü göstermeyi başarır, erlerin kendi siyasal eğilimlerine göre hareket etmesini gerektirecek koşulları üstünü örtmüştür. Bu koşullarda, özellikle siyasal bilinç yitilenden geri gençlik, ordunun asıl görevinin "vatan savunması" olduğu biçimindeki burjuva propagandasının etkisi altında kalır ve emre itaat etmeyi, askerlik yapmayı bir "vatan borcu" olarak görür. Ancak, bu yanlış bir bilinç burjuvazinin top-

lumsal olayları, ayaklanmaları bastırmak için orduyu doğrudan kullanmak zorunda kalacağı zamanı kadar sürer; o kadar sonra bozulmaya, ordunun gerçek yüzü pratikte askerler tarafından görülmeye başlar. Lenin'in aşığıski sözleri bu gelişimi son derece çarpıcı biçimde ortaya koymaktadır:

"Çarpışma ayaklanmaya dönüyor. Çar birlikleri bile git gide utandırıcı öğürlük kamilleri ve polis cellatları rolünün oynadığına anlamaya başladılar. Ordu sullanmaya başladı. Önceleri tek tek itaatlilik olayları, yedekler arasında ayaklanmalar, subayların protestoları, askerler arasında propaganda, bazı bölüklerin ve alayların kardeş işçilere kurşun sıkmayı reddetmesi gibi olaylar, görüldü, sonunda; ordunun ayaklanmadan yana geçişi.

"Odesa'daki son olayların büyük önemi, ilk defa olarak Çarlık silahlı kuvvetlerinde önemli birliğün bir savaş gemisinin açtığı savaş devrimde yana geçişindedir... Şu savaşlarda Liban ve Kronstadt'la gemiciler ayaklanıyor, askeri birliklerle çatışmalar daha da sıklaşıyor, denizciler ve işçiler barikatlarında (Liban) birliklerle çarpışıyorlar. Yabancı basını başka bir kaç savaş gemisinde de... ayaklanmalar olduğu haberini veriyor. Çarlık ordusunun dayanması kalmadı. Yapabileceği tek şey, dayanmasını düşülmüş devrimden yana geçmesini önleyebilmektir." (Marksizimde Gerilla Savaşı, SK 88-90)

Lenin, olayların kronolojisini çizirken aynı zamanda ordunun çözülmesinin diyalektik-gani de parlak biçimde ortaya koyması oluyor. Elbette, çözülmenin bu denli hızlı olmasında önceki dönemlerde başlayan Bolşeviklerin ordunun içindeki çalışmasını gözardı edilemeyecek bir etkisi vardır. Eğer önceki dönemde asker, cesaret ve kararlılıkla yürütülmüş bu çalışma olmasaydı, ayaklanma döneminde kararsızlık geçiren erlerin bu derece hızlı biçimde devrim safına katılmayacakları aşırıydı.

Tarihte ortaya çıkan bütün büyük devrimlerde olduğu gibi, bizim devrimimizde de, gelişimin belli bir aşamasında askerlerin kararsızlığa düşeceği, kendilerine "vatan savunması" görevi değil gerçekte işçi kardeşlerinin celladı olma rolünün verildiğini bildiklerinde önce tek tek emre itaatlilik, kardeşleri üzerine atıp ayna emrini dinlemeye, sonra, finaller, arkasından da bazı askerleri birliklerin ayaklanma gündeme gelecektir. Bu durumlarda, askerler arasında bu tür olayların gelişim hızı ve çapı, bizim hem önceki dönemde yapmış olduğumuz çalışmanın gücüne, hem de ayaklanma döneminde askerleri kazanmak için kullanacağımız yöntemlere, cesaretimize, yöntem bulmadaki yaratıcılığımıza bağlı olacaktır. Askerleri kazanmak için yeni yol ve yöntemler geliştirmek şu noktayı göz önünde bulundurmalıyız: Devrimci dönemlerde halkın erleri kendi evlatları olarak görmesi, ordunun karşı-dev-

rimci burjuva karakterinin gizlenmesi gibi burjuvazi lehine bir duruma döğürürken, devrimci ayaklanmalar döneminde bu durum tersine döner. Bu zafet erler, subayların kendilerinden öteç almak istedikleri kesimin aslında kendi kardeşleri olduğunu bilince çıkarmaya başlarlar.

Ne varki, devrimci hareket içinde -doğeyimsizliklerinden dolayı yer yer aynı duruma düşen leninist gençleri de buna katabiliriz- askerleri kazanmak için Lenin'in işaret ettiği esnekliğin önemini görüyoruz. İster uzerinde fazla düşünülmemiş bir konu olsun, isterse köklü ideolojik ucederlerden olsun -Komünizm etkisi gibi- askerleri kazanma yöntemleri diyalektik bir bütünlük içinde ele alınmıyor. Ya, sadece "askerleri kafalarıyla kazanmak" yöntemine başvuruluyor, ya da, bir çocukluk hastalığı belirtisi de olan, ordunun karşı-devrimci olduğu basit gerçekliğinden hareket ederek, sadece beden bedene sarf çarpışmalar yeterli görülüyor. Lenin, bu iki yöntemin diyalektik bütünlüğünü şöyle ortaya koyuyor:

"Başlı hükümet kasandı, biz kararsız askerleri elde etmek için böyle etkin, çabretli, geniş kaçınmak, atak bir savaş için elimizdeki güçlerden yararlanmaya başaramadık. Şimdiye dek ordu içinde çalışmıştık ama, bundan böyle askerleri, kafalarıyla "kazanmak" için çabalarımıza kat kat arttırancağı. Ancak, bir ayaklanma anında askerleri elde etmek için bedensel bir savaşta gerektiğini unutarak, zovnli bilgiler aluz çıkarız."

Buadınsonra Lenin, askerleri "kafalarıyla kazanma"nın ne anlama geldiğini bir örnekle açıklıyor:

"Aralık günlerinde Moskova işçileri, askerleri kafalarıyla "kazanma" konusunda bize büyük dersler verdiler. Sözgelimi, 8 Aralıkta Stronaya Meydanında Kazakları, bir katlihanlı kaşattığı zaman onlara girdiler, erkinlik ettiler ve onları geri dönmeye kandırdılar. Gene 10 Aralıkta Presnya bölgesinde 10 000 kişilik bir katibalık içinde kuzul bir bayrak taşıyan iki işçi kuz Kazakların önüne fırlayıp "İdduarın bizi, sağ kalaklıcağ bayrağı teslim etmeyeceğiz" diye bağırışklarında da Kazaklar dağılıp atarına sürdüler, arkalarında kalabaklı bayıru: "Yaşasın Kazaklar". Bu cesaretle ve kahramanlık örnekleri, işçilerin kafalarından hiç bir zaman silinmeyecektir. (Marksizmde Gerilla Savaş, SE 97).

Demek ki, devrimin zafeti için zovnlu olan askerleri kazanabilme işini başarabilmek için onların karşı-devrimci ordunun erleri olduğunu söylemek yetmiyor. Askerlerle yakın temas kurmak, yaptıkları için gerçek niteliğini açıklamak, kendi gerçek düşmanlarına göstermek, subayların kışkırtmasıyla kendilerinde devrim gücüne karşı oluşmuş önyargı ve öfkenin doğru olmadığını anlatsak vb. yıllarla onları bize karşı dövüşürken kararsızlaşa, teseddüde, emre itaatsizleşe, fişatara, hatta devrimci safımıza

çekmeye çalışmak gerekir. Erlerle yakın temas, onlarla konuşma, uerularına karışıp sohbet etme ve ordunun emekçi doğasını karıştırmayı yüzünü gösteren propaganda ajitasyon faaliyeti yürütmek istediğimiz etkin gösterecektir. Hele de, askerler arasında daha önce başanlı bir çalışma yürütmüşsek, işimiz daha da kolaylaşacaktır. Halk ile askerlerin temasının ne gibi sonuçlar doğuracağına ordu subayları da bilir. Onlar, yarı-subaylar yılların ordu yönetme deneyimine dayanarak işçi ve yoksul halkın, devrimcilerin, komünistlerin askerlerle yakın temasının karşı-devrimci aleyhine açacağı sonuçları önceden bildikleri için daima bu teması kesmeye çalışırlar. Bunun için askerlere yağ çekme, tehdit etme, güdüğü verme, cezalandırma vb. yöntemleri çoğu kez aynı anda uygularlar.

Herhangi bir toplumsal olay ya da ayaklanmayı bastırma üzere askerleri görevlendirmeden önce daima halka karşı düşmanlığı körükleyen uzun konuşmalar yaparlar ve başanlı olanları ödüllendireceklerini, korkak ve kararsız olanları cezalandıracıklarını uzun uzun anlatırlar. Askerliği bir an unutturmanın tüm erlerin en büyük dileği olduğunu bildikleri için, ayaklanmayı bastırma başarı gösterecekleri ödüllendirmek amacıyla erken terhis edeceklerini söylerler. Bu sonu, erleri olay yerine getirmeden önce çok erken kaldırırlar, onları canlarından bozdirecek şekilde santirer aç ve susuz beketirirler ve sonra başlarına tüm bu gelenlerin övüldüklerini söyleyen "hainler" yüzünden geldiğini eğer bu olaylar olmasaydı şimdi hepsinin rahat bir şekilde yataklarında uyuyor olacaklarını bu yüzden bu olayları bir an önce bastırılarsa artık iki-üç gün izni hak edeceklerini vb. söylerler. Kabul etmek gerekir ki bütün bu konudaki yeteneksizliğimiz yüzünden, subaylar, bu çabalarında çoğu kez başanlı oluyorlar ve bizi yaya bırakıyorlar. Subaylar, askerleri kazanma uğrunda bizden daha deneyimli, esnek ve yaratıcı davranıyorlar.

1970'li yıllarda, devrimcilerin sık sık söylediği jandarmaya biz sosyalistiz, dostuz biz yalnız ama, kurtuluşun bizimledir, elimi uzatsana" dizeleleri, askerleri "kafalarıyla kazanma" çabasının bir örneğini oluşturuyor. Bu şekilde, erlerin bilincine seslenmek, silahlarına bize doğrultmamaları gerektiğini gerçek düşmanlarının subaylar olduğunu söylemek, tek başına belirleyici olmasa da etkili olmaktadır. Ayaklanma koşullarında bu çabalarımıza yüz kat artırarak, propaganda ajitasyon faaliyetimizde etkin yöntemler kullanarak erlerin bir kısmını safımızı kazanabiliriz.

Ne varki, Gazi ayaklanmasında sırasında görüldüğü gibi, ayaklanmayı bastırma üzere gelen ve bunun için kararlılık gösteren ulular sürekli güven içerkil marşlar söyleyen, silahlı güc gösterisi yapan askeri birliği alkış-

lamak, ona "sergi" gösterisinde bulunmak bile, askerleri kazanma çabasıyla hiçbir ilgili yoktur. Bu, olsa olsa, bizi öldürmeye gelene çıkış atmak gibi bir şey olur. Bu, olsa olsa, ordunun karşı-devrimci, halk düşmanı yüzünün geri yğınların ve benzeri bizzat erlerin kendinden askılanması işine yarar. Hayır, bu davranışın erleri kazanmak uğrunda işi yoktur ve erleri lehimize kazanma gibi bir etkisi de alamaz. Böylece bir davranış, erleri aleyhimize kışkırtarak gelmiş subayların bizi kararsızlığımıza, gerçekleri göreme yeteneksizliğimize anlatır. Böyle bir davranışın ayaklanmayı bastırma için çabalarına fırsat vereceğini, olayları büyütmeden bastırarak yöntemleri geliştirme olarak ve zaman zamanı yaratma unutmamalıyız. Gazi ayaklanmasında subayların kendi çıkarları açısından göstermiş oldukları performans bizim için öğretici olmalıdır. Bizim alkışlarımız ve yumuşaklığımız erleri kararsızlaşa düşürmez; aksine, ayaklanmayı bir an önce bastırma konusunda cesaretlendirir, yuraklandırır, kararsızlığımızı artırır.

Hayır, biz böyle davranmamız; düşman uzerinde kesin bir zafet elde etmek istiyoruz, bizimle savaşmak üzere gelen askeri birlikleri alkışlayamayız. Ancak, Moskova'da iki işçi kuz gibi, askerlerin karşısına büyük bir cesaretle, büyük bir kararlılıkla çıkarsak, "İdduarın bizi sağ kaldıkça bayrağı teslim etmeyeceğiz" diye bağırız. Ölmek var, dönmek yok" sloganlarını haykırarak, işte o zaman erleri cesaretle, gövdekliliğimizle etkiler, kararsızlığa sürükleriz. Askerlere sadece seslenmekle yetinir ve onlara karşı sert, amansız bir savaş yürütmek gerektiğini unuttursak, işte o zaman Lenin'in dediği gibi, "zavnl bilgiler aluz çıkarız". Onlarla pelin çarpışmalarını girmeliyiz ve bu cesaretimizle erlere, bizimle çarpışmakla yaşamlarında bir iş uğruna tehlikeye attıklarını anlatmalıyız. Bizimle çarpışmaya girmekle ölmek üzere alması olacaklarını, bunun hiçte kendisi karşısına olmadığını göstermeli, ölmek yaşamı arasında bir tercih yapmak üzere olduklarını kavrtırsak, bu tercihler arasında kararsızlığa düşmelerini sağlamalıyız. Ayaklanmanın bir sanat olarak ele alınması böyle olur ve bu sanatın başlıca kuralı olan "müthiş çüretli ve dönmemesinin kararlı bir saldıracı olmak" yaşamı böyle geçirir.

Leninistler, Lenin'in dediği gibi davranmalıdır:

"Sakın ve durgun olan demeyelim; askerler bize "gelsin" diye beklemeyelim". Hayır! atak, yekun, silahlı bir saldırı gerektiğini, böyle zamanlarda dögmana komuta eden kişilerin yak edilmesi gerektiğini, kararsız askerleri elde etmek daha canlı bir savaş gerektiğini, erlerin davalarını bağırmalıyız."

Ayaklanmalar döneminde böyle davranırsak, erlerin önemli bir kısmını ve savaşın tümünü kazanabiliriz.

05 / 06 / 1995

Taylan İŞİK

GEÇİCİ DEVRİM HÜKÜMETLERİ DENEYİMLERİ ÜZERİNE KISA NOTLAR - I -

Birlik neden gerekli, neden zorunlu? Salt daha güçlü olmak, saldırıları daha rahat gözetmek, ya da tamamen erimemek için mi? Veya ancak bu yolla reformizmi içimize katabileceğimiz için mi? Hiçbiri. Kışkırtıcı ya da grupların kendi kafalarında yarattıkları hiçbir gerekçe birlik için bir zorunluluk yaratmıyor. İktidarı zorla ele geçirmek için gerekli birlik. Çerçenmiş burjuva toplumun karşısında emekçilerin zaferi kazanılmazdır, hiç bir güç bu zaferin er ya da geç gelmesini engelleyemez. Yine de birlik, yani bir itaflı müdahale, devrimci hareketin belirlenen aşamasında zaferi daha da yakınlığa getiren en önemli etkenlerden biridir. Saldırıları karşılayabilmek için değil, tek bir merkezden saldırıyı iktidarı yıkarak için; daha güçlü olmak ve böylece, iktidarı ele geçiren onu koruyabilecek gücü yaratmak için birlik.

Birlik ve cephe tartışmaları yaklaşık iki yıldır sürüyor. Ortaya henüz somut şeyler çıkmış değil. Ama bu iki yıl boşuna geçirilmiş olmadı. Bu birlik ve cephe tartışmalarından, kimin gerçekte neyi hedeflediği, gerçek yerinin neresi olduğu açığa çıktı. Birçokları, birlik ve en geniş cephe adına ne kadar politik zor yöntemi varsa bir kenara bırakıyor ve "demokratik alan" denilen, düzeni yıkmayı göze alamayanların kalvarını genişletiyor. Birliğin ve cephenin temel gerekçesi kavranamadığı için, bu konudaki tartışmaların kısırlaşması, ve sonuçta herkesin kendi yoluna gitmesi kaçınılmaz oldu. Oysa ki cephe tartışmalarını canlı tutmak, bu konuda ısrarcı olmak, iktidarı almaya yönelik politik zor araçları yaratmanın çok önemli bir parçasını ısrarla zorlamak anlamına gelir.

Cephe tartışmalarında önem verdiğimiz bir konu da Geçici Devrim Hükümetleri konusuydu. GDH tartışmaları ve önerisi, iktidarı almaya ve buna uygun araçları yaratmaya aday ve cephe oluşumunun olmazsa olmaz bir bileşeniydi. GDH tartışmalarını neden bir zorunluluk olarak görüyoruz? Bunun kendi kafamızda yarattığımız gerekçelerle mi ortaya çıkardık? Kimileri böyle düşünüyor ve bizlerin daha şimdiden geçici hükümet ilan etmekte olduğumuzu yazıyorlar. Doğrusu, cephe gibi temel önemde bir konunun tartışılmasında böylelikle açıklıklar yaşanmaz, insan bir an için umudunu kaybediyor. Ama GDH'yi kurtarılmışlara yazıyoruz; Kendi kafamızın diyalektik devriminden biraz çıkan, burjuvazinin onunla biraz etkileşime girmeye çalışıp ve proletaryanın uluslararası devrim deneyimlerini biraz araştırın. O zaman daha ilk elden göreceksiniz ki; iktidarı almak için devrimci iç savaş nasıl bir kaçınılmazlık, bu savaşta elde edilen zaferin sonucu olan GDH de o denli kaçınılmaz ve

önemlidir. Eğer cephe iktidarı almaya yönelik olucaksa, GDH üzerinden alıyamasın.

Bu yazıda GDH'nin devrim tarihi içinde oynadığı önemli role ilişkin bilgiler vermeye çalışacağız. Bunun, tarihsel gerçekliklerle GDH'nin zorunluluğunu görmek istemeyen körlere bir kez daha göstermek için; ama bir o kadar da, komünist güçlerin GDH döneminde nasıl uyanık olmaları gerektiğini hatırlatmak için yapıyoruz. Bu kısa tarihi araştırmadan, GDH'yi kurtarılmışlar için çıkarılacak bir sonuç hemen yazalım: GDH'nin önemini kavramayanlar kesintisiz devrim üzerine hiç bir şey bilmiyorlar, bu konuda hiç bir fikri yok. Demokratik devrimden sosyalizme kesintisiz geçişin ancak en otoriter ve en merkezi araçların, en hızlı ve en uygun zamanda kullanılmasıyla mümkün olduğuna, bu kısa tarihi araştırmada göreceğiz. Bazıları şöyle itiraz edeceklerdir: Önemli olan iktidarı almaktır. Sonrasını iktidarı aldıktan sonra düşünürüz, tartışırız. Böyle düşünenler sorunu eksik kavriyorlar, çünkü devrimcilerin görevi sadece iktidarı almak değil, onu korumak için de gerekli gücü toparlamaktır, ve bu için politik zor araçlarıyla en etkin hale getirmektir.

BULGARİSTAN'DA GDH DENEYİMİ

1941 yılında Alman Nazi birliklerinin Bulgaristan'a girmesiyle birlikte Bulgar komünistleri mücadele programlarını salt ulusal bir düzeyde tutmaya " " gösteriyorlar. Çünkü komünistlerin dışında, Çiftçi Birliğinden, hatta liberal burjuva partilerinden bir çok kişi Nazi ordusuna karşı aktif direnişe geçiyor. Bu hareketin geçen aktif güçte, komünistlerin, iktidarı almaya ve onu korumaya yönelik önemli bir dinamizmi görmeleri ve programlarını da bu düzeyde tutmalarında şaşılacak bir yön yok. Komünist partinin, anti-faşist güçlerin askeri birliği için Vatan Cephesi programını açıklamaları 1942 yılına rastlar. Nazi ordularının ve Alman iş birlikçilerinin dağıtılması ve cezalandırılması gibi salt anti-nazi taleplerin yanında, Vatan Cephesi programında ekonomik ve sosyal alana ilişkin bazı önemli maddeler de yer alıyor. Ordunun faşist odaklardan temizlenmesi, demokratik hukuk örgütleri, halk emekçilerinin yabancılardan kurtarılması için kamulaştırmalar, işçilerin gelirinin yükseltilmesi ve sağlanması gibi. Tüm bu maddeler açıklanmış kalınsaydı, bu hedeflere ulaşması için, "Vatan Cephesinin sağlam, güçlü, kurtarıcı politikasının yürütülmesi gerçek bir ulusal hükümetin kurulması" gereğine de önemli yer veriliyordu. Komünist partinin sunduğu Vatan Cephesi programı büyük

oranda kabul gördü ve BİP (komünist parti), Cumhuriyetçi Zveno, Bulgaristan Çiftçi Partisi ve Sosyal Demokrat Parti Vatan Cephesi oluşumuna katıldılar. Vatan Cephesinin denetimindeki silahlı birliklerle devrimci yürüyüş hızlandı.

Bulgar komünistleri Vatan Cephesi programına bağlı kalmakla birlikte, kendi politik örgütlenmelerini devrim yürüyüşü içinde sağlamlaştırmayı ihmal etmediler. BİP, birçok partizan bölüğünün en aktif üyelerinden bir Halk Kurtuluş Ordusu kurdu. Kendi yaptığı çağrılarla Bulgar emekçilerine bu halk ordusuna katılma ve destek verme düşüncesini aşıladı. Vatan Cephesine ve programına rağmen BİP'in yürüttüğü bir çalışma çok önemlidir. Vatan Cephesi üzerindeki proleter hegemonyayı güçlendirmenin en önemli yolu, proletaryanın kendi bağımsız politik zor araçlarını yaratmasıdır. Bu deneyim günümüze ışık tutacak önemlidir. 1944 yılının Ağustos ayında Vatan Cephesi Ulusal Komitesi, "Bulgar halkının manifestosu" nu yayınladı. Burada, bütün halkı Vatan Cephesi hükümetini kurmak için yığıt ve zorlu bir mücadele çağırıyordu. Devrimin öncesinde yapılan bu çağırının iktidarı almak yönündeki netliği, kuşkusuz halkın yığıtça bir atılımına içine girmesini sağlayan bir faktör olmuştur. 9 Eylül sabahının erken saatlerinde Sofya'nın ele geçirilmesiyle birlikte aynı saatlerde geçici hükümet kuruluyor ve ilk bildirgesini yayınlıyor. Nazilerin, gerilelerin ve polisin silahlı ellerinden alınıyor ve tutuklanıyorlar. Hemen halk milisleri ve halk ordusunun kurulmasına başlanıyor. Daha önce bizzat BİP tarafından örgütlenen Halk Kurtuluş Ordusu nun bu dönemde oluştuğundan temeli haline geldiğini tahmin etmek zor değil. Böylece, ordu ve halk milisleri içerisindeki proletaryanın hegemonyası daha da pekiştiriliyor. 17 Eylül'de BİP, Vatan Cephesi Hükümeti'nde, işbirlikçilerin sermayesine el konulması, devlet tekellerinin ve kooperatiflerinin oluşturulması gibi toplumsal dönüşümlerin adımları sayılarak bir dizi önlem alınmasını istiyor. Böylece BİP, devrimin en otoriter döneminde, elinde bulundurduğu en otoriter araçlarla Geçici Devrim Hükümeti aracılığıyla, hem toplumsal dönüşümleri sağlıyor, hem de tabanda yeni bir devlet biçimini örgütleyordu. 1946 yılına gelindiğinde Halk Cumhuriyeti ilan edilmiş. BİP'in çağırılığını açıkladığı Meclis seçilmiş yapılmıştı. Böylece GDH dönemi Komünist Partinin hegemonyası altında sosyalist taşıyıcı durgunlukla kapandı.

POLONYA'DA DEVRİM SÜRECİ

Nazilerin en büyük şansıydı, Polonyalı

ya'da işbirlikçi bulamamalarıysa, en büyük şansları da kendilerine karşı savuşan iki ayrı gücün bir türlü bir araya gelmemeleridir. Sosyalist ve komünistler Gönüllü İşçiler Tugayı ile işgale karşı kahramanca direniyorlar. Londra'ya kaçan Polonya Hükümeti ise, bu direnişlere karşı hep düşmanca davranacaktır. Komünistlerin lağvettiği komünist yarıişçilerin yerine 1942 yılında, işgal altındaki topraklarda Polonya İşçi Partisi kuruluyor. Ve hemen partizan müfrezelerinden bir Halk Ordusunun inşasına girişiyorlar. PIP, sosyal-demokratlarla birlikte Ulusal Vatan Konseyi adı altında geçici bir yürütme organını teşkil ediyor. Bu, geçici hükümet dönüştürecektir. Sadece SSCB'nin kabul edeceği bu geçici hükümet, Batı'nı emperyalist ülkelerce kabul edilmeyecek, resmi temsilci olarak dış dünyadaki burjuva hükümeti tanınamayacaktır. Fakat direniş yılları ve Varşova'da 44 yılında başlatılan büyük ayaklanma sonuçsuz kalsa da PIP'in prestiji oldukça yükselmisti. Böylece, Polonya emekçileri arasında köklü bir geleneği ve bağı olmayan parti, direniş sayısında yaygınlaşmıştı. 45 Şubat'ında toplanan Yalta Konferansı'ndan sonra sürgündeki hükümetle Ulusal Kurtuluş Komitesi tek bir çatı altında Geçici Hükümette katıldılar. Fakat bu birleşme gerçekleşmedi. Sağcı ve burjuva güçlerin silahlı gücü PIP'in önderliğindeki halk ordusuna karşı 47 yılını kadar sürecek bir iç savaş başlattı. Bu süre içinde Geçici Hükümette bulunan PIP, büyük oranda güçlerini büyütmeyi hedefledi ve Ocak 45'te 30 bin üyeye sahipken, devlet tekelleştirilmeleri ve ancak bazı alanlarda özel girişime izin veren bir toplumsal-ekonomik program, komünistlerin örgütlenme faaliyetlerini kolaylaştırılan emeller oldu. PIP, iktidarın en enerjik ve en otoriter kurumu olan halk ordusunu elinde bulunduruyordu ve bu sayede devrimci sürecin en ateşli günlerinde önemli dönüşümler gerçekleştirmeyi başardı.

ROMANYA'DA ULUSAL DEMOKRATİK CEPHE

Romanya'nın burjuva hükümetinin Alman Nazilerinin yanında savaşa girmesi, üstüne üstlük bütün ordu birliklerini Sovyet topraklarında savuşturması, devrimci süreç için büyük olanaklar yaratıyor. Çünkü, burjuva hükümetin kılıcı olan ordu, Sovyet topraklarında darmadağın ediliyor ve Romanya 44 yılında yenilgiyi kabul ediyor. Ülkede süren ağır iktisadi bunalım, Sovyetlerin talep ettiği büyük savaşa tazminatı Romanya kralını, komünistlerin de içinde bulunduğu geçici hükümet kurmaya zorluyor. Ordusunu kaybetmiş kral, burjuva toplumsunu korumak için bütün burjuva güçlerin ve komünistlerin içinde bulunduğu bir hükümetle istikrar sağlanmaya çalışıyor. RIP, ki uzun yıllar süren illegal yaşam sürecini sadece ikibin üyeye sınırladılar, Ulusal Demokratik Cephe adı altında İşçi Sendikaları, Köylü Cephesi gibi örgütlerin yanında, Liberal Parti ve Sosyal Demokrat Parti'nin birleşimini birleştiriyor.

Acil önlemler arasında toprak reformu, işçilerin sanayi üretimi üzerinde denetimlerinin artırılması gibi maddeler var. RKP önderliğindeki emekçi güçlerin gösterdiği burjuva egemenliği zayıflatmak amacıyla sürekli hale getiriliyor. Bu gösterilerden birinde insanların üzerine ateş açılınca SSCB temsilcisi Vişinski, bizzat Kral'ın yanına geliyor ve bir ultimatom sunuyor. Köylü Cephesi liderlerinin başkanlığında UDC'nin bir hükümeti bu ultimatomla kurulmuş oluyor. Kendi programını uygulamaya başlayan UDC içerisinde RKP, üye sayısını kısa bir süre içerisinde 800 bindere çıkarıyor. 1943 seçimleriyle %80 oy alan UDC, geri kalan partileri kapatıyor. Krallığı kaldırıyor ve Halk Cumhuriyeti'ni ilan ediyor. Böylece, başta komünistler olmak üzere Romanya emekçileri GDH döneminin burjuvazisine ve onun politik temsilcilerininin bellerini kırmak için kullanıyorlar. Devrim, bu en otoriter ve enerjik kurum sayesinde hareket halinde tutuyorlar.

KIZILORDU MACARİSTAN'DA

Macaristan'da burjuvazinin politik iktidarı, Macar Ordusu'nun Sovyet topraklarında darmadağın olmasıyla büyük yara alıyor. Batılı müteffeklere yanışmaya çalışan burjuva hükümeti Nazilerin yanısıra işgal ve büyük bir katliam oluyor. Bu büyük katliamdan Kızılordu birlikleri sayesinde kurtulan Macar Halkı, Aralık 44'te Debrecine'de Marsal Vorşilov tarafından kurulan Macar Geçici Hükümeti'nin otoritesini kabul ediyor. Nasil atması, Başbakan Budapeşte Nazilerin işgali altında bulunmaya devam ediyor. Komünist Parti, Çiftçi Partisi ve Sosyal Demokrat Parti'den oluşan GDH'nin programında şunlar var: maden, ağır sanayi, elektrik santralleri ve bankaların ulusallaştırılması ve toprak dağıtımı. Nazilerin kovulmasıyla birlikte Kasım 45'te seçimler yapıyor. KP, oldukça değişik bir ay orası 1917'de kalırken, küçük çiftçi partisi 857 oy alıyor. Fakat komünistlerin seçim sonuçlarından etkilenmedikleri görülüyor. Politik karışıklıkları bu sonucu rağmen sürdürüyorlar ve koalisyon hükümetinde işçileri bakanlığın kendilerinde kalmışında diretıyorlar. Bu konuda Kızılordu'nun büyük prestijinden yararlandıklarını eklemek gerekcek. Ancak, Mart'ın Paris Komün'u hakkında, kendi büyük erdemlerine yemildiler tepisini hatırlatmakta yarar var. Komünistler için bu seçim herşey değildi. Herşey en enerjik en kararlı ve en politik biçimlerde iktidarı ele geçirmek ve onu korumak en otoriter araçlara bağlanmaktan kaçınmaktır. Çünkü Çiftçi partisinin iktidardaki bütün gerichinin kaleisi haline gelmesinden sonra işçileri bakanlığını ellerinde bulandıran komünistler, gerek politikte tedbirlerle, gerekse çiftçi partisine alternatif olarak kurdukları Çiftçi Birlikleri gibi toplumsal tedbirlerle, bu geçici partiyi adım adım tasfiye ediyor. GDH dönemi Macar komünist güçler için bağımsız politik hareket ve bu hatta kararlılığın sınanmasıyla geçiyor.

ÇEKOSLAVAKYA'DA GDH DENEYİMİ

Gelişmiş üretici güçlerle Doğu Avrupa ülkelerinin en yoğun işçi bazuından ülkesinde, Komünistler Nazi işgali sürecinde de oldukça güçlü ve işçi sınıfı arasında köklü geleneklere sahiptir. İşgal yıllarındaki direniş, KP'nin bu prestijini daha da yükseltiyor. Mart 45'te henüz kurtuluşun önce, Koskova'da ulusal cephe partileri hükümet programlarının temel ilkelerini yayımlıyorlar. Nisan 45'te de Kızılordu birliklerince kurtarılan Koice şehrinde hükümet programı açıklıyor. Para sistemi, endüstrinin arahtar işletmeleri, sigorta ve enerji kaynaklarının devletleştirilmesi gibi atri-kapitalist düzenlerin yer aldığı programın işlerilmesi amacıyla kurulan hükümette, 277 bin üyeli KP şu bakanlıklar içinde bulunduyor: Başbakan yardımcılıkları, İçişleri, Haber ve Propaganda Bakanlığı, Tarım ve Toprak Reformu Bakanlığı ile Eğitim Bakanlığı. Çekoslovak devriminde proletaryanın hegemonyası böylece GDH'ye tam anlamıyla yansımalar oluyor. Nisan ayından yaz sonuna dek KP'nin üye sayısı 300 bini aşıyor. Ezilen ulus Slavların eşitlik temelinde kaderlerini tayin hakkının tanınması Slovak komünistlerinin de gücünü olağan üstü artırıyor. Komünist Parti, bu güçle Ekim 45'te ulusallaştırma kararnameyi yayımlıyor. Bu kararname ile işletmelerin orta ikisi devletleştiriliyor. Mart 46 seçimlerinde KP'nin çoğunluğu olması ve Sosyal Demokrat Parti'yle birleşmesinden sonra GDH dönemi, proletaryanın hegemonyası altında toplumsal dönüşümlerle ve bir dizi devrimle sonuçlanıyor, yeni bir evreye açılıyor.

İzlediğimiz Doğu Avrupa devrim deneyimlerinde GDH, komünist güçler için, devleti yeniden örgütleme, burjuvaziyi ezme ve kendi üyelerini hızla genişletme yönünde, en enerjik, en otoriter ve en kararlı politik araç olarak kullanılıyor. İşgalden ve iç savaşlardan geçen Doğu Avrupa ülkelerinde komünist partiler dışındaki partiler, bu karınakarsık ve oldukça zorlu savaşın evresini derinleştiğini ve örgütlenme güçlerini zayıflattılar. Komünistlerin ilgalite arlaşıpları, kitleleri partizan savaşa çekmesiyle, Doğu Avrupa ülkelerinin işgal sonrası merdeyince tek örgütlü gücü olarak varlıklarını koruyorlar. Fakat işgali ve iç savaşın sona ermesinden sonra burjuvaziyi, sermayesinin gücünü, örgütlenme alışkanlıklarıyla hızla toparlanmaya çalışıyorlar. Bir çok ülkede komünist partilerin bu girişimlere izin vermediğini, GDH aracılığıyla ya da proletaryanın bağımsız politik araçlarıyla bu örgütlenme çabalarının dağıtıldığını görüyoruz. Burjuva ve küçük burjuva unsurların devrimin ilk dönemlerinde ki dağılıklarından yararlanmak için enerjik, kararlı ve politik bir zor aygıtı gereklidir. Kasıtlı devrimin ilk adımı olan Demokratik Halk İktidarının kurulması ve ordanın, hareketli bir devrimle sosyalist işgaya yönelmesi, Doğu Avrupa deneyimlerinde görüldüğü gibi, GDH döneminde komünistlerin ortaklığına bağlıdır.

AH YILMAZ

AÇLIK VE YOKSULLUK ÜZERİNE

"Topraktan atılgan ve denizden doğa'nın en mühezzemeli doğarak bizden ve insanlar ellerini herkeşten, düşüncesinden birbirlerine ellerine örökarak yıldızlara bakarak Yaşamak ne güzel şey düşecekler"
N.Hikmet Kan

Ülkelerimizde süren sert ve kanlı iç savaşın ortasında açlık manzaralarına daha sık rastlar olduk. Burjuva faşist medyanın, reyting amaçlı gösterilerine getirdiği açlık ve yoksulluk haberleri insan derininden etkiliyor. İster istemez gözlerimizi daha bir diklatli takılıyor bu görüntülere. Bir anda insanımsız gibi görünen bu görüntüler, içimizi dağıtır, üylerimizi diken diken ediyor. Ammaz görünümler, gözlerimizi dolduruyor, öfkemizi, kızmımızı birbirine karıştırıyor. Görüntülerin gözlerimizin önünden kaybolduğu olması pek fazla birşey değiştirmiyor. Belleklerimizde kazınıyor, çöpler içinde yiyecek arayan çocuğun herşeye rağmen işidayan güzeli... Kamyonlardan atılan yiyeceklerin kapış kapış edilmesi... Ashında bir bu görüntülerin daha ağırın yıllardır izliyoruz. Afrika'dan, insanın gözlerini kaçırmak istediği Afrika vahşetinden, insanın kemiklerine kadar ezilten o dayanılmaz görüntüler. Bir ana, yavrusunu yaşatmak için, iskelet kalmış vücudundan bir damla süt arıyor. Sinekler herşey almaktaki olduğuna hiç aldırmıyor. Orada sinekler daha güçlü, kendilerini koruyamayan insanların gözyaşlarını emiyorlar. Baba, çocuklarının almaktaki olduğunu düşünemeyecek kadar çaresiz, yere uzanmış son nefesini vermesi hazırlanıyor. Bir başka TV kanalına geçiyorsun. Yine benzer görüntüler. Ağlayan insanlar Brezilya'da... Yok hayır İstanbul, hayır hayır Brezilya. Şaşırıyorsun İstanbul mu? Brezilya mı? Çünkü görüntüler birbirine o kadar benziyor ki, anlamak ilk anda zor oluyor. Gecekonducular yüklenmekte olan yoksul insanlaştıran güçleri inatlıyor ortabği. "Ölürüm de yıktırmaın yuvam" diyor. Dilini anlamıyoruz ama hareketlerinden iyile anlaşılıyor. Tıpkı, İstanbul'daki, İzmir'deki, Ankara'daki gecekonducular gibi. Bir tarafa yığın araçları ve polisler, diğer tarafta açlıklar içindeki yoksul gecekonducular. Yıkılmam diyenler diremiyor, yıkılmam diyenler dövüyor, dev yığın makinelerini kullanıyor ve indiriyor darbeleri yoksulluğun üzerine... Çatışmalar şiddetleniyor ve bir gecekonducu kanlar içinde yere seriliyor. Yüreği parçalanmış bir ana yerde yatan oğlunun başını ellerinin arasına alıyor. Çaresiz...

Bütün bu açlık ve yoksulluk manzaralarının, yaşamın bir döşes gibi kendiliğinden oluştuğunu düşünmüyoruz. Açlık ve yoksulluk insanın bir varlığı veya kadere değildir. İnsanların içinde bulunmuşları toplumsal, siyasal, sosyo-ekonomik koşulları yaşamada bo-

lirleyici etkidir. Ezilen halkları sömürü ve söğün tabii tutan emperyalist-kapitalist sistemler, dünyadaki savaşların, beraberinde gelen açlığın, yoksulluğun temel kaynağıdır. Bugün, Diyarbakır'da, Hakkâri'de ve Kürdistan'ın bir çok ilinde açlık ve yoksulluk çok yoğun yaşanıyor, bu insanların kaderleri böyle olduğu için değil, sistemin halkları nazierindeki zulüm ve sömürüsünün azgınlığından ortaya çıkmasıdır. Kapitalist faşist sistem, ezilen sınıf ve katmanlara sömürden ve zülmünden başka birşeyi reva görmemektedir. Artık dünya ülkeleri arasında Kürdistan ve Türkiye, açlığın ve yoksulluğun üst boyutlarda yaşanması aralamasında, yoksul Afrika ülkelerine yaklaşmıştır. Kuşaksız tilkele rhazde süren iç savaşın buna etkisi büyüktür. Özellikle Kürdistan'da süren savaşın etkileri vahşet düzeyindedir. Kürdistan'ın bir çok bölgesine yiyecek ambargosu konulmuştur. Zaten büyük yoksulluklar içinde bulunan insanlar, ihtiyaçları olan yiyecekleri askerler faşist terörü altında sağlamak durumunda. Kürdistan'da durum böyleyken Türkiye'de de buna benzer uygulamalar hapataya geçirilmeye başlandı. Burjuvaziyi emekçiler arasındaki uğurum her geçen gün büyümüş, sınıf gelişmeleri sertleşmiş ve yaşanan toplumsal patlamalardan daha büyük patlamalar yaşanacak duruma gelmiştir. Kamu birjuvazisi de görüyor ve itiraf ediyor. Devlet Planlama Teşkilatı'nın uzmanları tarafından yapılan bir araştırmaya, toplumun patlamaması olmasını büyük şansa olarak gösteriyor. Yetenekli uzmanlar büyük sosyal patlamalara yer yer patlak vermesi. Şu veya bu nedenden dolayı sokaklarda yüzlere binlere varan devlet kağıtı gösterilerin yanında yaşanan kanlı bir savaş var. DPT'nin kağıt üzerindeki verileri bir yana, gerçekte, gelir grupları arasındaki uğurum çok daha büyüktür. Ezilen, egemenlerin vahşete varan sömürü ve söğün karşısında yanlımlardan emin değildir. Bunun karşısında, burjuvazide geleceğinden emin değildir. Burjuvaziyi içinde bulunduğu ekonomik ve siyasal krizi, beraberinde halklarımızın yükselen devrim kavgası, burjuvaziyi egemenliği kökten sallamaktadır.

Açlık Kürdistan'da:

Kürt halkı, onca kan ve gözyağın rağmen açlıkla da mücadele etmeye karşı kavgaya gelmiştir. Bir anlamda faşist TC, Kürt halkını aç bırakmak için her yola başvurmuştur. Bombalanan köyler, zorla göç ettirmeler, toplu katliamlar, faşist TC'ye yitirdi. Yiyecek ambargosunu Kürdistan'ın hemen hemen her bölgesinde üretti. Bunun yanında, Türkiye'den Kürdistan'a yiyecek almayan devletini, sadece halk düşmanı faşist güçlerine gelmesiyle sınırlandıran açlığın boyutlarının yükselmesine başlı başına bir sebeptir. Kürdistan'da artık yiyecek sızması bir çöp yığı

ğına yoktur. Bizi hayretlere düşüren, her türlü buluşta hastalığın barındığı, çocukların yiyecek aradığı yerler, faşist ordunun ve polisin çöp yığınlarıdır. Bir Kürt ailenin bir haftaya boyunca hiçbir şeysiz, sadece su içebildiklerini ve aile fertlerinin çoğu ölmek üzereyken hastaneye getirdiklerini yine TV'lerden izletile izledik. Faşist devlet, Kürt halkına açlıkla adeta cezalandırmaktadır. Faşist TC bu karakterle bize ABD'nin Kızıldere'ye karşı uyguladığı soykırım savaşına hatırlıyor. Kürt halkına karşı sürdürülen savaş, soykırım huyutuna taşınmıştır. MGK'nın ikibinli yıllarda Kürdistan nüfusunun yoğunlaşması tehlikesi adı altında hazırladığı rapor, büyük bir korkunun ürünü olmamakla birlikte, Kürt halkına karşı verilen savaşın zıtlığını da göstermesi bakımından ilgi çekicidir. TC'nin Kürt nüfusunun kontrol altına almak istemesi, soykırım savaşının sadece bir yönüdür.

Son günlerde, Diyarbakır'da, Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etütler Vakfı'nın ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Vakfı'nın düzenlediği yoksulluk zirvesi' adı altında bir takım toplantılar yapıldı. Yine rakamlarla açlık ve yoksulluk üzerine konuşmalar yapıldı. Yine sosyal patlamaların yaşanacağı tahminlerinden söz edildi. Bütün bunlar, burjuvazinin aç ve yoksullardan nasıl korktuğunun bir kanıtıdır. Biz biliyoruz ki, ne Birleşmiş Milletler, ne de Türk burjuvazisi açlığa buğunan ama her şeye rağmen önünü koruyan, özgürlük mücadelesinden bir an bile geri durmayacağı gösteren Kürt halkını düşünmüyor. Biz yine biliyoruz ki, ezilen halklara her türlü zulmü reva gören, emperyalist-kapitalist sistemler, dünyadaki söğün ve talanın, açlığın ve yoksulluğun baş sorumlusudur. Birleşmiş Milletlerin açlık, yoksulluk ve insan hakları vb. girişimleri gözboyamanın ötesinde bir şey değildir. Çünkü, Birleşmiş Milletler, emperyalizmin bir taşeronudur. Emperyalist çıkarlarını eklenenden çıkması mümkün değildir.

Sonuç olarak, Kürt Halkı'na içinde bulunduğu savaş ve açlık tehlikesi karşısında söyleyecek fazla söz yoktur. Her şey apaçık ortadadır. Kürt halkı özgürlük mücadelesinde tarihî günler yaşamaktadır. Kürt halkı her türlü zorluğa karşı açlığı ve kademetsiz gibi görüp, faşist TC'den utanmıyor. Özgürlük savaşını herşeyin önüne geçmiştir. Ancak Kürt halkı bu zorlu mücadelede, Türkiye emekçi sınıfı ve katmanlarını yanında görmek istiyor. Buna rağmen, (özellikle büyük sabbatların yoğunlaştığı günlerde) Türkiye'de utanç verici bir sessizlik yaşanıyor. Bu utançın sahibi olmayalım. Kürt halkına yönelik saldırılar karşısında sessiz kalanlar, faşist TC'nin soykırım politikalarını onaylamış sayılacaktır. Kavgı bir sömürizm düşmek olacaktır. "Kürt Halkı Yalnız Değildir" demek ve Kürt halkının yalnız olmadığını göstermek, üzerinde fazla düşünülmemeyecek kadar onur sorunu olmuştur. Bugün Kürt halkının yaşadıkları karşısında sessiz kalanlar tarih önünde hesap vermeye hazır olsınlar.

09.08.1987 - Setenay BERDAN

ULUSAL SORUNA İLİŞKİN BAZI SLOGANLAR VE YAKLAŞIMLAR ÜZERİNE

Lenin, Kautsky'yi, "emperyalist ekonomizm"ün değersiz sığınaklarından biri olan ve politik karakter açısından sosyal gerici olan, Lenin'in deyişiyle "emperyalizm altında çit ulusların birleştiği" inercisine karşı çıkışınları söyledi.

"Sosyal devrimizimin (Kautsky'ya, İ.İ.) programı, bu büyük-burjuva oportünist dünya burjuvazisinde ağırlığın kayışından, ulusların ezen ve ezilen uluslar olarak diğer bölünmüş emperyalist devletlerde temel devrimci burjuvaziler bir gerçek olarak kabul etmelidir (Lenin, ÜKTH, s.153, abç)

Lenin, adı geçen kitabı boyunca, ezen ve ezilen ulusların ve bunun sonucunda ulusal sorunda doğru tutum ve politikaları gerekim maddeci-toplumsal ve ideolojik konuların altına defalarca giriyor. Kautsky gibi, "eşit" sidiği geride kalan, sosyalistler ve sınıf savaşımı dışında ele alınarak temelinde, "kendii" burjuvazisi lehine ezen ulus ayrıcalıklarına koruma adına sosyal-gerici bir tutum olduğunu, en ince detayına kadar ısırtarak belirtiyor.

İşin başta, en çok göze arılı edilen, daha doğru sa gözden uzak tutulan temel noktalarından birisi budur. Kür ve Türk ulusu arasındaki eşitsizlik durumu temel öncül olarak alınmazsa, ulusal sorun doğru bağlamda konuşulamazdı gibi, doğru ve emperyalist bir tutum ancak da mümkün değildir. Ama bu yeterli. Eşitsizliğe karşılık, Kautsky gibi solda "eşitlik" diye sürmek hiçbir şey ifade etmez. Üstelik bu "eşitlik" politikasıyla, pek çok sol ve sosyalist kişi ve grupların yaptığı gibi, "ana dil" gibi, ulusal haklarının saklı kılınması, ulusların kast edilmesinin, ayrıcalıklı bir para, hürmet, ne emperyalistlikte ne de işçi sınıfının tarihsel eylemleri ile bir ilişki yoktur. Bununla birlikte, aynı zamanda tüm bu konular açısından vahim bir ilişki ke edildiği de bilinmelidir. Bu nedenle, her çok sol/sosyalist gerici Kür ulusunun ulusal haklarının söz ederken, Kür Ulusunun Kendii kademi kendilerini tayin hakları kesici olarak temel olarak kastetip kastemediğine dikkat etmelidir. Sürekli işçi ve pevelen'i, ulusal hakların bahsederken de Kür ulusunun bu tarihsel haklarına karşı emektense, altında birer sonuç olan gözetilme, köy bocalığı, "köye geri dönme" gibi söylemlerle, proletar devrimci emperyalistlerden daha az bir şey olan liberal çizimde reformistliğe teselli emeleri de ayrıca dikkat çekici bir durum olmalıdır. Biz burada kararlama detaylarına değinmeden ama buna rağmen üzerinde çığır koparmak için vaçgeçilmez program kitaplarında kullanılmı, herhangi bir rakamla numaralandırılmı şiede ÜKTH'ın bahsettiyorsa, o ayrı bir denemeyiz; biz, politik propagandası ile yapılmayan ve bu yüzden politik sorun eleştirenin, aldatıcı olan, ÜKTH'daki şuna götüreliş gledişit-dön bahsettiyorsa,

Değusa, ulusalizmde sol/sosyalist grup ve kişilerde hakim olan terminoloji, Lenin'in terimolojisidir. Açıkçası, bu, bu grupların bu sorundaki yanlışlığına galeyebiliyor ve bundan bundan faydalanarak, gerçek konularını galeyebiliyorlar. Ama bir yere kadar.

Son dönemlerde moda olan ve esasta ve pratikte ezen ulusun sosyal devrimci komünizmi kabul ya da bunu benimsemiş olan pek çok grup ve kişi hep birlikte benzer sloganlar kullanıyor: "Eşitlik-Günlük Birlik". Bu, doğru, masum ve iyi niyetli görünür. İki kalıba baktığımız, altında ne anlama geldiği konusunda, ileri işçiler, emperyalistler, devrimciler, ulusal devrimciler, yarıdevrimciler devrimciler ve komünistler yapmak ve dışlanabilir.

"Eşitlik-Günlük Birlik" sloganlarıyla ayakta çıkan bir yanlısına hakim şimdilerde. En "sağ" olan en "sol" tarafta kadar tüm sol/sosyalist çevrelerin genel olarak Kür Hükümeti, özel olarak PKK'nin yanında olduğu doğru ve emperyalist pratik politikaları olarak desteklediği sanılır. Doğrudur, ulusal sorunla ilgili birliktir birlikte TÜC'ün yükümlülüklerini yerine getirmesi, ulusal sorunların tamamlanması, bu gruplar tarafından "protesto" edilirse, itirazlarında "protesto" biçimleri farklı da olsa, ama sorunu ve "protesto"nun politik içeriğini doğru temellere oturmaktadır. En "sağ" protestonun bile hiçbir anlamı ve değeri olmaz. İstisnalar "eşitlik"ün politik içeriği kesici olarak daha ileri götürülebilir, bu açıdan ifade edilebilir. Kür ve Kür ulusunun arasındaki "eşitlik"ün veya eşitsizliğin, yani ezen ve ezilen ulus gerçekliğinin karşıpolitik içeriği, ezilen ulusun kendi kademi tayin haklarıdır, yani AYRILMA HAKKI'dır. Bu, ulusal sorunu sloganları benzeri konularla yanlıştır. Zira, bu "protesto"ların aynı içeriği ilerişebilir, temsil edilir, devrimci değil, reformistler, emperyalistler değil, ezen ulus milliyetçileri belirgin bir şekilde taşınabilir. Yürütme buharından beri içeriği işçiden hayır boşaltılan ulusal devrimcilerin bir gerisinde kalan, sağın politik ve pratik temellere dayanmasını bu dir tutumlar. Kür ulusunun ayrılmaya dayatılmasına öne sürmekten başka geri duruyorlar. Hele politik ve sosyal olarak ezen ulusun ölümüne ulaşmaya, şayet hala sosyalistlik iddiasında iseler, ayrıca hakları da içinde olmak üzere "eşit" ulusların "birlik"te kalma konusunu propagandası ve bunu gerçekleştirmek için, "ayrılmaya" biriktirmeleri gerekmektedir. Ya da program kitaplarındaki ÜKTH'ın lafı kalınması işte herşeyden önce bundan gerçek ifade olan ayrılma gerektiğini ve hakları saadta işçi sınıfına, emektçilere propaganda etmelidir. Burjuvaziyi karşı ayıkça bunu ilan emeleri gerekmektedir? Niçin, gerçek anlamlarında çağkılanarak "eşit" ve "günlük" yarıları ve yitirilmesinin ile, bu konuları ve hakları için boşaltmaya çağırıyorlar? Ayrıca, sosyal hakları

burjuvazinin tarihsel saçı olan Kür'den'in ilhak emesinin esasını liberalizm olarak, böylece burjuva ve aynı aynı çizide burjuva gerçeklerini görüyorlar mı? Yoksa, şayet burada, ezen ulusun işçileri "öfkelenmek" için, onların geri bilimsel olarak mas alıyorsa, bu durumda, ulusal sorun konusunda yürütme'leri faaliyetin, proletarya devrimciliğinden tamamen uzak, oportünist karakterde olduğunu anlamıyorlar mı? Sonuçta, ulusal sorunda, oportünizm, sosyal gericiizm aynı ifade olduğunu bilmiyor olabilirler mi? En nihayetinde, ulusal konularından ötür, "birlik" propagandası ile, bu durumda gerçekken Kendii burjuvazilerinin ve uluslarının ayrıcalıklarına korumak durumunda kalacakları, Kendii burjuvazilerinin "milli birlik ve beraberlik" iddiasına ortak olduklarını görüyor olabilirler mi? Tüm bu sorulara kesin yanıtımız, hayır, bilimsel, gerici, devrimci olmaları, hal gibi biliyor, geçiyor, dayıyorlar bütün bunları. Ezen ulus işçi ve emektçilerinin, Kür ulusunun ayrılma hakkı temeline emperyalistlerin eğilimi bu şekilde sağlanacakları zaman olan bu oportünistler, iki ulusun emektçileri birleştirilene yaklaşmalarını, mümkün olan ve zorunlu olan tek yolda gerçek mücadele birliklerini, çözen ve milliyetçi eğilimleri koruyarak, altında buna öncül bir ses oluyolar. Burjuvaziyi alt olan birlik işçileri kökten korumaları, bu asla mümkün olmayacaktır.

Yine aynı işçiler geride kaldıktan, yarıları dile getirilen bir başka sloganı ilerişerek devam edilebilir: "Yabancı Halkların Kürleşliği" sloganı..

Bu sloganı öne sürer gruplar, sloganı yabancılaşma temini, bir kez daha "eşitlik-günlük birlik" ile aynı deklare eder. Doğrusu, ulusal sorununda "komünist"liklerinin, "emperyalist"liklerinin çapını bir kez daha vurguluyor olabilir. Doğrusu, bu her iki slogan da, en gerici işçiler, burjuvazinin, en sosyalistlere; en "devrimci" isim burjuvazilerden en "günlük" kalımlarına, en "eşit" politik beritildikten, en "tutucu" burjuva devletçilerine, en "sosyalist" Kür milliyetçilerinden, en "komünist" emperyalistlerine kadar bilimsel çabası ve siyasi grup tutumları birleşiyor.

Birlik birleştirme ve "ulusal birlik", "birlik" demeyen birer daha "sol" görünmek için "eşit" demeyen, birer daha "devrimci" görünmek için "günlük" demeyen ama bir türlü, sorunun temel noktalarına gelinmiyor, "ayrılıkçılıkla" beni salınma korku nöbetleri geçirilen işçi burjuva emektçilerin katısına, proletarya emperyalizmini ile çıkarak, sağ-çapıdan emektçilerle bir iş olamıyor. Üstelik İsmail Göny Kür'den'in 1991 girişiminde karşı, tüm de gerçek emperyalist tutumun, ulusların Kendii kademi tayin haklarını, yani ayrılı Kendii devletini kurma gerektiğini sosyal propagandasını öne çıkararak gerici

svadlık ortadan kalkması. Bu yüzden, ezilen ulus hareketleri hareketi ile, içinde ezen ulus burjuvazisi açısından "sosy"leştirildi, kağıtlanmadı, zavalı oldu ve proletaryanın emlak zaherine dek "soy" bulandı. Bu slogan, bir başka biçimde, ezilen ulusun ve içinde ezilen ulus işçi ve emekçilerinin kuruluşunu isarettirir, toplumsal düzeyde zorunluluk içerir, yasa olan gerçekliğin karşısına, küçük-burjuvaziyi çıkarır, politik bağlamda ise, ezilen ulusun kendi kaderini tayin hakkını objektif olarak pratik tanımaktadır. Belirlettiği ki Kürdistan'da da ulusal sorun ve ulusal kurtuluş hareketlerinin sınıfsal öze bürünmesi gerçeklidir, işçi burjuvazisi toplumsal yaşamın yasalardan dolayı zorunludur, kaçınılmazdır. Benzerlerini ismenlikle de soy bulmuş. Hile tarih küçümsenilen bir devrimci.

Sözünü ettiğimiz emperyalizm döneminin genel eğilimi olarak ulusal moran ve ulusal kurtuluş hareketlerinin toplumsal öncülünün sınıfsal, ve bu bağlamda proletar olması, somut gelişmelerle de kanıtlanmıştır. Emperyalizmin kapitalist karakterini sömürge ve bağımlı ezilen uluslara da taşınmasıyla birlikte, kapitalizmin ilk döneminde his, ulusal sorunda ve ulusal harekette burjuvazinin, verini proletar muhtesaya bırakmıştır. Ve bu dönemde ezilen ulus hareketlerinin, yaygın ve derinleşmesine sömürge ve bağımlı ülkelerde somut bir durum olduğu proletarya devrimlerinin anti-emperyalist niteliğiyle, emek ve savaşa arzındaki savaştan sonra bir biçim olduğu. Lenin ile de vardır. Kuba, Vietnam, Çin, Kore vb. birer istisna değil, sınıf savaşı açısından genel bir yasa ve eğilimdir. Burada, yine ezilen uluslarda ortaya çıkan burjuvaziyi ve küçük-burjuvaziyi hareketlerin, bu durumu dışlamadığını henüz belirtelim. Zaten, Leninizmin, bu durumu, bu genel yasa ve eğilimi gözünde bulundurup, ezilen ulusların kuruluşunu, kendi kaderini kendilerinin tayin hakkı mücadelesini, bu uluslardaki emekçilerin kurtuluşu bağlamında değerlendirip, değeri bilmemek, kredisine marksist diyenler için çok "ayıp" kaçır. Dolayısıyla, "Kırlı Savaşın" politikası, bilimsel öneminden ötürü gelen yanlış ve dayandırmışlı açısından da Leninist bir politika değildir. Ulusları kendi kaderlerini tayin hakkı mücadelesinin, proletaryanın sınıf mücadelesi ile organik birliğini göremeyenler, sonunda sınıf savaşımına yalvarır, bu savaşımın karşısında küçük-burjuvazinin liberalizminin bir zeminiyle sağma sloganlar ile savaşıyor. Savaşın, savaşın sloganını bu amaçları ve zihniyle geldiğini ifade etmek için, belirttiğimiz hususlar yeterince açıklıktadır. Şimdi de, aynı slogan ideolojik ve teorik muhtesası ile ele alalım.

Bu slogan hergeyden önce, toplumsal yaşam içeriğine testir. Toplumsal algıdan, sınıflar ve sınıf mücadelesi dışına, onların üstünde ele alan, utupuk küçük-burjuvaziyi bir sloganıdır. Burada, siyasal ve devrimci muhtesası olduğu bir sınıflar "kırılı" kelimesinin, siyasal faaliyet, ez zından marksistlerin hiçbir zaman yeri olmamıştır. Ahililiğine yaran, küçük-burjuvaziyi niteliklendirir, ifade eden bir kavramdır. Niteliği ve devrimci sınıfsal karakterli hiçbir sosyal içeriği ve etkisiyle yoktur. O halde bu kelime şikarılığında, sloganın getireceği ne kalır? Kaldı kaldı yine liberal ve öflek bir oportünizme kalır: "Savaşın" Ama ulusal sorunda, oportünizmin karakterinin içinde

siyasal pozitiften olduğu, artık bilinemeyen bir şey midir? Öze vardım, marksistler genel olarak savaş karşı olsuñlar mı? Savaş öylesi, bu durumda burjuvazilerin marksist adam hak emelleri mümkün müdür? Sloganın bu niteliği, burjuvaziyi özerk ümitsizdir. Tarihte hiçbir zaman "ortada", toplumsal niteliği olmayan savaşlar olmamıştır. Bu yüzden marksistler, savaşın tarihsel bağlamında değerlendirilirdiler. Tarihin öflekliği, ilerici ve gerici ulusun, halk ve hakse olanın çelişik düzeyinde somutlanır. Bu vesileyle, her savaşın olduğu gibi ulusal savaşların da sınıfsal ve politik iki zar içeriği vardır. Bir ileri olan vardır, bir de gerici. Bir halk olan vardır, bir de hakse. Dolayısıyla, bu doğru birerik sınıflar olarak, savaşı bir savaşı, burjuvaziyi "bu halk" olarak. Halk, gerici ve hakse olduğu bir savaşı söz konusu ise işçi sınıfının ileriye ilerici ve halkse olarak, devrimci burjuvaziyi politikası aynı çelişik, bu savaşı işçi sınıfı için sınıfsal yaşamda keskin bir devrimci kavramın ulusal "soy" bulmasını istemiyor. Halkın, savaşı ve savaşımların işçi ve emekçileri, küçük-burjuvaziyi bu halkse burjuvaziyi karşı karşıya getiriyor. Bu bağlamda, bu sloganın la sınıf savaşımından ayrılmış bir yolda burjuvaziyi kendi karşı-burjuvaziyi sınıfsal yaşamın, bir oportünist karakterlerle, ezilen ulusun ilerici ve halkse savaşımlarına karşı, pratikte UKTH'nı yitirmeye bu durumda tırmak için alınması gereken) kendi burjuvazinin sınıf çıkarılmasını savunuyor, ezen ulus milliyetçiliğine hizmet sağladığını, enternasyonal proletaryaya ihan eder.

Bu aynı sloganın, somut durumda bir temel tarih ve hakse daha var. Sadece bu sloganın sınıflarının, ezen ulus işçi ve emekçilerinin, ezilen ulusun öfleklik mücadelesi yanına çekmek adına bu sloganı öze sürdükleri serdeniyor. Ama, onlara sorarak gerekirse mi? İktidarın, yasalardan, niteliklerden kopuk olduğu sömürge, bu liberal ve oportünist sloganın ile sonunda ezen ulusun emekçilerinin ezen ulus milliyetçiyi burjuvazinin daha çok sağlanmadığı, onların bu burjuvaziyi sınıfların daha sağma biçimlerde tahkim ettiği, dolayısıyla, ezilen ulusun tarih hakkı ve ilerici mücadeleleri karşısında, onların bu hakse ve mücadeleye karşı daha çok yabancılığına ilginçle doğru değil midir? Böylece, doğru marksist çalışmamız, işçi sınıfının ulusal devrimci enternasyonal faaliyetinin önüne, soldan bir soy olarak dikilmiş oluyor musunuz? Bilimsel uluslardan işçi sınıfının, örgütsel birliği dahil olarak önce, dayanışması ve mücadele birliğinin önüne, yavaş burjuvaziyi devrimci ideolojik ve politik ortamı koyarak çıkarmayı istemiyor. Ama bu devrimci ki, "kırılı" derken, burjuvazinin savaşı yöntemlerini kanıtlamıştır. O halde biz de diyelim ki, tarihsel kökleri olmayan, bilimsellikten zerre kadar nasibini almayan, ulusal sorunda proletaryanın enternasyonalizmini gülerden gülerken bu sloganı yalvarır öze çıkarıp tekrarlama aynı bir anlamı olmalıdır. Ve bu, açıkça, bizim yukarıda belirttiğimiz hususlardır. Bu anlam, Kırılı sınıfların aynı bir hakse, tam da küçük-burjuvaziyi oportünizmiyle gülerden tırmak tutmaktadır. Bu anlam, proletaryanın enternasyonalizmini doğru, devrimci ve leninist tarzda ezen ulus işçilerine götürmektedir. Ve nihayet bu anlam, yavaş ezen ulus burjuvaziyi, "olumlu" liberal mesajlar vermek, onun ayrıcalıklarının ve sınıfsal ayrıcalığına korumak için işçi sınıfı

ve emekçi sınıflarını bilimsel bulandırarak, köleleştirir.

Ve son olarak aynı sloganın bir başka yorumu gelelim.

Yalvarır dilelere pelesenek edilmeyi, oportünizmi ve liberal sınıfların etkisiyle ezilen ulusun örgütsel çelişiklerle sınıflar öze sürdükleri, bir ideolojik ve sınıflar-üstü sloganların, bir başka politik ortamı daha var. Bilimsel değil, bu slogan ileri süren sınıfsal grup ve kişiler, onu, işçi ve emekçilerin ve ezilen ulusunun temel siyasal talebi olarak, politik talebi öze de sunmaktadır. Yukarıda belirttiğimiz yöledirinin işçilerinde başka diyelim ki, bu slogan, keskin bir şekilde liberal-reformist kökleri var. Ulusal sorunda, devrimci politika değil, reformist içerikli bir ortamı sunuyor. Bu slogan kesinlikle devrimci bir istem değildir. Bu içeriğiyle, ezilen ulusun sınıfsal haklarını gözlemlediği, reformist ortamı daha da genişliyor. Kürdistan'ın, ezen ulus Türk burjuvazinin tarafından işçi ve emekçilerin çelişiklikle, ezen ulus milliyetçiliğine kayan küçük-burjuvaziyi oportünist sınıfların sağlanıyor. Fajel ve ilhakı TC'nin ve ordusunun Kürdistan'dan devrimci ileri sürüp öze çıkarılmadığı, bu oportünist çelişik, kendi burjuvaziyi o kadar buluyor. Öze vardım ileri devrimci ki, bu sloganın, ezen ulus Türk işçi ve emekçilerinin, Kırılıların mücadelesine olan yabancılığına karşılık, en küçük uluslararası dayanışmaya uzaklaşmalarını korumak için öze çıkarılıyor. Ama bu dediğimiz ki, devrimci proletarlar öze ileriler, tutarlar, işçi sınıfının devrimciliğini esas alır. Emekçi kitlelerin "geriliğini" esas almak, marksizmi vermezdir. Kitlelerin "geriliğini" esas almak adına, sonunda savaşı ezen ulus burjuvaziyi devrimci geriliğini temel alması öfleklik olur mu? Sınıfların her alanında, ilerilerine kadar savaşı yapan kitlelere böyle "geriliğin" ilginç yapıldığını, onların enternasyonalist devrimci ilahı ederek, işçi sınıfı kurtuluşunu savunmasını? Tam aksine, proletaryanın enternasyonalizminin ilkeselliği ile ezilen ulusun ayrılma bağımlılığına sınıfsal, kitlelerin bu biçimde çelişik, daha önceki devrimci enternasyonalist ortamı değil midir? Ya da, bu ilkesel politikaları uygulamak, TC'nin, ilhakı ve hakse savaşımlarını sınıfsal sınıfların ortadan kaldırarak, burjuvazinin sınıf yalvarımını göstermeleri olan gerillaların kafa ve kulaklarının kesilmesi anlamında, ama aynı zamanda, kitleler devrimci devrimci. Bu "kırılı" yöntemlerin "soy" bulmasını istemek, kitlelerin devrimci ortamı olan Kürdistan ulusal sorununu devrimci çözümünü gösteren, sınıfların yerine başka yerlere öze çıkarmak değil midir?

Ama siz "kırılı" devrimci, kendi reformculuğunuzun yolu olarak istemiyorsunuz geride. Ama bizden söylemesi; böylece kitlelerin ve toplumsal kaynakların olan savaşımların ortadan kaldırılması, enternasyonalist ortamı, ne de devrimci mücadele mücadeleyi çelişik sergilenir. Zaten, kitlelerin geriliğini esas alan, ezen ulus burjuvazinin yavaş karakterine kayan politika ve sloganların, böyle bir niteliği ve yeterliliği olamaz. Aksine, "işçi sınıfının" tam tersi sınıflar yaratmağı kesindir, savaşı burjuvazinin ilhakı için ayrılmak, ezen ulus işçi ve emekçilerinin milliyetçi gerilliklerini daha da sağlanmaktadır.

Hüseyin GÜLAY

"SOSYAL EMPERYALİZM" TEZİ AYNASINDA "MAOCULUK" VE MAOCULUĞUN ANTİ – MARKSİST İÇYÜZÜ

1994 yılının Ocak ayında hazırlanan bu çalışmayı kitap dizimimiz içerisinde yayımlayacağımızı sizlere daha önce duyurmuştuk. Birtakım imkansızlıklar sonucu siz okurlarımıza ulaştıramadığımız bu değerli çalışmayı dergimiz sayfalarından sizlere üç bölüm halinde ulaştırmaya çalışacağız.

Sovyetler Birliği üzerine yapılan değerlendirmeler, Sovyetler Birliği'ne bakiç açan dünya "sol" hareketi içinde yıllar boyunca süren bir ayrılık kanasına olmuştur. Dünya "sol" hareketi içinde, başlangıçta "Sovyetler Birliği-Çin Çatışması"nda "taraf" olma biçiminde beliren ayrılık aşlında derin bir ideolojik ayrılığı yansıtırdu. Şöyle demek mümkündür: İki sosyalist ülkenin çatışması biçimine bürünen ideolojik ayrılık, sürecin başında, biçimin kalın ortası nedeniyle kendini bütün yönleriyle ortaya koymıyordu. Çatışmanın kaynağında yatan ve ilk ayrı dünya görüşüne karşılık düşen ideolojik farklılık, ancak zaman içinde ve olgunlaştıkça kendini tüm yönleriyle ortaya koymaya başladı. Doğaldır ki, biçimin kalın ortasının özüne tüm açıklığıyla ortaya çıkması engellemenin dünya "sol" hareketi içinde pek çok yandaşının doğmasına yol açacaktır. İyile oldu.

Bu yansımaları içinde, çatışmanın taraflarından biri olan Mao Zedung'un görüşleri dünya "sol" hareketi içinde geniş bir kesimi etkisi altına almıştır. Çin devrimini yürütmüş olmanın verdiği katıksızlık ve -sarımsı gibi gelebilir ama gerçek- görüşlerinin az bilmiyor olmasının getirdiği avantajla Mao Zedung, özellikle kapitalizmin nispeten az geliştiği ülkelerin devrimci hareketleri tarafından, (msel olarak marksist ustalar arasında sayıldı, başka dillere çevrili az sayıda kitapları, kullanılan marksist literatürün de etkisiyle, marksist klasikler arasına kabul edilmiştir.

Başka ülkelerde olduğu gibi Türkiye ve Kürdistan'da da Mao, bizim özümüzün bedenlerinden dolayı "sol" hareketin önemli bir kısmını etkisi altına almıştır. Özellikle, 1970'li yıllardan sonra pek çok politik

akım doğrudan veya dolaylı olarak Mao Zedung düşüncesinin etkisinde kalmıştır. Bu etkinin, farklı siyasi akımlarda, farklı ölçülerde, varlığını gözlemek mümkündür.

Ama bu durum daha fazla böyle devam edemezdi. Emperyalist ülkelerde sosyalist ülkelerin çatışması biçiminde dünya ölçeğinde süren sınıf savaşımı emperyalizme bağlı/yarı bağımlı ülkelerdeki sınıf hareketlerinin gelişmesi, proletaryanın sınıf hareketine yaklaşarak gelişen ulusal kurtuluş hareketleri, tüm bu pratik süreç biçiminin kalın ortası altında gizlenen bütün yeni ideolojik ayrılığın ve her ideolojik çizginin daha da netleşip olgunlaşarak ortaya çıkmasına yol açtı.

Uzun yıllar alan bu pratik sürecin yanı sıra, Mao Zedung'un kitaplarının daha çok çevrilmesi, okunması bu düşünce sisteminin köçük burjuva milliyetçi yüzünün, idealist ve metafizik içerisinin daha rahat görülmesini sağladı. Marksist-leninist teori Türkiye ve Kürdistan'da daha çok okunup öğrenildiği ve Mao Zedung düşüncesine bu bilinçsel dünya görüşü açısından yaklaşıldıkça bu düşünmenin felsefi ve politik özü daha iyi kavranabiliyordu.

Buna, emperyalist devletler ile Sovyetler Birliği arasındaki mücadele biçimine bürünen dünya çapındaki sınıf mücadelesi ve emek sermaye çatışması karşısında tutulan tutum, tutulan sol da katkı sağladı. Emperyalist devletler ile Sovyetler Birliği arasındaki mücadelenin yansıtığı ulusal kurtuluş mücadeleleri karşısında Mao Zedung ve Mao Zedung çizgisinin genel olarak emperyalist devletlerin yanında ve ulusal kurtuluş hareketleri karşısında yer alması, bu ideolojik çizginin anti-marksist içeriğinin görülmesini kolaylaştıran bir etken oldu.

Bu durum, Mao'nun bir çok konudaki görüş ve tezlerinin, Mao çizgisini uzun yıllar izleyen pek çok siyasi akım tarafından reddi sürecini başlattı. Bu yüzden, örneğin Türkiye'de, yıllarca Mao çizgisinin hararetli savunmuş olan siyasi akımlardan çoğu yavaş yavaş bu çizginin değişik konulardaki görüş ve tezlerini eleştirerek reddetmeye koyuldu. Türkiye ortasında, Mao çizgisini olduğu gibi kabul ettiğini söyleyebilen bir iki siyasi akım kaldı.

Ne var ki, Mao'nun düşünce sisteminin reddetmeye çalışanlar, bunu yaparken Mao'nu ötekileştiren bir yöntemle sorunun özüne gittiler. Mao'nun tezleri yine üzerlerindeydi. Yıllar boyu Mao'nun ideolojik felsefi yöntemini benimseyenler, diyals-kritik yöntem yerine Maocu-ekteliks, mehsusik düşünce sisteminin bütün yönlerini birbiriyle bağlantıları ve ilişkileri içinde görecektiklerine, her bir yönü tek başına, bir yönü diğerinin yanında, birini diğerinin arkasında görevler ve böyle ele alarak sorunu çözmeye çalıştılar. Bu yanlış yöntem, onları Maoculuktan kurtaramadığı gibi marksizme de buluşturmamıştı. Örneğin, Mao'nun felsefi yaklaşımını politik yaklaşımdan; bunların ikisini "üç dünya teorisi" olan, "sosyal-emperyalizm" tezi bunların tümünde ayrı görmek ve böyle ele almak, maocuları, Mao'nun felsefi yaklaşımını reddedip "sosyal-emperyalizm" tezi ni kabul edebilecekleri düşüncesine götürdü. Ve bu söylediğimiz düşünce, alanın diğer tüm yönleri için geçerlidir. Böylece, bütünlüklü bir düşünce sisteminin birbiriyle ilişkileri ve iç bağlantıları kopmazasına bağlı konuların bir kısmının reddedilmesinin, geri kalan kısmının kabul edilmesinin, kişiyi maoculuktan kurtaramayacağı görülmüştü.

Mao'nun felsefe alanında tüm söylediklerini reddedip, aynı felsefi yaklaşımın politika ve ideolojik alanındaki somutlaşmış hali olan "sosyal-emperyalizm" tezini kabul etmek, işte böyle bir kuruntunun ürünü oldu. Sonuçta maoen olmasığına herkesin önünde yemin eden, ama gerçekte maocu düşünce sisteminin esiri olan siyasi aktörler ortaya çıktı. Bunlar, Mao'suz maoculardı. Mao'suz maocularımız. Mao'ya ait ideolojik ve politik tezlerin kabulü devam ettiği sürece, kendilerinin maocu olarak kalmasına mahkûm olduklarını göstermek zorunda oldu.

MAO'SUZ MAOCULUĞA BİR ÖRNEK

Elimizde, Garbis Altınoğlu'nun derlediği, Mao Zedung Düşüncesi ve Çin Devrimi Üzerine Eleştiriler isimli bir kitap var. Kitapta, Mao'nun pek çok konudaki görüşleri alkış bir eleştiriye tabi tutuluyor. Mao hakkındaki "sert" nitelendirmelerde bulunuyor ve doğal olarak, başka kitabı derleyen Garbis Altınoğlu olmak üzere bütün bir siyasi çevre kendisinin böylelikle maoculuktan koptuğu olduğunu dünyaya ilan ediyor. Acaba işle mi?

Ancağ devam etmeden önce, Garbis Altınoğlu'nun düşüncelerini savunduğu çevrenin TKP/ML kökenli olduğunu ve uzun süre Mao Zedung'un görüşlerini bağnazca savunduğunu kaydedelim. İşin bu yönü, urançimizin daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacaktır. Kaydetmek istediğimiz diğer bir nokta: Garbis Altınoğlu ve çevresinin, maoculuktan kurtulmak için çaba harcayan çevrelerin başında gelmektedir.

Garbis Altınoğlu'nun derlediği kitapta, Mao'nun bir çok konudaki düşüncesinin, üstelik sert nitelendirmelerle eleştirildiğini söyledi. Ama bir kerem hatırla: "Sosyal-emperyalizm" tezi: Böylece, bu siyasi çevre bir deniz aşığına düşünürken, aynı deniz suyunun dolmuş olduğu hendekte boğulmaktan kurtulamıyor. Ellerinde sopalarla kapıdan kovdukları Mao Zedung düşüncesini, evin "sosyal-emperyalizm" bacasından tekrar kaldranalarımızla buluşturmaktadır. Yazımız, bu buluşmanın nasıl gerçekleştiğini göstermeye dair olacaktır.

Kitabın başında, Mao Zedung için şunlar söyleniyor:

"...yani, Mao Zedung düşüncesinin gerçek içeriğini kavranabilmesi için, her şeyden önce, onun dünyaya genel bakışı, yorumlayışı yani felsefesi üzerinde açık bir düşünmeye sahip olmak gerekir." Sonra devam ediyor ve Mao'nun felsefe alanında hangi kampa olduğunu da bu şunlar yazılıyor: *"İşte bu bağlamda Mao, idealizm kampındadır. Ona göre, bilinç madde tarafından belirlenmez,*

tersine maddeyi belirleyen bilinçtir ve bu ikisi arasında özdeşlik vardır. Tarihi materyalizm açısından ifade edecek olursak bu, insanın bilincinin toplumsal varlığı tarafından değil, toplumsal varlığının toplumsal bilinci tarafından belirlendiği ve bu ikisinin özdeş olduğu anlamına gelir. Bu tastamam idealizmdir." (abç)⁽¹⁾

Bundan kuşku yok, Mao'nun dünyaya ve olaylara bakışı, varlık ile düşünce arasındaki ilişkiye yaklaşımı idealisttir. Toplumların tarihi alanına yaklaşımı da böyledir, yani materyalist değil idealisttir. Bu nedenle, bütün bir toplumun yazgısının bir avuç kişi tarafından belirlenebileceğini rahatsızlıkla ileri sürer. Üstelik, madde ile bilinç arasında bir

"...Mao Zedung düşüncesinin gerçek içeriğinin kavranabilmesi için, her şeyden önce, onun dünyaya genel bakışı, yorumlayışı yani felsefesi üzerinde açık bir düşünmeye sahip olmak gerekir. İşte bu bağlamda Mao, idealizm kampındadır.

O'na göre, bilinç madde tarafından belirlenmez, tersine maddeyi belirleyen bilinçtir ve bu ikisi arasında özdeşlik vardır. Tarihi materyalizm açısından ifade edecek olursak bu, insanın bilincinin toplumsal varlığı tarafından değil, toplumsal varlığının toplumsal bilinci tarafından belirlendiği ve bu ikisinin özdeş olduğu anlamına gelir. Bu tastamam idealizmdir."

"özdeşlik" vardır ve bu ikisi, zaman ve koşulları değiştirmeden birbirini üstünde eğitici yapılar. Böylece, bilincin, zaman ve koşullar değişiminde toplumsal varlığı belirlediğini ileri sürer. Atina, Mao'nun yaklaşımına bu biçimde eleştirilen küçük bir ayrıntıyı(!) unutuyorlar: Hala savuna geldikleri "sosyal-emperyalizm" tezi tastamam bu felsefi yaklaşımın ürünüdür. Yani, tarihi materyalizm alanında Mao'nun idealizminin somutlaşmış hali "sosyal-emperyalizm" tezidir. Çünkü, burada toplumsal bilincin toplumsal varlığı belirleyebileceği idealist yaklaşıma bir sonucu olarak "bir avuç revizyonist" politikacıyla, kendilerini gizlenmiş (materyalist oldukları halde sosyalist görünme) baccerizyle

bütün toplumun üretim tarzını, üretim araçları üzerindeki mülkiyet biçimini, bölüşümü ve dağıtımını, kısacası tüm üretim ilişkilerini değiştirebiliyor. Ve marksist tarih anlayışına sahip(!) olduk, bu yaklaşımı kabul etmekle bir sakınca görmüyorsunuz(!)

Mao Zedung düşüncesinin anti-marksist içeriğini gösterilmesi işine kendini iyice kapıran yazar, ileride Mao için şunları söylüyor:

"Acaba neden reddediyor bu yasağı (niceliğin niteliğe, niteliğin niceliğe dönüştürme yasası, bu Mao, bu yasağı reddediyor, çünkü o devrimci bir anlayışa sahiptir; gelişme sürecini dairesel, çember üstünde dönen bir hareket olarak, geçmişteki olayların basit bir yinelenmesi olarak anlatıyor; eski bir nitelikten yeni bir niteliğe geçen, basitten karmaşığa, alçaktan yükseğe doğru sürekli ileri bir hareket olarak anlamıyor." (abç)⁽²⁾

Mao'yu bu şekilde eleştiren yazar, doğa ve toplum olaylarında marksist gelişme anlayışını beğenmediğini anlatmış oluyor. Ama yazıma bu doğrultuda "sosyal-emperyalizm" tezi eşğine katarlar. O eşşe gelişiminde bütün bu marksist yaklaşımın nuruvererek(!) Mao'nun idealist tarih ve gelişme anlayışına geri döner.

Şimdi Sovyet toplumuna, yani Garbis Altınoğlu'nun kabul edebileceği kadarıyla konuşursak dahi 40 yıl boyunca sosyalist üretim biçimini, dağıtım ve bölüşümü gerçekleştirmiş, iki kuşak boyunca sosyalizmin birikimini sağlamış bir topluma, nicelikten niteliğe, basitten karmaşığa, alçaktan yükseğe ve ileriye doğru bir gelişiminin yasağını uygulamalı, bakalım ne elde etmiş olacağız? Eğer marksizme bağlı kalarak bu yasağı uygulamaya kalkarsak elimizde, tekelci devlet kapitalizmine pevi döngü diye bir şey kalır. Anlayacağınız sayın yazar, "sosyal-emperyalizm" teziniz tarihin çöplüğünün yolunu tutmuş olur.

Doğrusunu isterseniz, dıyalaktik materyalizmin bu yasağına bağlı kalarak Sovyet sosyalizminin tekelci devlet kapitalizmine dönüştüğünü ileri sürülebiliyiz ama bunun için toplumların tarihsel gelişiminde tekelci devlet kapitalizminin sosyalizme göre daha bir üst aşamayı ifade ettiğini kanıtlamanız gerektiği gibi ufak bir koşulumuz olacaktır. O zaman Sovyet sosyalizminde, üst bir basamağa geçtiğini, gelişiminin bir çember üstünde dönen basit bir hareket olarak değil de, ileriye doğru helizantik bir çizgi izlediğini kanıtlayabilir olursunuz. Herkes her şeyi kanıtlamaya çalışabilir, hatta bir koyunun günün birinde bir buzağı değişebileceğini bile...

"Ancağ böyle! Tarihin tekerleği dönmeye doğru dönmektedir ve hiçbir müttefik fi-

bu def gıyup da, bu tekerleği tay kayınamız, kayınamaya çalışın da tekerleğin altında kalır, ezilir, yok olur gider.”¹³²

Doğru söze ne denir? Ama bunları söyleyen yazarımız, kendi kendisiyle tutarlı olabilmek için küçük bir not düşmeyi unutmuyor. Bugüne kadar gerçekleştirilen sosyalist toplumlar hariç! Bu küçük unutkanlık(!) yazarımızı kendi sözlerinin kurbanı yapmış, bizimse elimizden bir şey gelmiyor.

Mao'ya bu kadar sövüp saydıktan sonra, yazar tüm dünyaya ilan ediyor ve “gördüğünüz gibi, ben maocu değdim” diyor. Arkasından, herkesin, bu yazarımızın kendisi hakkındaki yaptığı bu değerlendirmeye bakarak, kendisi hakkındaki bir yargıya varmasını bekliyor. Ama biz, maocu idealist çukurdan çıkmak için diyalektik materyalizme sarılmaya çalışan yazarın, Sovyetler Birliği toprakları üzerine ayak basar basmaz, nasıl da aynı çukura topa toprak düşüğünü gösterme görevimizi sıvasılamayacağız. Ve bu yazarımıza için göstereceğimiz şey, maoculukla bağlarını kopardığını iddia eden tüm diğer maocular için dahi as geçerli değildir. Kitabın başında ve maocu idealist çukurdan çıkarmaya çabalarken diyalektik materyalizme sarılan yazar, Mao'yu şöyle eleştirir:¹³³

“Mao, nesnelerde tarihin bilimsel belirleyiciliğini, ems olanın varlık oluşumunu sık sık belirtmesine rağmen, bünyesinde tarihin üzerinde aktif bir rolü olduğu doğrusunu kabul etmemiş ve altı altında bilimsel de savaşılabileceği ve tarihte belirleyebileceğini, bilimsel birimcil, tarihin insanî olduğunu, bilimsel ile tarihin ötedey ödedüğünü savunmaktadır.”¹³⁴

Böylece yazar, Mao'nun bu felsefi anlayışla tarih alanına sığmadığında tarihsel materyalist bir yaklaşıma sahip olmadığını şöyle ifade ediyor:

“Mao, üretici güçler ile bir üretici güçleri arası ilişkiyi tanımayan üretim ilişkileri arasında dahi gelişmeden doğan toplumsal devrimin yerine kendi kafasının içindeki karşıtıkların birbirine dönüşmesi şeklindeki sosyal hareketi koymaktadır. Mao'ya göre, mevcut sorunların ve bu arada üretim amaçlarının mülkiyetli sorunun çözümünü halk kitlelerinin eyleminde değil, kendi kafasının diyalektik devriminde yatmaktadır. Tarihi bu durumda, tarihi yapan kitlelerin pratik eylemi değil, ihnas, eğitim ve uzlaşmayı bilen bilgili kimselerdir.”¹³⁵

Buna kadar gızel ve yazarın, Sovyetler Birliği ve sosyalizmi gerçekleştiren diğer ülkeler, yani dünyamızın hiç birisi söz konusu edilmediğinde büyük bir şaşkınlık ve cesaretsiz diyalektik ve tarihsel materyalizme sarıldığına görmekteyiz. Demek ki, yazar, Mao'ya sal-

dırırken marksizmi-leninizme sarılmak gerektiğini anlamış. Ama, ne yazık ki, Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelere saldırdıktan, bu sefer Mao'ya sarılmakta bir sakınca görmemiş. Şimdi, yukarıdaki saldıran ödemleri Mao'nun vicuduna sağlıyan yazarın, kendi Sovyetler Birliği oluncu aynı felsefi anlayışa nasıl sarıldığına bakalım:

“Kruşçev ödeniş kılıgını 1953'ten sonra devlet iktidarını gasp ettiği Sovyetler Birliği'nde üretim araçları mülkiyetinin kolektif biçiminde kabulü korumak adına ruhsatlı işletmelerin denetimini revizyonist kılığın gizliğinde yeni burjuva ve bürokrat ağabeyin eline geçirdiği için ekonominin sosyalist içeriğinin yerini kapitalist bir içeriğe bırakması da böyle açıklanır zaten”¹³⁶

İvret, “böyle açıklanır zaten” ve başka türlü açıklanmaz “zaten”. Ama, böyle açıklanması maocu idealist çukurdan içinde çırpınmakta olduğunu göstermiş olmaktan başka bir şey yapmaz olmuyor zaten. Çünkü bu açıklamayla, Sovyet toplumunun tarihinin Sovyet halklarının eyleminde arayacağına “Kruşçev kılıgının” kafasının diyalektik devriminde, kurnazlıklarında, ihnas, eğitim ve çalışmaya bilen bilgili kimseler olmalarında” araması oluyor. Böylece, bir üretim tarza, bu “kimseler” sayesinde bir başka üretim tarzına, üstüne üstlük, tarihin tekerleğini geri döndürmek pahasına, yerini bırakmaktadır. O ki, tanı bu “dinek kılığı” yaratılmıyorsa, tüm bunlar başımıza gelmeyecektir(!) Sosyalizm, yerini kapitalizme bırakmayacaktır; tarihin tekerleği tersine dönmeyecek, komünizme doğru olan hareketini devam ettirecektir(!) Ama ne çare, olmadı...

Yine de yazarın, Sovyetler Birliği'nin tarihini bu şekilde açıklarken kendine Engels'ten teorik dayanak aradığı içinde olduğunu görüyoruz. Yıllarca Mao'nun müridliği yapmış hürriyatı, Mao'nun başka konularda yapmış olduğu –ve yazarımızın da sergilediği hatırladığı– kurnazlıkları benzerini burada yapmanın çok görmemek gerek. Yazarımız arıyor ve teorik dayanağını Engels'te buluyor(!) Engels'in sözlerini aktarıyor:

“Ama son zamanlarda, Bismarck sanayi kurumlarının devletleştirilmesine giriştiğinden beri, her türlü devlet mülkiyetini Bismarck'a doğru ilen eden, zaman zaman uşaklığına doğru yazılan, bir çeşit dözmece sosyalizm doğdu. Ve nihette, bütün sanayiye devletin el koymasını sosyalizme değil bir örnekte Napolyon ve Metlenik'in sosyalizmin kurucuları arasında saymak gerekti.”¹³⁷

Ama Engels'in bu sözlerinin, yazarın sosyal-emperyalizm tesine dayanak olması için, yazarımızın uluk bir şeyi dahi karalama zah-

metine koymasına gerekerek, o da şu Bismarck'ın devletinin sınıf temeli ile Kruşçev'in de geçirdiğini iddia ettiğimiz devletin sınıf temelinin aynı olduğunu göstermek... Bu küçük ayrıntıyı(!) bize göstermek durumundayız, yoksa sizin bilginçli olarak, kendi gerici tesisini karalamak için Engels'i yalnızca tarih alanına düşürmeye çalıştığınızı söylemek durumunda kalacağız.

Her ne ise, biz, yazarın kendi düşüncelerini bir başka bakarak Marx'a dönmek istiyoruz. Marx, iktisadi koşullarla hükümdarlar, diğer bir ifadeyle devleti yönetenler arasındaki ilişkiyi şöyle açıklar:

“Gerçekten de, bütün çağlarda ekonomik koşullara berrak eğilimin hükümdarlar olmasına ve onların ekonomik koşullara zorla yasa kabul ettirmediklerini bilmemesi için kılıgını her çeşit tarihsel biçimde yokmuş bulunması gerekir.”¹³⁸

İşte bunu içindir ki, marksizme, toplumların tarihini ele alırken onların içinde buldukları maddi üretim biçimi ve iktisadi koşulları incelemeyi bağlayıcı noktası yapar. Maoculuk ve onun etkisi altındaki siyasi akımlar ise, toplumların tarihini, üretimin Sovyetler Birliği'nin tarihini inceleyenken, bağlayıcı noktası olarak iktidardaki kişilerin mülkiyetini incelemeye alır. “Kruşçev ve kılığı” dökük mü değil mi? Brejnev marksist mi, değil mi? İçin soruları bu soruların yanıtında arar. Böylece, her türden burjuva ve küçük burjuva akımı gibi gözümlü liderlere, tarihte yapan büyük adamlara, tarihsel güç ve fikirlerine sahip insanlara çevirir ve tarihi böyle ele alırlar.

“Bünyesindeki siyasi eylemlerin tarihte kesin etken oldukları fikri tarih yazıncıların (...) kendisi kadar eskidir ve halkların bu görüşüyle şahısların arka planında sessiz sedasız gerçekleşen ve işleri gerçekten ilerleten sorunlardan önce bu denli az şey sıklanmış bulunmazmış azı nedent budur.”¹³⁹

Resmî tarih en önemli öğeyi duyulu ekonomik güçte değil, dolayısıyla siyasi zorda arar ve bu görüş ise öğrencileri ve sıradan insanlar kadar bir maocuya da pek makul görünür. Böylece, Osmanlı'nın tarihini yetenekli ve muhteris sultanlar ile yeteneksiz ve kıfayetsiz Padışahlar arasındaki ilişkide, Rusya'nın tarihini 1853'ten sonra Kruşçev'in Brejnev'in siyasi planlarında(!), Gorbacov'un ilanetinde ve Yeltsin'in kudretinde görür. Marksist tarih anlayışından bu anlamakla kopup Mao'ya özgüdür ve maoculuk, “sosyal emperyalizm” tezine Sovyet tarihini açıklarken resmî tarihin bu derin çukuru içinde de belelenmekten başka bir şey yapmış olmaz. *“Güçlü şahısların arka planında sessiz sedasız gerçekleşen bir işleri ger-*

çöken ileriyen" tarihsel ve diyalektik süreçlerle ilgilenmek maoculuğun değil, marksizmin iyi olarak kalmasıyla devam eder.

"Ama" der, bir maocu, "sosyalizme kadar ki tüm toplumları ve ekonomik aşamaları bir öncekinin bağrında doğup gelişmişlerdi ve devrimlerini yaptılar, sadece gelişmiş güçlenenin önündeki engelleri temizleyip yeni iktidarılar harılmaktan başka bir şey değildi. Oysa sosyalizm, önceki toplumun bağrında doğup gelişmesiz, o iktidar tarafından örgütlenir, dolayısıyla iktidar bozulursa geriye dönüp münkün olur". Büyük ihtimalle bize böyle sealemedektir. Ve böyle demekle aslında kendilerinin, burjuva toplumu kurumlarının doğal, sosyalist toplum kurumlarının ise yapay kuramlar olduklarını kabul ettiklerini açığa vurmakla başka bir şey yapmış olmazlar.

Maocular, burjuva kurumları o kadar doğal karşılarlar ki, burjuva toplumdan feodal topluma geri dönüşün imkânız olduğunu, bu basit ve aradan geçeceği her an kabul hazırdırlar. Ama, onları ne kadar doğal kabul ediyorlarsa sosyalizmin kurumlarını da o kadar yapay olarak kabul ediyorlar ve bu yüzden ki, aradan kırk sene geçmiş de olsa, sosyalizmden kapitalizme geri dönüşün, tarihin zincirinin sosyalist halkasından, bir önceki kapitalist halkasına geri dönüşün mümkün olduğunu söylerler. Söylemeye gerek yok, bu bakışta tarihsel materyalist bakışın zerrisi yok. Tarihsel gelişimin diyalektik özünü ve materyalist yorumu burada bulamaz. Sosyalist üretim ve tüketimin ve bunların içerdigi dağıtımın, kısacası tüm bir sosyalist üretim tarzının kurumları neledir? Dar kafa bir maocu bu soruyu, üst yapı kurumları, dahası siyasal iktidar olarak yanıtlar. Oysa, işbölümünden, toplumun yaşam standardına, üretimin sosyalist örgütlenmesinden ürünlerin özel mülk edilmesinin ortadan kaldırılması olmasına kadar, oradan toplumsal ortalamaya bilincin, kültür, alışkanlık ve değerlerine kadar daha pek çok toplumsal olgu sosyalizmin kurumlarına oluşturur. Ve tüm bunlar, kapitalist toplumun kurumlarından daha az olmamak üzere kalabilirler. Bir toplum, tüm kurumlardan, kazanılmış şeyler olarak, son kuşağa kendinden önceki kuşak tarafından aktarılmış, ve son kuşağın kendini içinde hazır bulduğu koşullar olarak tüm bunlardan vargeçmez.

Bu konuda Marx, Annenkov'a yazdığı mektupta şöyle der:

İnsanlar kazanmış oldukları şeylerden hiçbir zaman vazgeçmezler, ama bu demek değildir ki, belirli üretici güçleri içinde edinilmiş buldukları toplumsal biçimlerden de hiçbir zaman vazgeçmezler. Tam tersine, ulaşılmış bilincinin sonuçlarından yoksun birinci-

*manlık ve uyarılığını meyvelerini yitirmemek için, ticaret biçimlerinin artık edinilmiş üretici güçlere uygun değemediği anlamı taşıyan, tüm geleneksel toplumsal biçimlerini değiştirmeye zorlanırlar. Yalnız!*¹⁰¹

Burada altını çizdiğimiz "ticaret biçimleri" kavramı, Marx'ın benzer, "üretim ilişkileri" kavramına geliştirmemiş olduğu için onun yerine kullandığımız belirtelim.

Demek ki, insanlar, ulaşılmış bulunan sonuçlardan yoksun bırakılmamak ve uyarılığını meyvelerini yitirmemek için' üretici güçlerle çatışma içine giren üretim ilişkilerini ve tüm eski toplumsal biçimleri dağıtılmaya zorlanırlar. Tarih bilincinin derine doğru çözüme sızınmalarla ve belezonik bir gelişim seyri izlemesinin temel nedeni buradadır.

İnsanların, ulaşılmış sonuçlardan vazgeçmek zorunda kaldıkları istisnai durumlar tarihte meydana gelmiştir. Ama bunlar, istisnalar ve ileride değişmek üzere işin bu yana şimdilik dokunamayacağı.

Bunun dışında, insanlığın erişmiş bulunduğu uygarlıktan ve uygarlığın meyvelerinden vazgeçebileceğini düşünmek ahmakça olacaktır. Engels, henüz kapitalizmin şafakındaki işçiler için şöyle düşünmektedir:

İşçileri böyle bir hakerette bulunabileceğini hayal edilebilmesi için, kişinin önünde sapa ve kurbacı egemen olduğu ve köyün tüm güzel kadınlarının Lord hazretlerinin haremine ait bulunduğu Pomeranyalı Juaker'in malikânesinde hala gerçekte yarı toprak kölesi olarak çalışan gündelikçi tarım proletaryasından başka proletarya görmemiş olması gerekir. Ama bizim muhafazakârlarımız en büyük devrimcilerimizdir.¹⁰²

Burada Engels, işçilerin 8 saatlik çalışma karşılığı yerine 4 saatlik çalışmanın karşılığına kolaylıkla razı olacağını düşünen Robertus'u eleştirmektedir.

Şimdi, okur, Engels'in son cümlesindeki "muhafazakârlarımız" sözcüğünü alalım, onun yerine "maocularımız" sözcüğünü yerleştiririz, maoculararı Sovyet proletaryası için düşünüp de seslendiremediklerini kesinlikle edilemiş olur. Çünkü, onların, sosyalist üretim biçiminden, üretim araçlarının toplumsal mülkiyetinden kapitalist üretim biçimine ve üretim araçlarının özel mülkiyetine dönüşüm iddiaları içinde proletaryaya başka türlü yaklaşmış olamaz. Maocular, sosyalist toplumun kapitalist topluma dönüşüğünü iddia ederlerken, bütün bir Sovyet proletaryasının, o Sovyet proletaryası ki, kendilerinin kabul edebileceği kadarcıya söyletsek dahi kırk yıl sosyalizm altında yaşamışlar, Pomeranyalı Juakerin yarı-toprak kölesi gündelikçi tarım proletaryası gibi davrandı-

ğın kabul etmiş olması. Çünkü onlara göre "işletmelerin devletinin revizyonist kliğin çizgisindeki yeni burjuva ve bürokrat öğelerin eline geçmesiyle" ekonominin sosyalist içeriği, yerini kapitalist içeriğe bırakmıştır. Burada işçi sınıfı yok, halklar yok, yığınlar yok, sadece ortaçağın şovalye, haydut ve baysaletleri yerinde bir avuç dönem revizyonist klik ve onların savunucuları var.

Ama sadece bu mu? Onlar, Sovyet toplumunun kapitalist topluma, sosyalizmden kapitalizme geri dönüş olabileceğini ve olduğunu kabul etmekte eski zaman sanayinin, kapitalist sanayinin tüm öteki koşullarının da geri getirilebileceğini ve getirilmiş olduğunu da kabul etmiş olmayotlar mı? Oysa, büyük sanayinin egemen olduğu kapitalist üretim biçiminde bile, yine kapitalizmin büyük sanayi öncesi koşullarını aramak, hatta, büyük sanayi öncesi koşullarının "aynı miterim ve mülkiyet biçiminde" varlığını olduğu gibi koruyabileceğini, bunların büyük sanayi koşullarında da varlıklarını oldukları gibi sürdürebileceklerini düşünmek ahmaklık olacaktır. Örneğin, miterim ve toplumun der sınırlarıyla bağlaşılabilen küçük işletme, kendi yok oluşunun maddi araçların toplandıktan ve arkasından üretim araçları ve üretimin toplumlaşması tarafından yok edildikten sonra, tarih sahnesine bir daha çıkmamak üzere kaybolur. Onun yerini, bir araya getirilmiş, toplanmış ve sadece bir kaç büyük kapitalistin sahip olduğu büyük sanayi alır.

"Kapitalist üretim tarzının ürünü olan kapitalist özel mülküne tarzi, kapitalist özel mülkiyeti yaratır. Bu, özel mülkiyetin emeline dayanan kişisel özel mülkiyetin ilk yadsınmasıdır. Ama, kapitalist üretim bir daha yadsınmazı kaçınılmaz olarak olduğu ile kendi yadsınmasına doğurur. Bu, yadsınmaya yadsınmasıdır. Bu, üretici için özel mülkiyetin yeniden kurulması değildir, ama ona (üreticiye, bu,) kapitalist dönemde edinilen edebiliği ve toprak ile üretim araçlarının ortak sahipliği temelinde dayanan bireysel mülkiyeti sağlar."¹⁰³

Marx'ın bu sözlerinde dikkat edilmesi gereken noktaların başında, Marx'ın kişisel özel mülkiyet ile kapitalist özel mülkiyetin aynı şeyler olmadığını, Kapitalist özel mülkiyet, kendi üretim aracıyla sahip üretim mülkiyetinin yadsınması ve üretim araçlarının belli kişilerin elinde toplanmasına karşılık nüfusun büyük kısmının bu araçların mülkiyetinden yoksun olması sonucu oluşur. Bu yadsınma bir kez meydana geldikten sonra, bu sefer kapitalist üretim, bir daha yadsınmazı kaçınılmaz zorunluluğu ile kendi yadsınmasını doğurur ve bundan sonra meydana gelecek süreçte ortaya çıkacak bi-

reyssel mülkiyet, o ilk tanıdığımız üretim araçları üzerindeki bireysel mülkiyet değil, tersine, üretim araçları üzerindeki ortak mülkiyet temeline dayalı bir bireysel mülkiyettir.

Türkiye'nin maocuları bu ayrımı pek sevmesler. Çünkü, onlar, Sovyetler Birliği'nde kapitalizme dönüştüğü kanıtlamak için bir bir dereden su getirirken bu iki nitelikyat biçimini birbirli olarak karıştırıyor ve böylece, Sovyetler Birliği'nde on lavuk, yüz metre karelik bir bahçe, hadi diyelim bir iki de büyük buğ hayvan sahibi bir köylüden, kendi ürettiği üç-beş parça ürünü pazarda satan bir şehirli bir kapitalist yaratmaya çalışıyorlar. Oysa, her üretim aracı sermaye sayılmayacağı gibi, her para sahibi de kapitalist sayılmaz. Bir üretim aracı sermaye ve para sahibinin de kapitalist sayılması ancak belli koşullarla mümkündür.

Ama yalnızca bu arzi-emek ürünü, arzi-değer biçimini aldığı, üretim araçları sahibi sömürü konusu olarak karşısında değir- toplumsal bağlardan ve kendi mali olabileceği her şeyden özgür, işçiyi bulduğu ve meta üretme ereğiyle onu sömürdüğü gün, yalnızca o zamandır ki, Marx'a göre üretim aracı özgür sermaye niteliği kazanır. ¹¹²⁰

Demek ki, arzi-ürünün arzi-değer biçimini alabilmesi için olduğu değil, üretim aracının da sermaye niteliğini kazanabilmesi için belli koşullar gerekir. Bu koşulların bağında, ziraatçılardan başka kaybedecek bir şey olmayan özgür işçinin olması ve üretim aracı sahibinin onu sömürmek üzere, meta üretme ereğiyle onun emek-gücünü satın alması gerekiyor.

Öte yandan;

"Büdebi her para ya da değer, keyfi olarak sermayeye dönüştürülemez. Bu dönüşümün gerçekleşebilmesi için para ya da meta sahibi bireyin elinde, belli asgari miktarda bir para ya da değişim değerinin bulunması gerekir." (ibey) ¹¹²¹

"Para ya da meta sahibinin fiilen kapitalist olabilmesi için, üretim için yarımdan asgari miktarda orta çağların azamiani büyük ölçüde aşması gerekir. Hegel'in (...) keşfettiği yasaların doğruluğu, doğa bilimlerinde olduğu gibi burada da görülür: Solt nicel farklılıklar bir noktadan sonra nitel değişikliklere dönüşür." ¹¹²²

Nitel bir aşırma için yeterli olmayan "belli asgari miktarda" altındaki her para ya da değişim değeri miktarı, onu elinde bulundurmanın bir işlemin daha rahat hayat sürmesine neden olabilir ama bir kapitalist olmasına asla. Böylece maocular, yeterli olmayan miktarda para ya da değişim değeri elinde bulundurana bir burjuva sayarak, nicelik ve nitelik ilişkisini iktisat alanında terk et-

miş olurlar.

Peki, "belli bir asgari miktar" nedir? Bu, sabit bir şey midir? Elbette değil. Bu, kapitalist üretimin farklı gelişme aşamalarına, ticari güçlerin ve ticaretin erişmiş bulunduğu düzeye, kapitalist gelişmenin her aşamasının kendi özel ve teknik koşullarına bağlıdır ve bunlardaki değişikliğe göre, bir değişiklik gösterir. Örneğin, ortaçağ koşullarında bu miktar belli bir düzeyi ifade ediyorsa, tekelci kapitalist aşamada miktarın eriştiği düzey, öncekinin çok üstünde olmak zorundadır. Diğer bir ifadeyle, Sovyetler Birliği'nin ekonomisinin erişmiş bulunduğu düzey itibarıyla, orada kapitalist olmayan koşulları olmayan dahi, bu ölçü pek kolay olmazdı. Çünkü bu sofer, kapitalist olabilmek için Sovyet sansüsü, üretici güçleri, teknik ve özel koşulların ileri düzeyi yüzünden alt sınırı bir hayli yukarılara çekilmiş bir "belli asgari miktar" da para ve değişim değerine sahip olma zorunluluğu gibi (nakli) bir engel karşına dikilecekti.

Sovyetler Birliği'nin 1953'lerden bu yana sosyal-emperyalizme dönüştüğünü ileri sürer tüm siyasal aktörler, bu tezlerine teorik dayanak ararken, kapitalist üretim tarzının tüm koşullarının varlığını göstermek durumunda olduklarını ilirler ve bu işin başta Sovyetler Birliği'nde bir burjuva sınıfı varlığını kanıtlamaya başlamaları isterler. Kavramın gerçek anlamında bir sınıf olarak burjuvazinin varlığını kanıtlamaya çalıştıklarını anladıklarında ise "burjuva öğeler"den söz ederler. Ama bu "burjuva öğeler" in nasıl oluştuğunu, tarihsel gelişmelerinin ne olduğunu, Çarlık döneminden kalma mı, yoksa Stalin döneminde mi oluştuğunu açıklanması pek sevmezler ve bu yüzden için bu yazını hiç kurcalamazlar.

Yine de, biz, Sovyetler Birliği'nde tekelci devlet kapitalizmi olduğunu ileri sürer bu bağlam, "burjuva öğeler" in varlığını öne sürer sözlerini bir an için eldive alıp doğru kabul ederim. Bundan ne çıkar? Buradan "burjuva öğeler" in ve bürokratların bütün bir üretim tarzını ve toplumsal yapıyı değiştirebildikleri sonucu çıkar mı? Dileyen böyle bir sonuç çıkarabilir ama bunun unuk idealist bir tarih anlayışı sonucu olabileceğini de kaydetmek durumundayız. Tarihsel materyalizm zeminlerinde kalarak böyle bir sonuç çıkaramazsınız. Çünkü:

"Bu tarih anlayışı... her evede maddi bir sonuçtan, bir üretici güçler topluluğundan, tarihsel olarak yaratılmış ve her kuşağa kendisinin den önce gelen kuşak tarafından aktarılmış, bireylerin doğa ile kendi aralarındaki bir ilişkisi, bir yandan yeni kuşak tarafından önce değiştirilmiş olan, ama, öte yandan da, yeni ku-

şağa kendine özgü varoluş koşullarını kabul ettiren ve yeni kuşağa belirli bir gelişme ve özgül bir nitelik damgası atan bir üretici güçler sermayeler ve koşullar kitlesinin varlığını olarak bulunduğunu gösterir." ¹¹²³

Bu tarih anlayışında bireylerin rolü sınırlıdır. Bireyler ya da "öğeler" ne kadar parlak zekaya, kurnazlığa beceriye vb. sahip olsalar da, onlara istem ve güdülerini büyük yığınlar, topluluklar ve toplumlar içinde bulunan sınıflar hareketi geçiren güdüler denli güçlü olamazlar. Bu istençler ki, bütün bir toplum, kalıcı, sürekli ve büyük bir tarihsel dönüşümle sonuçlanan eyleme geçiren etkenlerdir. Kısaca söylemek gerekirse, bu etkenler iktisadi etkenlerdir. Maddi geçim araçlarının üretim tarzı ve üretilen ürünün değişim ve bölünüm tarzıdır, insanların tarihini yapanlar insanlara kendileridir. Ama insanlar kendi tarihlerini kendi seçtikleri koşullarda ve kendi keyiflerince yapamazlar. Kendilerinin iradesi dışında gelişmiş, kendilerinden önceki kuşaklar tarafından kendilerine aktarılmış ve kendi kendilerini içlerinde hazır buldukları, "bir üretici güçler, sermayeler ve koşullar kitlesi" içinde tarihlerini yaparlar. Bu, resmi tarihin, tarihi kendi eylemlerinden ilharer saydığı fatihler için de geçerlidir. Daha geri bir ekonomik yapıya sahip Osmanlıların fethettikleri yerlerin iktisadi koşullarına dokunamadıkları ve o iktisadi koşullar tarafından koşullandırıldıkları bilinir. At sırtında orta Asya'dan ön Asya'ya doğru gış eden harbar kavimlerle bu, çok daha rahat gözlemlenebilir bir olgudur. Yağın olayı, yağın eillen şey tarafından koşullandırılır. Fatih, fethettiği topraklarda, kendinden önce oluşmuş, kendinin hazır bulduğu ekonomik koşullara tabi olmadan elde ettiği zenginliğe gerçek anlamda sahip olmaz, yani o servet onun işine yaramaz, tersine bir yük, onu sırtında taşımak bir külfet olur. Fatih olarak Avrupa'ya ele geçiren Osmanlıların Avrupalıları kendilerine benzetebileceklerine, Avrupalılara benzemelerinin, onların dil kültür ve iktisadi yaşamlarını kabullenmek zorunda kalmalarının nedeni budur.

Demek ki, Krüççev'e ve yakın ekibine "bir hain ve dönme" gisiyle baksak ve bir an için onun iktidarı gaspettiğini kabul etssek bile, materyalist tarih anlayışına göre, yine de "bu hain ve dönme"nin etkisini sırtını görmek, "gaspettikleri" devletin üzerinde yükseldiği iktisadi temelin koşullarına bağlı kalmak zorunda kaldıklarını söylemek zorundayız. Ve sosyal-emperyalizm tezinin sahip ve savunucuları, bu tezi savunmakla materyalist tarih anlayışından ayrılıp idealist tarih anlayışı çıkarmaya çalıştıklarını göstermiş ol-

maktan başka bir şey yapmıyorlar.

Bu söylediklerinden iktisadi etkenin tek belirleyici olduğu sonucu çıkarılmaz. Tersine, alt yapı ile üst yapı arasında sürekli etki-tepki biçiminde karşılıklı ilişki vardır ve sınıf savaşının siyasal biçimleri ve sonuçları, orneğin savaşın sonucu humurlanan amiyusu, hukuk savaş kazanılan kafasındaki ideoloji, din anlayışları vb. düşünceler, bunların tümü.

"... tarihsel savaşın geliştiği üzerinde etki yaparlar ve bir çok durumda ağır basarak onun biçimini belirlerler."¹⁷

Engels'in altın çizdiği şey, materyalist tarih anlayışında, üst yapı kurumlarının tüm karşı tepkisine karşın, iktisadi etkenin sonuç olarak belirleyici olduğunu, ona karşı tepkide bulunan öğelerin ne kadar güçlü olurlarsa olsunlar bu iktisadi etkenin sadece biçimini belirleyebildiklerini, ama onun özünü, yani içeriğini belirleyemediklerini anlatır. Oysa bizim hikâyemizde "bir hain ve dönek" kendi ekibiyle, patirni götürdü yapımadan devlet iktidarına gısp ederek" ve kendi adamlarını ekonomik işletmelerin başına geçirerek, ekonominin "sosyalist içeriğini", "kapitalist içeriğe" dönüştürerek sosyalist bir ülkeden tekeleci devlet kapitalizmi yaratıyordu. Üst yapı, alt yapıyı boydan boya ve tarih zincirinin bir öneki halkasına geri götürerek helirliyordu.

Sözünü ettiğimiz bu anlayış, Mao'da, şimdiki aktarıcıımız biçimiyle felsefi ifadesini bulur:

"Evet, üretici güçler, pratik ve iktisadi temel genellikle esas ve belirleyici rol oynarlar; bunu inkâr eden materyalist değildir. Ama aynı zamanda kabul edilebilir ki, belli şartlar da üretici güçler, bazı ve üst yapı gibi güçler de esas ve belirleyici rol oynarlar. Üretici güçler, üretim ilişkilerinde bir değişme meydana gelmeden gelişemez duruma geldiklerinde, üretim ilişkilerindeki değişme esas ve belirleyici rol oynar. Lenin'in 'Devrimci teori olmanın devrimci hareket olması' dediği zamanlarda, devrimci tezinin yaratılması ve savunulması esas ve belirleyici rol oynar. Eğer, herhangi bir görüş yerine getirilecek ve henüz bir yol gösterici değil, yöntem, plan ya da siyaset yoksa, esas ve belirleyici olan şey yol gösterici bir çizgi, yöntem, plan ya da siyaset tespit etmektir. Üst yapı (siyaset, kültür vb.), iktisadi temel gelişmesini engellediğinde, seyri ve kültürel değişiklikler esas ve belirleyici olur."¹⁸

İkinci emeldaki 'üretici güçler' kavramının 'üretim ilişkileri' olması gerektiği açık. Bu noktayı düzelttikten sonra, Mao'nun burada, belli koşullarda üst yapı kurumlarının iktisadi temel üzerinde esas ve belirleyici

bir rol oynayabileceklerini kışkırtmaya yer bırakmayacak bir açıklıkla anlattığını söyleyebiliriz. Görüldüğü gibi, Mao'nun materyalist anlayışında, marksist materyalizmden ayrı olarak iktisadi etkenin her koşulda sonuç söyleme hakkına sahip olmadığı var. Böylece, siyaset, plan, kültür, ideoloji gibi, marksiizme göre hepeli de maddi alt yapı tarafından belirlenen üst yapı kurumları, günü geldiğinde belirleyici bir rol oynuyorlar. Kısacası, doğru fikir, plan, siyaset vb. şeylere sahip olan kişi ve gruplar bütün bir alt yapıyı belirleyebilirler.

Bu felsefe anlayışının pratik sonucu Kruçev ve adamlarının devlet iktidarını gıspetmesiyle Sovyetler Birliği'nin sosyalist bir toplandan sosyal-emperyalist bir ülkeye dönüştüğünü savunmak oluyor. Ve biz sosyal-emperyalizm tezi savunamamız idealist tarih anlayışını savunmakla aynı şey olduğunu söylemekle, sadece o tezi savunmaları, o tezi savunmaya götüren tarih anlayışını ortaya koymak oluyoruz. Sosyal-emperyalizm tezi, açıklıkla görüldüğü, idealist bir tarih anlayışının ürünüdür. Çünkü bu tarih anlayışında, gerçek üretim sürecinin gelişmesine dayatılmaz, yaşamın doğrudan maddi üretiminden hareket edilmiş olunmaz. Çünkü burada, yani sosyal-emperyalizm tezi savunmada tarihin gerçek topsoğu üzerine ayak basılmaz; fikirler pratiğe göre açıklanacağına, maddi pratik fikirlere göre -yani Kruçev ve ekibinin fikirlere göre- açıklanır; maddi pratik fikirlerin oluşumuna göre açıklanır, fikirlerin oluşuma maddi pratiğe göre değil. Oysa, herkes bilir ki, -buna, bu tezi savunanlar da dahil- felsefenin en temel sorunu varlığın düşünceyle ilişkisinin açıklanması sorunudur ve eskil tarihin bezi felsefeye ilgilenenler bu ilişkiyi açıklama biçimlerine göre ikiye ayırıyorlar. Maddi pratiği fikirlere göre açıklayanlar -ki bunlar idealist cepheyi teşkil eder-. Fikrinin oluşumunu maddi pratiğe göre açıklayanlar -ki bunlar da materyalist cephesini oluştururlar-. Dağın ve insan tarihinin açıklanmasında bu iki taraf birbirinin tam karşıtıdır.

Materyalist tarih anlayış, görüldüğü gibi, insanlık tarihini, ele alınan döneme değin edinilmiş üretici güçlerle, artık bu üretici güçlere karşılık gelemeyen, ama üretici güçlerin o güne kadar içinde hareket ettikleri üretim ilişkileri arasındaki çatışmayla, bu çatışmadan doğan büyük tarihsel hareketle, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki ilişkiyi görebilecek kitlelerin pratik ve zorlu eylemi ile sınıf savaşlarıyla açıklar. Idealist tarih anlayış ise, bütün bu zorlu, karışık ve alt-üst oluşlarla dolu tarihsel hareket yerine Kruçev'in 'hainet ve dönekli-

ği'ni koyar, onun kafasındaki revizyonist fikirlerle açıklar. Kısacası, ortada toplumsal değişiklik varsa, bu değişikliğin nedenlerini o ülkenin iktisadında arayacağına fikirlerinin, felsefesinde aramış olur. Bu, Mao'nun yukarıda aktardığımız sözlerine uygundur, marksist tarih anlayışın değil. Bir toplumun tarihini hain ve entrikalarla, ekonomik işletmelerin buğuna 'hain ve dönek' bir adamın adamlarının geçmesiyle açıklanması, materyalist tarih anlayışından adamakıllı ayrılmak, idealizm çıkartımı ve idealist tarih anlayışına sahip maceruluğa gırtlağına kadırlı batmaktadır. Maceruluk, tarihsel materyalizmden kopmuş, vclantarizm hatâklığına saplanmıştır ve bu yüzden orada, toplumsal sorunların çözümünü halk eyleminde aramak boşca harcamaş bir çaba olur. Sorunların çözümü bu tarih anlayışına göre, kişilerin fikirlerinde ve kafalarının diyalektik devranında yatmaktadır.

Amacımız başı başına, Mao'nun görüşlerini eleştirmesi değil; bu yazının bütünü itibarıyla, sosyal-emperyalizm tezinin Mao'nun idealist felsefe anlayışının nasıl somutlaştığını göstermek ve bunu bir kez gösterdikten sonra, sosyal emperyalizm tezi savunmalarını sahip oldukları idealist tarih anlayışını sergileyerek, onları bu tarih anlayışından dolayı, macerul olarak nitelemeye devam etmekte ne kadar haklı ve doğru olduğumuzu ortaya koymaktır.

Taylan İŞİK

I. BÖLÜM KAYNAKLAR

- 1) Garbis Altınsoğuk, Mao Tse Tung Düşüncesi ve Çin Devrimi Üzerine Eleştiriler, SC10 - 11
- 2) sgy, SC68
- 3) sgy, SC71
- 4) sgy, SC12
- 5) sgy, SC35
- 6) sgy, SC164
- 7) Engels, Ütopik Sosyalizm ve Bilimsel Sosyalizm, SC33, dip not
- 8) Marx, Felsefenin Sefaleti, SC87 - 88
- 9) Engels, Anti Dühring, SC267
- 10) Marx, Felsefi İncelemeleri, SC177
- 11) Engels, Felsefenin Sefaleti'ne Önsöz, SC22
- 12) Marx, Kapital, Cilt I, SC782 - 788
- 13) Engels, Anti Dühring, SC296
- 14) Marx, Kapital Cilt I, SC221
- 15) sgy, SC322
- 16) Marx, Alman İdeolojisi, SC79
- 17) Engels, Felsefi İncelemeleri, SC185
- 18) Mao, Seçme Eserler, Cilt I, SC598

BURJUVA KÜLTÜRLE BURJUVAZİYE KARŞI SAVAŞ KAZANILMAZ - VI -

DEVRİMCİ YENİLENMENİN VAZGEÇİLMEZ ARAÇLARI ELEŞTİRİ-ÖZELEŞTİRİ

Proleter devrimci kişiliğin çokillenmesinde doğru bir eleştiri-özeleştiri anlayışının bulunmaması ve etkin bir biçimde uygulanması temel öneme sahiptir. Çünkü, proleter devrimci kişilik, sürekli kendini yenileyen; düşüncelerini, duygularını, davranışlarını sürekli devrimci yönde eğiten, geliştiren bir kişiliktir. Ve eleştiri-özeleştiri, devrimci yenilenmenin vazgeçilmez araçlarıdır.

Ancak, eleştiri-özeleştiri bir devrimci yenilenme silahı olarak etkili bir şekilde kullanılabilmesi için, doğru bir eleştiri-özeleştiri anlayışına sahip olmamız gerekir. Eğer eleştiri-özeleştiri silahını doğru devrimci bir tarafa kullanmazsak ne olur; bu kez, bu etkili devrimci silahlar, devrimci yenilenmenin bu vazgeçilmez araçları, bizzat sorun kaynakları olarak, ilişkileri yıpratıcı, savaşı kişiliği geriletici, öğretici faaliyetleri haltaltıya araçları olarak karşımıza çıkarlar.

Özellikle şunu ifade etmekte yarar var: burada yazacağımız şeylerden hiçbirisi yeni, devrimci mücadele içinde bulunanlar açısından bilinmeyen şeyler değildir. Hayır, aslında tüm yazacaklarımız yaşadığımız, fark eddiğimiz, bildiğimiz şeyler. Yaşamın günlük akışı içerisinde sürekli karşımıza çıkar eleştiri-özeleştiri. Her birimiz bu konuda sayısız olay, sayısız örnek yapmışızdır. Bu silahları doğru kullanmanın geliştiriciliğini, yanlış kullanımının ise yıkıcılığını her birimiz, bizzat kendi deneyimlerimizle görmüştük. Ancak buna rağmen, eleştiri-özeleştiri her zaman doğru kullanmıyoruz. Pek çok olayda kendini belli ediyor ki, bile bile yanlış yapıyoruz, alışkanlıklarımızın gücüne yeniliyoruz, geri duyguların etkisi altında kalıyoruz, sorunun ciddiyetini kavramıyoruz ve sonuçta, eleştiri-özeleştiri, devrimci özünü boşaltarak, yıkıcı araçlar olarak kullanıyoruz.

O halde, bu konu üzerinde tekrar tekrar durmak gerekiyor. Bildiğimizi sandığımız şeyleri tekrar tekrar öğrenmemiz, özümsememiz, davranışlarımızı geçirmemiz, doğru davranışlara süreklilik kazandırmanızı gerekiyor.

ELEŞTİRİ NEDİR, HANGİ İHTİYAÇTAN DOĞMUŞTUR NEYE HİZMET EDER/ETMELİDİR?

Soruna gerek parti bütünlüğü gerekse tek tek kişiler açısından yaklaşırsanız, eleştiri ve özeleştiri, yanlışları, kusurları açığa çıkarmak ve düzeltmenin yansımasıdır. Biz, burada, sorunu parti bütünlüğü açısından değil, savaşı kişilik açısından ele almaya çalışacağız. Bir insanı eleştirmek demek, onun yanlış ve eksiklerini açığa çıkarmak ve düzeltmesini istemek demektir. Yani eleştiride, yanlışlar, düzeltilmesi istendiği için gösterilir. Hem eleştirenin hem de eleştirilenin bunu iyi kavramış olması gerekir. Bu niteliğiyle eleştiri, teşhirden, saldırıdan, karalamadan kesin biçimde ayrılır. Teşhirde amaç, teşhir edileni düzeltmek değil, onun yanlışlığını gözler önüne sererek güden düşürmek, zayıflatmaktır. Her türlü karalama ve küçük düşürmede de amaç aynıdır, yalnız yöntemler, biçimler değişir. Teşhir edilen, basım konumundadır. Oysa eleştiri düzeltilmek istenene yöneltilir. O halde, eleştiri yaparken, eleştirinin bu yönünü, yani karşımadakini düzeltme isteği taşıdığınıza, böyle bir kaygıyla hareket ettiğinizde belli etmeli, bunu uygun bir eleştiri tarzı seçmeliyiz. Eleştirilen kişi ise, kendisine yöneltilen eleştiriden, kendisinin gelişmesini, bunun için yanlışlarından arınmasını amaçlandığını anlıyınca çıkarılmalı, eleştiriye karşı bu anlayışa uygun bir tavır takınmalıdır.

Eleştirinin hangi ihtiyacı karşıladığına ya da niye gerektiği aslında açıktır. Şöyle diyor Goethe: *"İnsan, kendi içini tanıyamaz; çünkü kendi duygularına göre kendini bir süre sonra çok kaçık yada mealesel çoğaltıkla, çok büyük görür."* O halde, kendimizi tanımak ve geliştirmek için başkalarının bizim hakkımızdaki değerlendirmelerine ihtiyacımız var demektir. Bu bir yana, herkesten ayrı Amerika'yı tekrar tekrar keşfetmemesi için dahi eleştiri gereklidir. Sen yakıyla bir yanlışına bir şekilde düzeltmişsindir, ve şimdi aynı yanlış benimsenmişse yaşamakta olduğumu görüyorsun; o halde bana yardım olmalı, deneyim aktarmalıdır. Ve böyle bir deneyim aktarım çoğu kez eleştiriyi içermek zorunda-

dır.

Yoldaşlarımızın eleştiri ihmal edilmemesidir. Çünkü birbirlerini en iyi tanıyanlar da, birbirlerini geliştirme isteğini en fazla taşıyanlar da yoldaşlardır. Eleştiri silahı doğru ve etkili bir şekilde kullanıldığında müthiş bir dönüştürücü güçtür. Yoldaşa eleştiri, savaşçının yanlışlarını görmesinde ve bunlardan arınıp savaşçı özellikleri geliştirmesinde vazgeçilmez bir araçtır. Ancak, doğru kullanılmadığında devrimci gelişmenin aracı olmaktan çıkar, yıpratıcı, yıkıcı bir araç haline gelir.

O halde, yoldaşa eleştiri nasıl ele alınmalıdır sorunu üzerinde etraflıca durmak gerekiyor.

ELEŞTİRİ YAPMaktan KAÇINMA:

Eleştiri yaparken, ya da eleştiri alırken nelece dikkat etmek gerekir sorularını sormadan önce, bu sorun üzerinde durmak gerekiyor. Çünkü, gerçekten, pek çok yoldaş eleştiri yapmaktan kaçınıyor ya da eleştirilerini geçiştiriyor. Hatta bazen, eleştirileri farklı tavırlarla ortaya koymaya çalışıyor. Bu sonuçsuzca, "tavır alma" adı altında karşımıza çıkıyor. Birisi, bir yerde bir yanlış görüyor, ama eleştirerek, doğrusunu göstererek düzeltme yoluna gideceği yerde, kendince "tavır" alıyor, yani bir şey "protesto" ediyor. Ya da bazen, önce eleştiriyor, ama düzeltilmediğini gördüğünde "tavır alma" yoluna gidiyor. Bu tür "tavır alışı" ların yararı nerede, ne zaman ve ne kadar görülmüştür; buna pek olumlu yanıt verilemez sanıyoruz. Ama buna rağmen, yoldaşa eleştirinin yerini "tavır alışı" ları, "protesto" ları dışında koymaktan bir türlü vazgeçilmiyoruz. Niye? Çünkü sorunlara bilingle değil, duygularla yaklaşıyoruz; yoldaşın yanlış ne olursa olsun, aklı kafaya düşünüp yoldaşa eleştiri yoluyla üzerine gidip dönüştürmeye çalışmaktansa, kızgınlıkla, küskünlükle davranmaya yoluna gidiliyor. Herkes, kendi "tavır alışı" larının tecrübesini yapmaya kalkabilir; ama kim ne derse desin burada, yani yoldaşa eleştirinin yerine tavır alışları koymada bir düşüncesizlik vardır. Burada çözümlülük yoktur. Yoldaşı dönüştürme, geliştirme kaygısı terk edilmiştir. Ve kabule yaşanılmasa da, aslında, burada için kolayına kaçma vardır.

Hele bir de "tavır" altına kişi de "karşı-tavır" yoluna giderse işler iyice içinden çıkılmaz hale gelir. Bu durumda, yoldaşa eleştirinin yerini, karşılıklı "tavır alış" lar sonucu "kurgu yapma" alır. Artık yoldaşa açıklık ilkesi de terk edilmiştir. Uzun usadı ya üzerinde durmaya gerek yok; gurur açık ki, basit bir eleştiriyle belki de anında çözülebilecek bir sorun, eleştirinin yerine "protesto" nun konulmasıyla ilişkileri yıpratıcı, savaşı kişiliği geriletici, yaralayıcı bir kangrene dönüştürebilir. Yoldaşların yanlışlarını düzeltmenin

yolu protesto değil, eleştiridir. Protesto, yanlış gidemeyeceği gibi daha da kötüleşmesini de yol açabilir. Ve örnekte protesto, yoldaşları geliştirme sorumluluğundan kaçmanın ifadesidir.

Ama herkes protesto yolunu seçmez; bununla birlikte, eleştiri de yapmaz. Ne yapar? Yoldaşlarının yanlışlarını gördüğü halde ses, sızlıkla geçirir. Bu yolu tutanların kendilerince "haklı" gerekçeleri olabilir. Ama bu, birşeyi değiştirmez. Ortada, yanlışlara göz yumma, yoldaşları geliştirme sorumluluğundan kaçma vardır. Bu gerekçeler üzerinde durmadan önce peşinca şuna söyleyebiliriz ki; yoldaşları eleştirmekten kaçınma, genel olarak, kendine güvensizliğin ifadesidir. Kendine güvenen, doğru bildiğine inanan, ne yaptığını bilen insan, yanlışları görmezden gelemez.

Eleştiriden kaçınmanın gerekçeleri nelerdir? Bu gerekçeler, bazen çok "masum" görünümler altında karşımıza çıkıyorlar. Örneğin şöyle: yoldaşlarımızın bir takım yanlışlarını görüyor, ama kendi düşüncelerini dört dörtlük bir şekilde dile getirebileceğinden kuşkulandığı için çekiniyor. Eleştirme işi, biraz daha deneyimli yoldaşlara bırakılıyor, nasıl olsa onlar da aynı sorunu görür ve daha derin toplu ortaya koyarlar diye düşünülüyor. Oysa bu gerekçeler ne kadar "masum" görünürse görünsün, böyle bir yaklaşım kabul edilemez. Kendine güvensiz değil, doğrularından sırtını, pasif değil müdahaleci-dönüştürücü savagılara ihtiyacımız var. Kendine güvensizlik ağır basarsa ne kendimizi ne de başkalarını değiştirebiliriz. Ortada, bizim de gördüğümüz bir yanlışlık, bir aksaklık varsa, bu, herkesin olduğu gibi bizim de sorumlumuzdur. Şayet bir yerde işler iyi gitmiyorsa müdahale etmek, çözümler geliştirmek bizim görevidir. Ne kadar deneyimsiz olursak olalım, eğer işler yolunda gitmiyorsa, eğer yapılan yanlışlar varsa, düzeltme, işleri yoluna koyma sorumluluğumuz içinde de düşmüştür. Devrimci insan müdahaledir, dönüştürücüdür; devrimci olmanın özünde bu vardır. Yanlışlara müdahale etmeyen, düzeltmeye çalışmayan devrimci kendini sorgulamalıdır; o niçin devrimci olmuştur? Toplumun yaşadığı yanlışların düzeltilmesini başkalarından beklemediği, bu işe bizzat girişmek, müdahale etmek, dönüştürmek gerektiğini düşündüğü için devrimci olmuştur. Bu devrimci sorumluluk, devrimci özgüven yoldaşların yanlışlarını düzeltme noktasında da kendini göstermelidir.

Bazen şöyle soylandığına tanık olunuyor: "Eleştiren yoldaşlar, çoğunlukla, özlüklerinden daha kötü görünüyorlar, bu nedenle incinmiş oluyorlar. Böyle olunca eleştirmek içinden gelmiyor". Diyelim, gerçekten böyle bir görünüm çıkıyor olsun ve bazı yoldaşlar, eleştiriler karşısında gerçekten inciniyor olsun. Buradan, yoldaşları eleştirmemek ge-

rektiği sonucu mu çıkar? Hayır, sadece, fazla incinen yoldaşları eleştirirken üslûba daha fazla özen göstermek gerektiği sonucu çıkar.

Peki, şöyle bir gerekçe kabul edilebilir mi: "herkes, eleştiren, mazum bir kişi olarak tanınmak istemiyorum". Ama eleştirmek, mazumlamak demek değildir ki. Eğer eleştirilerinizi doğru yapıyorsanız, bunlar mutlaka olumlu sonuçlara yol açacaktır. Elbette, eleştiri almaktan hoşlanmayanlar, eleştiri almaya karşı doğru yaklaşmayanlar varsa, eleştirel bir kişi olmakla onların gözünde olumlu bir imaj edinemezsiniz. Ancak, onlar kendileri kaybederler. Eğer yanlış gösteriyor ve bunları düzeltmeye çalışıyorsanız, eleştirileriniz gerçekten buna hizmet ediyorsa, kimilerinin gözünde "küçük kişi" imaj yaratma peşinca da olsa doğru alandan vazgeçmemelisiniz. Doğrularla ısrarı olmak gerekir; tavırını değiştirmesi gerekenler, yanlış yaptı halde eleştirilmekten hoşlanmayanlardır.

Daha başka "masum" gerekçeler de vardır. Örneğin "Eleştiriler, çok kez amacın dışına taşıyor, kişisel çekişme ve çatışmalara yol açıyor. Yoldaşlarla ilişkilerimin bu şekilde yıpranmasını istemiyorum". Burada söylenilerde gerçeklik payı yok değil. Ama elbette bu durum, eleştiri yapmaktan kaçınmanın gerekçesi haline getirilemez. Hatta, başlıbaşına bir sorun olarak bu durum bir eleştiri konusu yapıp, bu yanlış düşüncelere yönlendirilmelidir; eleştirileri amacın dışına taşıranlar, sapıranlar, buradan kişisel çekişme ve çatışmalar yaratırlar bu tavırlardan ötürü ayrıca eleştirilmelidir. Bu sorun üzerinde ileride duracağız, ancak, buraya kadar için şu kısım açık: eğer eleştirileri amacından taşıranlar, kişisel sürüşmeler yaratırlar varsa, onları eleştirmekten vazgeçmemek; bunun yanında ayrıca eleştiriye karşı yaklaşımları konusunda da eleştirmek gerekir.

Ama eleştiri yapmaktan kaçınmanın gerekçeleri her zaman böyle "masum" olmuyolar. Bazen, özellikle aynı alanda, birimde çalışan yoldaşlar arasında, bu konuda zımnî anlaşmaların süzüran gücüntüler ortaya çıkabiliyor. Bir çegit "kolla beni, kollayayım sen" ya da "eleştirme beni eleştirmeyeyim seni" tarzı geliştiriliyor; bu şekilde "kimse-nin başı ağrımadan, kimsenin can sıkılmadan birbirlerini idare etmiş" oluyorlar. Oysa, ancak gelişmenin bittiği yerde böyle bir "üzme-yalma birbirimizi" yaklaşımı boyverebilir. Sorunak gerekir; "baş ağrımadan", "sıkıntı yaşamadan" ya da genel olarak zorluklarla boğuşmadan gelişmenin, ilerlemenin olduğu nerede ne görülmüş? Böyle ilişkilerin doğup gelişmesini asla göz yumulamaz. Birbirlerinin yanlışlarını üstünü örtenler, birbirlerine iyilik yapmış olmazlar. Ashnda, böyleleri, kendi yanlışlarını da göz yumulmasını

istediklerinden böyle davranıyorlar. Yine bu kaygıyla, başka yoldaşlar karşısında "güzel" ile bozucu misali birbirlerini savunmaya kalkıyorlar. Bu tür ilişkilerin boy verdiği yerde bozulma ve çürüme başlar.

Birileri bir yanlış yapıyor, bunu görüyorum, ama aynı yanlış davranış bende de var ya da henüz yoksa bile yatan olabilir. Bu durumda, ben o yanlış eleştiriysem, aynı eleştiri bana dönecek diye düşünüyorum ve yanlış görmezden, bilmezden geliyorum. Ya da birileri bir konuda bir gerçeklik içinde, bunu görüyorum. Bende henüz böyle bir gerçeklik yok, ama doğrusu, böyle bir gerçeklik bana da cazip geliyor; o halde ne diye eleştirip kayıfları buzayım, iyisi mi, ben de bu ezbedici duruma ayak uydurayım... Aynı mantığın daha değişik bir biçimi, ben felsefeci, ben o bana pekala bir karşı-eleştiri geliştirebilir, ne de olsa eleştiriye müstahak bir çok yaram var. Ne gerek var bunca şamataya; en iyisi, gerçekten gelişmek isteyenler kendi yanlışlarını düzeltsin, hem böylece kimse kimsenin canını sıkınamış olur...

Tüm bu sağaksız yaklaşımlarda hesaplılık vardır. Şöyle bir hesaptır yapılan: Nasıl yaparım da eleştirilmekten kurtulurum? Bunun altında yatan neden ise; zorluktan, sıkıntılardan kaçma isteğidir. Ashnda kimse geri özellikleri olan istemez. Dolayısıyla, "gelişime isteği" diye birşey, en azından devrimci mücadele içindeki insanlar için sö-konusu olmaz. Ancak, gelişmek sadece istemekle olmaz; sağlam bir temelde güç gerekir. Gelişmek için bazı zorluklarla boğuşmak, sıkıntılara katlanmak gerekir. İşte eleştiri de, bizi gelişmeye itecek, yani zorluklarla boğuşmaya zorlayacaktır. O halde, şayet bu sıkıntılarla uğraşmak istemiyorsam, sağlam bir temelde güç geliştirmek zor geliyorsa, ya da gereksiz geliyorsa, eleştirilerden kaçmaya çalışmam gerekecektir.

Oysa gelişmekten, devrimci yenilenmeden kaçarak devrimci mücadele içinde uzun süreli kalmak mümkün olmaz. Savaşçı kişilik, kendisini sürekli ve tüm yenileriyle bir devrimci yenilenmeye tabi tutan kişiliktir. Bunun için eleştiri almaktan kaçmaz, tara tersine, eleştiriye ihtiyaç duyar; dolayısıyla, karşı-eleştiri alma kaygısıyla başkalarının yanlışlarını eleştirmemek yolunu seçmez. Karşı-eleştirden çekindiği için başkalarını eleştirmeyenlerin kişiliğinde kesin bir erozyon yaşanmaz. Artık, türlü türlü ilkesizlikler böyle bir zemin üzerinde doğup gelişebilir. Kesacast çürümenin yolu aşılar.

Eleştiri yapmaktan kaçınmanın bir başka gerekçesi daha olabilir ki, bu da, yapılan eleştirinin ciddiye alınmayacağına düşüncedir. Böyle düşünen kişinin durumunda bir başka ciddi sorun kendisi açığı vuruyor; yoldaşlara güvensizlik. Oysa, yoldaşlarımızın güvensizlik. Oysa, yoldaşlarımızın güvensizlik.

ğin olduğu yerde, sadece eleştiri özleştiri mekanizması değil, bütün devrimci çalışma tikanar, hczulur. Eğer gerçektan eleştirlere duyarsız kalamlar varsa, yine eleştirlmek suretiyle bu duyarsızlıklar giderilmeye çalışılır. Yoksa, sessiz protestolar çözüm değildir.

Eleştiri yapmaktan kaçınma durumlarında, görmüş oluyorcuz ki, gerekçe ne olursa olsun, çözüme ulaşmamak vardır. İşleri yürütme, yanlışları düzeltme, yoldaşları geliştirme devrimci sorumluluğundan kaçınma vardır. Oysa, devrimci insan, karşılaştığı her türlü sorunu çözüme isteğini içinde duyabilmeli, çözüme için gerekli gücünü ortaya koyabilmeli, doğruları savunmada sonuna kadar kararlı olabilmelidir.

Eleştiri, istenildiğinde kullanılıp istenilmediğinde kullanılmayacak bir hak değildir, bir ödevdir. Devrimci sorumluluğun gereğidir. Eleştirinin, devrimci yenileme için nasıl vazgeçilmez bir araç olduğunu iyi anlamak gerekir. Eğer bu iyi kavramırsa, eleştiri yapmaktan kaçınmanın hangi gerekçeyle olursa olsun) ne denli kabul edilemez olduğunu daha iyi anlaşılar.

YOLDAŞÇA ELEŞTİRİ

Eleştiri silahını yoldaşlar arasında gerektiği gibi kullanamayız. Eleştiriyi yitseysele ele alıyoruz, dönüştürme önemini yatarınca kavramış değiliz. Eleştiri yaptığımızda da çok kez, bu, yoldaşça eleştiri olmuyor ve amacının dışına taşıyor; vermesi gerekenin tam tersi sonuçlar veriyor. O halde, yoldaşça eleştirinin nasıl olması gerektiği üzerinde duralım.

Yoldaşça eleştiride dikkat edilmesi gereken noktaların ilki, eleştirinin gerçeğe dayandırılmasıdır. Eleştiri kavguya ihtimallere ya da tahminlere güven değil, gerçeğe dayanarak yapılmalıdır. Çünkü eleştiri, gerçeğin değiştirilmesini amaçlar. Eğer eleştiriniz gerçeğin tımarını yansıtmıyorsa, o ölçüde, dönüştürme özelliği azalacak, değersizleşecek demektir.

Ama önyargıların olduğu yerde objektif değerlendirmeler yapmak; eleştirileri gerçeğe değil kurgulara dayandırmak kaçınılmaz olur. Objektif bir bakışla ve titizlikle gözlem yapmak, bu gözlemlerin sonucunda, eğer yolunda gitmeyen işler, yanlış, eksik davranış-düşünen yoldaşlar varsa gerçekleri bir de onlarla konuşmak, bir de onlarda öğrenmek; bunların sonucunda, eleştirecek bir şey halen varsa, eleştirmek gerekir.

Eleştirinin gereken sonuçlara ulaşabilmesi için, herşeyden önce ciddiye alınması gerekir. Eleştirilecek kişinin eleştiriyi ciddiye alması içinde eleştirinin ciddiye yapılması gerekir. Bu ciddiyet, en başta, gerçekler üzerinde yapılan doğru, titiz gözlemleri gerektirir. Düzeltilmesi istenen sorun çok yönlü olarak, ortaya çıkış biçimleriyle, yarattığı olumsuz etkilerle birlikte ortaya konulmalıdır.

Boyle ciddiyeyle yapılırsa, eleştiri yerini bulur. Ama böyle değil de "laf atma", "igneleme", ima etme gibi yöntemler seçilirse, işaret edilmek istenen yanlışlık çok somut da olsa, çoğu kez, amaca ulaşamaz. Çoğu kez, ignelemeler geliştirici değil geriletici ve ilişkileri yıpratıcı etki yaparlar. Ama ciddiyeyle ele alınmış bütünlüklü bir eleştiri yapmak, tansa, uygun anlar çıktığında "laf atma" ve "igneleme" ler daha kolayınıza geliyor. Hem zaten bu tarz, eski yapıyımsızdan kalma alışkanlıklarımıza, burjuva kültüre uygundur. Ama bu, özünde, yapıcı değil yıkıcı bir tarzdır. Yoldaşça eleştiri ciddiyeyle ele alınmalı, bu tür ciddiyeyle yöntemler terah edilmemelidir.

Eğer eleştirilerin mızmaalanmaya bezemesi istenmiyorsa ve gerçekten dönüştürücü güçleri artırılmak isteniyorsa, bu durumda, yalnızca yanlış göstermekle yetinmemeli, sürekli sürekli yanlışlardan, eksiklerden şikâyet eder bir konuma düşmememiz gerekir. Herkesin gördüğü, bildiği sorunları herkesin önünde yinlemek, ama çözüme ilişkin somut bir şey yapmaksızın sadece bu can sıkıcı sorunları yinlemekle yetinmek, hiç kimse üzerinde hiç bir olumlu etki yapmayacağı gibi, olsa olsa can sıkıntısı yaratır. Örneğin, işlerin daha verimli yürütmesi için gereken mali kaynakları yaratmada eksiklerimiz olsun. Ve diyelim ki, bu sorunu doğru kavrayamayanlar, doğru ele almıyorlar da var. Bu noktada yapılması gereken nedir? Sorunu doğru kavrayamayanları eleştirmek, doğru yaklaşım onlara kavratmak; kendi yaratıcılığımız ve sorunu ele almadaki ciddiyetimizle bu konuda örnek olmaya çalışmaktır. Ama bunun yerine, her yerde mali sorundan yakınmak, her fırsatta "çulsuzluk edebiyatı" yapmak, çözüme gelene bu konuya duyarsızlıkla suklamak eleştiri midir? Hadi, eleştiri olduğuna kabul edelim; böyle bir eleştiri olumlu, yapıcı etki yaratır mı? Sanmıyoruz.

Sorun gelmişken, üzerinde durmakta yarar var. Genel olarak her konuda eleştiri ile örnek tavır birlikte gösterilmelidir. Pek çok durumda, belirli bir konuda örnek tavır takınmak, eleştiriye gerek dahi kalmaksızın o konuda yanlış veya eksik davranış içinde olanları düzeltme yolunu açıyor. Elbette, bu eleştirinin gereksiz olduğu, birbirimizi eleştirmektense, başkaları yanlış yaparsa hile, bizim, doğrusu neyse onu yapmamız ve bunun dışında kimseyi eleştirmeye girişmemiz gerektiği gibi bir anlama gelmez. Hem doğru, örnek davranış sergilemek, hem de, buna rağmen doğruyu görmeyenleri, kavrayamayanları ya da gerekli tradeği geliştiremeyenleri eleştirmek gerekir. Öte yandan, başkalarını eleştirdiği bir konuda kendisi doğru tavır geliştirmeyenlerin eleştirilerinin de pek ciddiye alınmamasına şaşmamak gerekir.

Hiçbir davranış rastlantısal değildir, ne-

denleri açıklanamayacak davranış olmaz. Kişinin her davranışı, onun özünün yansımasıdır, dışarıdır. Sebep olduğu düşünce ve duyguların bileşimi, gelişmişlik düzeyi şu veya bu olay karşısında ki pratik tutumunda, davranışında kendisini çeşitli biçimlerde açığa vurur. Düşünce ve duygular boyutundaki herhangi bir gerilim, kendisini farklı farklı davranış biçimlerinde gösterebilir. Dolayısıyla, belirli bir davranışımızda kendini belli eden gerilim, o davranışımıza özgü değildir, eğer henüz olmadıysa bile, yarım bir başka biçim de altında da kendisini göstermesi beklenmelidir. O halde, tek tek, ortaya çıkan yanlışlarla uğraşmak kesin çözüm değildir. Davranışlarda kendini belli eden yanlışların altında yatan öze; düşünceler- duygular boyutundaki geriliklere ulaşmaya çalışılmalı, geri düşünce ve duygular değiştirilerek yanlışlıkların kaynağı kurutulmalıdır.

Değiştirme-dönüştürmenin silahı olan eleştiri de bu anlayışla ele alınmalı; yalnızca, davranışlarda ortaya çıkan yanlışlıkları, eksiklikleri göstermekle yetinmemeli; nitekim olduğunca kaynağına inilmeli, davranış bozukluklarını koşullayan, besleyen düşünce ve duygusal gerilikleri göstermek üzere doğru-devrimci düşünce ve duygular geliştirilmelidir. Eleştirinin, dönüştürücü etkisini en etkili biçimde gösterebilmesi için, eleştiriler de sorunun hem kaynağıyla ve hem de çözüm yollarıyla birlikte kapsamlı olarak ele alınmalıdır.

Eleştiride dikkat edilmesi gereken bir başka husus, eleştirinin üslubudur. "Önemli olan söylemlerin içeriğidir, üslubudur; üslupsa biçimdir ve önemli değildir" gibi bir anlayış, eleştirileri değerden düşürür ve nihhla amacının dışına taşmasını tecrübe hazırlar. Çünkü pek çok insan için eleştirinin biçimi, ilk anda, eleştirinin içeriğinden daha önemlidir. Pek çok insan, eleştiri hakkındaki ilk izlenimini eleştirinin biçimine, üslubuna göre yapar. Yukarıda söyledikler, eleştiri, yapıcı-geliştirici olmalıdır diye... işte eleştirinin tarzı, üslubu öyle bir seçilmelidir ki, eleştirilen kişi kendisini geliştirmek kaygısıyla davranıldığı izlenimi hiç kuşkusuz edinir; eleştirinin, kendisine duyulan saygıdan dolayı yapıldığını hemen kavrar. Bu noktada, kullanılan kelimelerden mimiklere, hatta ses tonuna kadar pek çok şey önemlidir.

Eleştirinin üslubu gibi, yeri ve zamanı da önemlidir. Bir insan herkesin içinde eleştirmekle yalnızca eleştirmek aynı şey değildir. Eleştiri, pekâlâ, diğer yoldaşların içinde de yapılabilir, ama eleştirilen yoldaş, bunu teşhir olarak algılamamalıdır. Yine bir hatayı suçlu suçluya eleştirmekle, oсы biraz soğuktan sonra eleştirmek aynı şey değildir. Bazı durumlarda, eleştirinin altında yapılması daha doğru, daha etkilidir; bazı durumlarda ise olayın üzerinden biraz zaman geçmesi, yanlışın daha kolay görütmesine ve

kabul edilmesine hizmet edebilir. Özetle, bu iş için sunulabilecek bir reçete yoktur. Yalnız, usulan unutulmamalıdır; eleştiri, hangi durumda yapas-dönüşürten etkisini en güçlü biçimde gösterecekse, ona uygun bir tarz, yer ve zamanlama seçilmelidir. Bunları hassasiyette düşünmek gerekir. Bunları düşünürken, eleştirilecek kişinin, hangi durumda eleştiriyi nasıl karşılayacağı, muhtemel tavırları hesap edilmelidir. Çünkü, eleştiri, eleştirilenin bir şekilde içini döküp rahatlamasına, yanlışları rasgele bir biçimde ortaya sermesi değildir; usulan, yanlışların düzeltilmesidir.

Eleştiride cesur ve kararlı olmak gerekir. Bundan dolayı devrimci eleştiri sonuttur ve serttir; yanlışlığı yamışarak ve ikircikli bir biçimde değil, sorut ve kesin çizgileriyle ortaya koyar. Bu konuda Lenin şöyle diyor:

"Garaşınan doğruluğuna inanmaz, yeni bir şey dile getiriliğine inanan her insan 'mücadele' ruhıyla düşüncelerini müstahkem bir biçimde dile getirerek yazar. Yalnız iki sandalyeye birden oturmaya alışık kişilerin mücadelesinde hakları yoktur."

Devrimci eleştiri bu 'mücadele' ruhunu, bu iddialığı taşınmalıdır. Ancak eleştirileri sert yapmak demek, karşımızdakine bağırıp-çağırarak ya da hakaret etmek demek değildir. Eleştirinin sertliği, ele aldığı sorunun somutluğuyla ve bu sorunun ale alıştırta kullandığı kesin çizgilerle ölçülmelidir; yoksa, usa tonuyla değil.

Eleştiride dikkat edilmesi gereken bir başka nokta, abartıya kaçmamaktır. Eleştiriler daha etkili olsun diye, nikkakla abartıya kaçıyor; yanlışlık, öldüğünden daha vahim, daha sık tekrarılanmış gibi sunuluyor. Oysa, böyle yapılmakla eleştirinin edisi artmıyor; tam tersine değerden düşürülüyor. Abartılı bir eleştiriye uğrayan kişi, bu abartı üzerinden hareketle bu kez yanlışını rümden reddetme noktasına savrulabiliyor. En etkili eleştiri, gerçekleri birebir yansıtan eleştiridir; yanlışlıklar ne yuvartak ifadelerle yamışılmalı, ne de abartılmalıdır.

ELEŞTİRİ ALMA:

Eleştirilmek hoş birşey midir? Ya da eleştiri almaktan kim hoşlanır ki? Ama sorun bu değildir. Hoş veya cansıkıcı olan eleştirinin kendisi değildir. Eleştiri, bize, belli bir konudaki davranış ya da anlayışımızın yanlışlığını gösterir. Cansıkıcı olan bu davranıştır, yoksa bu cansıkıcı davranış bize gösteren eleştiri değil. Eleştiri, devrimci dönüşümün vazgeçilmez aracıdır.

Ama, eleştiri aldığımızda çoğu kez canımız sıkılıyor. Niye? İşaret edilen yanlışlığı barındırdığımız için mi, yoksa, barındırdığımız yanlışlığa işaret edildiği için mi? Daha fazla unutmaya gerek yok; şöyle söyleyelim:

eğer kendimizi geliştirme kaygısıyla hareket ediyorsak, barındırdığımız yanlışlara işaret edilmesi bizi için iyi birşeydir, bir fırsattır, ama, tersine, kendimizi savunma kaygısıyla hareket ediyorsak, bu kez, cansıkıcı birşey olur. Kendi savunma kaygısı, eleştiriler karşısında kendi yanlışlarını okaklerini geri çektilerini savunma biçimi alır, oysa bu, açıktır ki, bizzat kendi gelişiminizi önünü tıkmak anlamına gelir.

Genel olarak, mükemmel insan yoktur, kişinin gelişim de sonsuz bir süreçtir, her-kes belli gereklilikleri halihazırda içinde barındırır vb. şeyler söylemek kolay, ama sıra, bizim yanlışlarımızın ortaya serilmesine geldiğinde zor oluyorsa, bu noktada, eleştiriye karşı bir tahammülsüzlük, bir hoşnutsüzlük ortaya çıkıyorsa, bu kendini koruma, savunma kaygısının dışavurumudur. Oysa, kendini koruma biçimsel olmalıdır? Kendini koruma, insanın durduğu yerde durmasıyla, barındırdığı tüm davranış özelliklerine sınıksı sarılmasıyla, kendini değıştirmemesiyle olmaz; tam tersine, kendi ayakları üzerinde kalmak isteyen kişi sürekli ileri yürümelidir. kesintisiz bir değişim-dönüşüm süreci içinde olmalıdır. İleriye gitenin, gelişimin yolu, geri, olumsuz özelliklerimizden temizlenmek, olumlu, devrimci özellikler geliştirmekten geçer, ki kendini korumanın doğru kavranışı budur. Gerçekten gelişmek, büyümek isteniyorsa, o zaman kendinizi korumayın, savınmaya gereken şey bize yöneltilecek eleştiriler değildir, sahip olduğumuz geri özelliklerdir.

Ama, eleştiri alma noktasında en büyük sorunlar da bu noktada yaşanıyor. Çağrı durumunda, bize yöneltilen eleştiriyi kişiliğimize yönelik bir saldırı olarak algılıyoruz ve hemen gardımızı alıyoruz. Bir kez bu psikolojiye girildikten sonra, artık her türlü müdahale, bizim savunma surlarımıza çarpıp etki sizleştiriyor. Eleştiriyi, bir kez, kişiliğimize yönelik bir saldırı olarak algıladıktan sonra, savunma kaygısıyla karşı-saldırlar gerçekleştiriyor, çeşitli taktiklerle bize yönelik saldırıyı paktürmeye çalışıyoruz.

Bu savunma yöntemlerinden bir tanesi, eleştiriyi karşı-eleştiriyle yanıit verme oluyor. "Böyle yaptın diye beni eleştiriyorsun ama, sen de şöyle yapıyorsun" şeklinde bir karşı-saldırıyla eleştiri paktürülmeye çalışılıyor. Sanki, bizi eleştirinin yahut başkalarının kabahatleri bizim kabahatimizi terszileyecek ve böylece bizim kabahatimiz de kabahat olmaktan çıkacakmış gibi... Elbette, bizim de başkalarını eleştirme hakkımız vardır, ama bunun sayısı, başkalarının bizi eleştirmesinin hemen aksasında olmamalıdır.

Eleştirileri savuşturmanın pek bilinen bir başka yöntemi de, bize yöneltilen eleştirin-

in yanlış ya da abartılı yönleri üzerinde durarak doğruya, gerçeği ifade eden yönlerini de bu arada gözlerden saklamaktır. Bize eleştiri yöneltilen yöntemlerindeki dikkatsizliklerden, yupaçığı abartılardan, dardını iyi ifade edememesinden ya da konuya tam hakim olmamasından, biz, eleştiriyi savuşturmak adına yararlanmaya kalkarsak ne olur? Özeleştiri vermektan "kurtulmuş" oluruz. Belki de, böylece, küçük düşmekten kurtulduğumuzun sanarsız; oysa, gerçekte, olumsuzluklarımız görüp gidermekten ve böylece büyümekten "kurtulmuş" oluruz. Eleştiriyi savuşturarak "kurtulduğumuz" şey, gerekliliklerimizden başkası olmaz.

Bize yöneltilen eleştirilerin her zaman yüzde yüz gerçekleri mi ifade etmesi gerekir? Eğer öyle olsaydı ve yüzde yüz gerçekleri ifade etmeyen eleştirileri dikkate almamak gerekseydi, eleştiri mekanizmasını nezdelyse tümünden çöpe atmamız gerekirdi. Eğer eleştirilerin yüzde yüz gerçekleri ifade etmesi gerekseydi, o zaman bilgisiz yığınların, derdini derli toplu ifade etmede güçlük çekmelerini, konuya tüm yönleriyle hakim olamamalarını vb. vb. yapacağı tüm eleştirileri paşınan yasaklamak gerekirdi. Ama bu, gelişmeyi yasaklamakla birdir. Böyle yapmak, eleştiri yapmanın bütün özelliklerine sahip olmamızın özgün peşinen kapotmak demektir. Oysa, yüzde doksan beşi geraksız, abartı veya yanlış olan bir eleştiride n dahi, gerçeği ifade eden yüzde beşlik bölümü damıtıp çıkarmayı bilmeliyiz. Eğer eleştiriye ihtiyacımız var diye düşünüyorsak, yani eğer gelişmemiz gerekir inandıdaysak bu, na yapmaya çalışmamız gerekir.

Özellikle yeni, tecrübesiz yoldaşların ve hatta halk yığınlarının eleştirilerine ihtiyacımız varsa, eleştirileri damıtmayı, geraksız söz yığınınağından gerçek yanlışları, okaklere işaret eden doğru sözleri çekip çıkarmayı bilmeliyiz. Böyle yapmaz da, yeni, tecrübesiz yoldaşların ya da halk yığınlarının her ağzından çıktığında "bu ne biçim eleştiri?" diye mzerlerine gidersek, onların eleştirilerinden bütünü "kurtulmuş" oluruz, ki bu, bize, kendi "korunmaya değer" yanlışlarımızı başbaşa kalmamız yolunu açar.

Ashnda, eleştirileri savuşturmak için geliştirilen yöntemler pek çeşitlidir. Ancak, bu rada tek tek hepsinin üzerinde durmaya çalışmak gerekmez. Genel olarak, vurgulamak gerekir ki, dünyayı dönüştürme işine girişmiş bir devrimci, kendi kişilik özelliklerine, değer yargılarına, alışkanlıklarına vb. yöneltilecek sürekli bir değıştirme-dönüşürme faaliyeti içinde bulunmalıdır. Ve bize yöneltilen eleştiriler, bu anlamda, bizim için ışıktır, fırsattır.

Derya ATES,
Doğan GÜNEŞ

TUTSAK YAKINLARININ MÜCADELESİ YÜKSELEN İÇ SAVAŞTAN AYRI DÜŞÜNÜLEMEZ!

Cezalarında yazılan direniş destanları toplama bir adım erteye bizi. Geçtiğimiz süreçte, yazılan Türkiye, Kürdistan ve tüm dünyayı sarıyan Ötüm Orucu Direniş'i devrimin yaklaştığı ayak seslerini daha bir güçlü, daha bir yakından hissettirdi. Bu süreçte toplanan en geri kesimleri bile devrimci coşku, inanç ve karışıklığın önünde saygıyla eğilince, Faşist TC'nin yüzünü de daha açık gördü, ona karşı olmak düşüncesini pekiştirdi.

Bu dönemde Devrimci Tutsak Aileleri tam da süreçte denik düğün bir eylemsellik sergilediler. Her gün sokaklarda, her gün sistemi hedef alan, ikidürlü perspektifli olan bir eylemsellik süreçti... Hiç bir baskı karşısında yılmayan, saldırıya saldırıya cevap veren, dişe dişe bir mücadele... Bu mücadele içinde çok net olarak güder önüne sefilen bir gerçek vardı. Faşist TC devlen hiçbir başka dünyaya, hatta en doğal halimiz olan, anneliğin en doğal dürtülerle estabülün konumuna çabayan anaların başkaldırısına bile tahammül edemiyordu. En ufak bir basın açıklamasından, kişisel eylemlere kadar hepsine aynı karlı, vahşice saldırıya uğralıyordu. Tüm bu uygulamalarda arak tarzını kullanılabileceğini açıkça ortaya koyuyor. Bu süreçte insanlar ya buyruğasının kan içici cehennem yanında yerlerini alacak, ya da insanlığın kurtuluşu, insanca yaşam için yarıyı yoğunluğunu, herşeyini, canını ortaya koyan devrimcilerin yanındadır. İçinde ufukluk bile olmayan değerleri taşıyanlar elbette ki safalarını seçmekte hiç zorlanmayacaklar. Onların yerleri devrimcilerin yanındadır. "İnsanım" diyen herkes safına geçmeli ve artık hepimize kadar ki suskunluğuna bir son vermelidir. Susmak, baskıya katılma arayışlarıdır. Tarih katlika sürüşüne alettirmeyecektir. Katiller sürüşüyle birlikte, onların katliamlarına sesiz kalanlar da alettirmeyecektir.

Bugüne kadar ki yazılarımızın hepsinde Devrimci Tutsak Yakınlarını Ötüm Orucu sürecindeki eylemliliklerinin örnek alınması gerektiğini, tamda sadece uygun eylemlilikler olduğuna vurguladık. Bu sefer farklı bir yöne, bir elastikliğe vurgu yapma ihtiyacı hissediyoruz. Direniş sonrası süreç bize bunu dayatıyor. Evet Devrimci Tutsak Yakınlarının dişe dişe, kararlı bir mücadele yürütmeliliklerini, sistemin yıkılışı için derin, sarıncı darbeler vermeliliklerini gördük. Analarımız değil miydi "Anaların öfkesi zindanları yıkacak" diye haykıran. Buna ispatladılar. Anaların öfkesinin zindanları yıkacağından en ufak bir kuşkuumuz yok. Ama bu öfkesi sadece cezalarında büyük direnişler patlak verdiğinde değil, yazının her alanında, her baskıya, her katliama karşı görmek istiyoruz. Şunu çok net biliyoruz ki, o öfke sadece zindanları değil, sistemi de kökten yıkıp parçalayacaktır. Biz bundan eminiz. Analarımız bunu görsün, ona göre saldırıya geçmelere bekliyoruz.

Devrimci tutsaklar toplumdaki hiçbir bas-

kıya boyun eğmedikler, hiçbir katliama sessiz kalmadıkları için cezalarında. Ve cezalarında da asla boyun eğmeyeceklerini düşmana defalarca karıştırdılar. En ufak bir hak gaspına bile sessiz kalmazlar, direniş geçiyorlar. Çünkü en ufak hakları bile bedel ödeyerek elde ediyorlar. Kazanmalarında Devrimci Tutsakların kanlarıyla mesul oldukları haklarını hiçbir zaman düşmana kolaylıkla geri vermeyeceklerini ispatlıyorlar. Eylemlilikleri sadece cezalarında değil hak gasplarına yönelik de değil üstelik. Kürt halkına yönelik tüm katliamlara, işçi ve emeççi halklarımızın üzerindeki tüm baskı ve katliamlara da sessiz kalmıyorlar. Koşulları ve imkânları oranında eylemlilikler gerçekleştiriyorlar. Halklarımızın Devrimci tutsakları sahiplenmesinin bir nedeni de budur. Devrimci tutsakların kendilerini desteklediğini, ortak çıkarları için savaştıklarını görmek... İşte tam da bu noktada şunu söylemeliyiz: Her zaman, her koşulda Devrimci Tutsakların yanında olan, omber için canını ortaya koyan, hiçbir baskı, şiddet karşısında yılmayan analarında sadece tutsaklar için değil, tüm baskılar, tüm katliamlar için aynı öfkeyi duyup buna hayata geçirmeleri gerektirir. Kürt halkıyla, işçi ve emeççi yığınlarla bağları güçlendirmeli, Devrimci tutsakların yakınları olarak, upki Devrimci Tutsaklar gibi onların yanında olduklarını göstermelidirler. Başka bir deyişle söyleyecek olursak, Devrimci Tutsakların dışındaki ses, öfkesi olmalıdır. Bu bir vatan. Diğer ve asıl yönü de şu: Toplumun ayaklanmalarını hep bir bütünlük içinde yürütmeli. Devrim, bu ayaklanmalar bir bütünlük içinde ele alınıp, hepsi birden yükselmeliği, ileri taşınmalı zaman gerektik kazanacaktır. İşte bundan dolayı işçiler sadece kendi sorunlarıyla, memurlar, öğrenciler sadece kendi sorunlarıyla, tutsaklar ve ötsak yakınları sadece cezaları sorunlarıyla ilgilenirse, sorunların sebebinin aynı olduğu gözden kaçırılır, bu da ötsak halkını ötürümlükten kaldıra. Bugün yaşanan tüm sorunların temel emekstermeye çabası, yani kapitalizmdir. Ve tüm sorunların çözümünü de bu sistemin ortadan kaldırılmasıyla sağlanacaktır. Bu sistem içinde sorunları birbirinden kopuk, kendi içinde ele almak, sorunun özünü kavrayamamak demektir. Kendi içinde bir mücadele hiçbir çözüm üretmez. Bir avuç somut çözüm çözümlü olan bu sistem yıkılıp yerine işçi sınıfının egemenliği kurulmadıkça hiçbir soruna çözüm bulunmaz. Örneğin cezaevleri. Cezaevlerinde ne denli büyük direnişler yapırsa yapılsa, sorunların kökeni çözümlenmez. Belirli haklar kazanılır, bir süre sonra tekrar gasp edilir. Burjuvazi şunu çok iyi biliyor: Tutsakları teslim alınamayan bir halk asla teslim alınmaz! İşte bu yüzden her zaman tutsakları teslim alma çabası içinde olacaktır. Burjuvazi ondan kalınlıktan bir şey sorunuza çözümleneceği gibi

cezaları sorunu da çözümler. Bütün sorunların nedeni yazdır dedik. O halde düşümanla aynıdır. Bundan dolayı da ortak düşmana karşı ortak mücadele emektir, tam bir mücadele birliği içinde olmak bir zorunluluktur. İşte bunun içindir ki Devrimci Tutsak yakınlarının sadece cezaevlerinde savaştığına değil, devrim yolunda savaştığı herkesin yanında olması gerekir.

Yukarıda belirttiğimiz perspektife yürümlük mücadelede de dikkat edilmesi, özellikle üzerinde durulması, gerçekleştirilmesi gereken iki nokta var. Birincisi Devrimci Tutsak Yakınlarıyla, Yurtsevi Tutsak Yakınlarının birlikte mücadele emeleridir. Ötüm Orucu süreci birlikte mücadele edilişinde ne denli güçlü, etkili sarıncı olduğumuzu gösterdi. Aynı şekilde Devrimci Tutsakların tam cezaevlerinde olduğunda mücadele birliğinin düşümanla nasıl direktir olduğuna geldik. Devrimci Tutsak Yakınları, Ötüm Orucu sürecinde ötsak gibi, hatta daha kalıcı bir mücadele birliği sağlamalıdır. Daha kalıcı ve daha sağlıklı bir mücadele emeleridir. Sadece eylemlerle eyleme bir araya gelip eylem birliği yapmak değil söylediklerimiz. Ortak bir çatı altında örgütlenip, güçlerimizi birleştirerek her an bir mücadele birliği içinde olmak, her an her saldırıya, baskıya, katliama hemen müdahale edebilmeyi sağlayacak örgütlenişini oluşturmak. Bu sağlandığı zaman daha etkili, daha güçlü ve daha sarıncı bir güç olarak çıkacağı doğrudur karşımıza.

Gerçekleşmesini gerekli ikinci noktaya gelince, ona da şu şekilde açılabiliriz. Daha öncede vurguladığımız gibi Faşist TC, en küçük basın açıklamasından, en kişisel eylemlere kadar hepsini aynı baskı, şiddet ve katliama basınına çabıyordu. Artık yığınların ayağa kalkışı, her yerde patlama çanışı, doğrudan devlet kurumlarına saldırıları bu koşullarda basın açıklamaları, açık grevleri işlevlerini kaybetmiştir. Elbette ki bu yöntemleri hiç kullanılmayacak değildir. Ama öne çıkarılması, temel olarak seçilmesi gereken mücadele biçimleri bunlar değildir. Şimdi arak sarıncı zamandır ve her eylem sokağa taşınmak gerekir. Sağlanacak olan mücadele birliği, de ortak bir çatı altında tek bir güç olarak örgütlenmeli, her baskıya, her katliama karşı yığınlar sokağa dökmelidir. Eylemlerin içtenlikle doğrudan ikidürlü perspektifli olması, sisteme yönelmelidir. Her eylem burjuvazinin sorunu bir adım daha yaklaştırmalı, burjuvaziye kalbu olmalıdır. Sokaklar, meydanlar zapt edilmeli, her engel ağılmalı, düşmanı saldırıya geçmelidir. Ancak böyle olduğu zaman devrim bir adım daha yaklaşıyor. Başta da söylediğimiz tekrar edelim: Anaların öfkesi sadece zindanları değil, bu sistemi de kökten söküp atacaktır!

Devrimci Tutsak Aileleri Komiteleri
DETAK

DEVRİMCİ DEMOKRAT KAMUOYUNA

"Devrimci tutsakları teslim alınmayan bir halk teslim alınmaz" manıyla hareket eden faşist devlet, cezaevlerine yönelik saldırılarına ara vermemiştir. Devrimci tutsakları kişisizleştirme, ıtrafçılığına ve bu yolla onurlarına ayaklar altına alarak teslim alınma her dönemin politikası olmuştur.

Faşist devlet, bu doğrultuda en kapsamlı saldırılarından birisi 96/Mayıs'ta yaşanan; devrimci tutsakların bağıştıktan Ölüm Orucu ve Süresiz Açlık Grevi savaşlarıyla devlet davasına teslim ve devrimci tutsakları teslim alma düşüncelerini nazla-buz olmuştur. Devrimci tutsaklar ve bu saldırılara karşı canları pahasına bir direnişe geçmiş ve zaferi kazanmıştır.

Faşist devlet, devrimci tutsakları teslim alma politikasından vazgeçemez ve vazgeçmiş değildir. Ölüm Orucu ve Süresiz Açlık Grevi savaşlarının tedavilerinin engellenmesi başta olmak üzere, birçok uygulamaları ve saldırılarıyla cezaevlerini hedefe tutmuştur. Bu arada başta Kürdistan cezaevleri olmak üzere, birçok cezaevinde de kapsamlı saldırıların sürdürülmüştür.

Faşist devletin saldırıları, Bayrampaşa Cezaevi'nde de özellikle son günlerde, hastanelere, mahkemelere giden tutsaklara yapılan saldırılarla geliştirilmeye çalışılıyor. Bunun en son örneği; işkenceci polislere karşı açılan davada, polisleri teşhis için 07/07/1997 tarihinde İstanbul Adliyesi'ne giden TKEP/Leninist tutsaklarına saldırılarıyla başlayan Mahkeme salonuna girerken tutsakların zafer işaretini yapmalarına bahane eden asker, polisler de düşüştü. elleri kelepçeli tutsaklara saldırarak 10 TKEP/Leninist tutsağı yaraladı.

Tüm kamuoyunun yanı sıra bilmesini istiyoruz ki, bazı devrimci tutsaklar olarak, devletin büyük bir saldırısını yanı sıra bırakmadık, bundan sonra da bırakmayacağız. Bizim, Ölüm Orucu ve Süresiz Açlık Grevi savaşlarında döviz taşıyoruz ispatladık. TKEP/Leninist tutsaklarına yapılan bu saldırı karşısında da, 07/07/1997 tarihinde akşam sayıya vermedik. Ve saldırılar devam ettiği takdirde, eylemlerimiz artarak sürdüreceğimiz tüm kamuoyuna duyuruyoruz.

Devrimci tutsaklar esir alınmaz.

PKK, DHKP-C, TDP, Direniş Hareketi, HNK, TKEP, Devrimci Yol, TDKP, THKP-C/HDÖ, MLKP, PYSK, TKP(ML), TİKB, TKP/ML ve TKEP/LENİNİST Davaları tutsakları adına;

Ferhan GULLU, Şadi ÖZBOLAT, Cahit ORAL, Ramazan SADIKOĞULLARI, Hasan DEMİR, Mah AYHAN, Ercal KARAGÖZ, Emin GÖKTURNA, Mehmet ÇİFTÇİ, MAKEL HAN, İlhan ZEYREK, Aydın HAMBAYAT, Canalı TÜRKMEN, Mehmet YUŞLUÇALI ve Şerif KARTOĞLU

METRİS'TEKİ KATLİAMIN SORUMLUSU DEVLETTİR.

Halklarımız, 9 Temmuz 1997 günü Metris Cezaevi'nde 5 adli tutuklunun ölümü ve birçok tutuklunun yaralanmasıyla sonuçlanan olaylara, devletin isyan bastırma adına tutuklulara vahşice saldırılarına bir kez daha tanık oldu.

Sömürü, soygun ve zulüm üzerine kurulu olan bu düzen suç üretiyor ve kendi yarattığı suçluları hapishanelere dolduruyor. İnsanlık suçu işlemiş faşistlerin dışında adli davalardan hapishanelerde tutulanlara insanlık dışı yaşam dayatan, onları aşağılayan da bu düzen ve faşist devlettir. Adli suçlar kapsamındaki hapishanelerde de insanca yaşam koşulları uygulanmadığı için hapishaneler adeta bir kanayan yaradır.

Ve yine bu olay bahane edilerek Adalet Bakanı Oltan Songurlu tarafından defalarca denemiş olan hücre tipi cezaevi uygulaması devreye sokulmak istenmekte, yeni saldırıların zemini hazırlanmaya çalışılmaktadır.

Düzen ve devlet suç işlemeye devam ettikçe, hapishanelerde insanca yaşamı ayaklar altına alan uygulamalar bugünkü haliyle sürdürülürce hapishanelerin isyan-katliam gerçeği değişmez. Buna dün onlarca kez tanık olduk. Bundan sonra da daha büyüklerine tanık olacağız kesindir.

Bizler, Bayrampaşa hapishanesindeki devrimci ve yurtsever tutsaklar olarak, Metris'teki ve tüm hapishanelerdeki ölümlerin ve insanlık dışı uygulamaların sorumlusu olan bu düzen ve onun faşist devletini protesto ediyor, nefretle lanetliyoruz.

10 Temmuz 1997

Bayrampaşa Cezaevi'ndeki

DHKP-C, PKK, TKP(ML), MLKP, TKP/ML, TKEP/Leninist, TİKB, TDP, Direniş Hareketi, THKP-C/HDÖ, HNK, TDKP, Devrimci Yol, PYSK, DHP tutsakları adına;

Şadi ÖZBOLAT, Resit Aslan, Ökkeş Karaoğlu, M. Akif Han, Mehmet Yeşilçalı, Şerif Kartoglu, Can, Ali Turkmən, Cahit Oral, Ramazan Sadıkoğulları, Mehmet Çiftçi, Hasan Demir, Emin Gökturna, M. Ali Ayhan, Ercal Karagöz, İlhan Zeyrek, Yılmaz Yıldırım.

ÖLÜM ORUCU VE SÜRESİZ AÇLIK GREVİ SAVAŞÇILARI AVRUPA'DA ANILDI

Tağıdığı önem ve değer açısından dünya ve Türkiye emekçi halkları açısından da bir kazanım olan Ölüm Orucu ve Süresiz Açlık Grevi savaşçılarına bu ölümlere cylemlilikleri önemli derslerle doludur. 12 Yiğit insan ve onları aynı kararlilikta izleyen Ölüm Orucu Savaşçıları bu mücadelenin safiyle taçlandırılmasında önemli bir paya sahiptirler. 12 kahraman insanın ölümüne onlara devrimcinin iskat kalması pahasına kazandı bu zaferin 1. yıldönümü; Avrupa'nın çeşitli kentlerinde yapılan panel ve gezerle anıldı. Almanya'nın Frankfurt, Stuttgart, Berlin ve Dinsburg şehirlerinde yapılan etkinliklerle Ölüm Orucu ve Süresiz Açlık Grevi Savaşçıları anıldı. Almanya'nın Dinsburg şehrinde MLKP, TKP(ML), TİKB, TKP/ML, EKİM ve TKEP/Leninist taraftarlarının yaptığı ortak panel yaklaşık 500 kişilik kitleyle coşkuya geçti. Panelde Ölüm Orucu ve SAG savaşçıların video gösterimi yapıldı. Panelde konuşmacılar eylemin sonuçları üzerine kitlelere düşüncelerini anlattılar.

TKEP/Leninist adına konuşma yapan panelist, yaptığı konuşmada:

Ölüm Orucu ve SAG'ın Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da ısrarlı ve devrimci duruşunun yaşandığı bir süreçte meydana gelmesinin büyük bir önemi olduğunu belirtti. Kitlemi sadece Eskişehir tabutunun kapatılması, Cezaevi koşullarının iyileştirilmesi ile sınırlı tutmamak gerektiğini, eylemin devrim ve karşı devrim güçlerinin bir mücadelesi olduğunu söyledi.

Daha sonra konuşmasını, bu eylemin bize öğrettiklerini:

1). Devrim ve karşı-devrim güçlerinin çarpışmasında devrim güçlerinin zaferinin önemi

2). Devrimci ve Reformist güçlerin ayrışması

3). Siper Yıldoğuşunun öne çıkması, oltak değerlendirildi.

Siper Yıldoğuşunun yaratması olduğu mücadele de birlik politikasının en iyi örneklerinden biri olduğunu ve bu politikanın daha da ileri safalara götürülmesi gerektiğini söyledi.

Panel daha sonra devrimci ozanların seslendirildiği şarkılarla sona erdi.

Devrimci EMEK ALMANYA temsilcisi

ONLAR İÇİN HERŞEY BİTTİ

Faşist TC, umutsuzca ama ölümüne sürdürdüğü bu iç savaşta işçi ve emekçi yığınlara ve onların özerkliğine karşı her zaman kıldan daha şiddetli ve daha kapsamlı bir saldırı sürdürüyor. İç savaş işçi ve emekçiler ve Kurt Halkı arasında ya devrimin ya da yok olmanın kesin kararından varacağı o son çarpışmaya doğru hızla ilerliyor. Ve bu ölümüne savaşta devrim cephesinin savaşçıları ve onların öncüsü Leninist savaşçılar katılan ama eğilmeyen bir başta, komünist hile ve imdazla ve ölümün zafer haykırışlarına dönüştürüldüğü bir kararlılıkla devrimdiriyor-

şünde yerlerini alıyorlar. Karşı-devrim cephesi ise, yenilgiyi niteleyemeyen ve savaşta-ki çözümsüzlüğünün verdiği ve illiklerine kadar işleyen bir korkuyla devrim güçlerine saldırıyor. Bundandır Kurdistan'da taş üstünde taş bırakılmaması, bundandır işkence hançerlerde Emin Dikerler, doğmamış bebekleri ve daha nicele-riin katletmesi, bundandır daha on beşine varmamış onsenbe-ri kurşunlaması, işkence tezgâ-ından geçirilmesi, bundandır vahşetli, kan içiciliği...

Faşist devlet, işte böyle bir korku ve çözümsüzlükle sürdürdüğü iç savaşta kaybettığı moral üstünlüğünü ele geçire-bilmek ve devrim cephesini gücünü düşürmek için, geçen yıl, Kurdistan'da Kurt Halkından ve Türkiye'de işçi ve emekçi yığınlarından aldığı yenilginin de bir-azıyla devrimci tutsaklara karşı kapsamlı bir saldırıya girişti. Devrimci tutsaklar cezaevle-riinde onurunu, erdemanını ve özgüvenini teslim ol-mamanın gereğini, bedenlerini ilüme yatırı-rak haykurdular. Ve faşist devlet, her zaman ki gibi, savaşın bu cephesinde süren ölü-m-kalım mücadelesinde de bir piken, teslim olma-ya razı olmadı.

Devlet kökünde haraya uğurlanmışla-ri-ence devam edecek olan bir karşısında, 96 Ölümlü Önemli eylemi, devrimci güçlere mott-ohiş bir moral ve güç verirken, karşı-devrimde de bir o kadar moral boşluğa ve korku ver-di. Ancak, savaş devam ediyor ve faşist dev-let yere serlinmeye kadar da devam edecek.

Faşist devlet henüz yere serlinmedi ve tekrar-dan güç toplamaya, savaşı sürdürmeye çalış-ıyor. Yine yaralı ve vahşi bir hayvan gibi Kurt Halkını saldırıyor, işçi ve emekçi yığın-lara saldırıyor, cezaevlerinde hiç bir zaman ele geçiremediği üstünlüğe ele geçirebilmek için her türlü yöntemi yururtluğa sokuyor. Rehabilitasyon yöntemlerini kullanarak, tutsak-ların yıllardır kan ve esen pahasına mücadele ederek kazandığı insanca yaşama haklarını gasp etmeye çalışarak ve fırsatını bulduğun-da faşist saldırılara girerek devrimci tutsak-ları teslim alma politikasını sürdüren

devlet, bu kadar kapsamlı savaş devrimle so-nuçlanıncaya dek baskını, vahşetini, işkence-sini sürdürceğini gösteriyor.

Bu teslim alma politikasının tetikçi ola-rak en son Bayrampaşa Cezaevinde bulunan ve TREP/LENİNİST davasından yargıla-nan on tutsağa jandarma ve DGM'de görevli polislerce saldırılmıştır. Kendilerine işken-ce-yapan polislere açtıkları davaya götürülür-ken, zafer çareli yaptıkları gerekçeyle sal-dırıya uğrayan tutsaklar çeşitli yerlerinden yaralanmışlardır. Saldırıya, 'İnsanlık Onuru İşkencesi Yanoşok' sloganlarıyla karşılık ve-ren tutsaklar, ailelerinin ve başının bulundu-ğu yerden karşı tutulmuş uzaklaştırılarak İst-ambul Adliyesi'nin deliz gibi koridorların-da teknelenip tokatlanarak mahkemeye gi-rişmeden cezaevine götürülmek istemiş-

ti. Tam bir kararlılık ve Leninist savaşçı ki-şilikle hareket ederek hürbuletini koruyan ve elleri kelleçeli olduğu halde jandarmadan saldırılarına karşı-saldırıyla yanıt veren Len-inist tutsaklar, mahkemeye çıkmadan hiç-bir yere gitmeyeceklerini, burdan ancak ölü-lerini çıkarabileceklerini söylemişlerdir. Bu kararlılık karşısında jandarma geri adım at-muş ve Leninist tutsaklar mahkemeye çika-rılmıştır. Bu arada, Leninist tutsaklara saldı-rya tutuk olan DETAK'lı aileler, tutsakları tam bir sahiplilikte, saldırıya uğrayan tutsakların 'İnsanlık Onuru İşkencesi Yano-şok' sloganlarına aynı sloganlarla karşılık vermişler, seslerini, ağularının, kızlarının seslerine katmışlar ve kendilerine engel ol-mak isteyen polisler çatışmışlardır. Mahke-me salonunu dolduran polislerin işkenceci arkadaşları yitirilen salona alınmayan aile-ler, mahkeme kapılarını teknelenip, mah-keme başkanını azırlayarak zorla duruşma salonuna girmişlerdir.

DETAK'lı aileler, Leninist tutsaklara yapılan saldırı karşısında gerek sloganlarıyla, gerek polisler karşı aldıkları feli tavırla ve ge-rekirse mahkeme kapılarını teknelenip, aradaki görevlilere 'başla-rım senin başkanına da' diyen haykırışlarıyla, bir kez daha dev-rimci tutsakların yanında oldukları ve onların mücadelesini desteklediğini göstermişlerdir.

Mahkeme salonunda ise, to-ker teker kendilerine işkence ya-pılan işkencecileri teşhis eden Len-inist tutsaklar, kendilerine 'va-tan haini' diyen işkencecilerin avukatına 'eğer vatan severdik 15 yaşındaki insanlara işkence yap-maksa, işkence hançerleri bir an-nenin bebeğini işkenceyle düşür-mekse, eli kolu bağlı insanları joplşop tek-melenmekse biz vatan hainiyiz ve vatan hainli-gine devam edeceğiz' yanıtını vermişlerdir.

İşkenceci polisler ise, Leninist tutsakları ve ailelerini bu kararlı tavır karşısında korkularını vurdum duyusuzlukla gizlemeye çalışmışlarsa da, Leninist tutsakların yazdı-ne bakamamaları onların korkularını ele ver-miştir.

Evet, devrimin ayak seslerinin duyuldu-ğu şu günlerde ne işkenceci, ne kullandırı ve ne de karşı-devrimci saldırılar o içli içli gizliliklere gebe ve kan, acı, umut, çöküş, ve sevinçle damatılarak gelen devrimde yürü-yüşünü engelleyemeyecektir. Çünkü bitti, onlar için herşey bitti.

Bir Okur

2 TEMMUZ SİVAS KATLİAM GÜÇLERİNDEN BİR BİR HESAP SORULUYOR

2 Temmuz Katliamının yiddö-natimü dolayısıyla yapılan eylem sonrasinda birımıza gönderilen bildiriği yayınlıyoruz.

2 Temmuz 1993'te Sivas'ta yaşanan olaylarda 37 ilerci insan devlet gücünde ve yönetiminde, sivil faşist güçler tarafından katledildi. 2 Temmuz tarihi 37 insanın katledilmesine tarihi olarak kalıyordu. yıllarca devlet ve tekelci sermaye tarafından beslenen sivil-faşist güçlerin kitlesel olarak karşı-devrim cephesiyle birlikte iç savaşa sokulması nedeniyle de tarihi bir gündür. Tekelci sermaye, toplumun yönetemediği koşullarla yönetimini biruz daha ayağa tutmak; çöküşle bitecek olan dönemini biraz daha uzatmak için yalnızca bütün asker ve polis gücünü savaşa sürmekle kalmadı, sivil-faşist güçler de geniş ölçüde, devletin bir gücü olarak karşı-devrimi ayağa tutmaya çalıştılar. 2 Temmuz Sivas katliamı, sivil-faşist güçlerin yığılma halinde savaşa katılmaları açısından bir dönüm noktası oldu.

2 Temmuz'daki faşist kitle katliamı, sermayenin ve bütün karşı-devrim güçlerinin beklemediği gibi, halkları sindiremedi, onları

devrim mücadelesinden alıkoyamadı. Temi-na, katliam, tüm ilerci güçlere, faşismi yık-mak için silahlı birleşme gerektiğini öğretti. Bu-güne kadar son otuz yıl, iç savaş ya da iç sava-şa yakın bir çizgide tartışmalarla geçti. Bu süreç içinde sayısız kitle katliamı ve haskı-ran yine sayısız çelişime başvuruldu ama, yi-ne de kitleler örgütlük sloganlarını söyleme-ye devam ettiler.

Azıcık, son yıllarda devrimden alıçığı ica-zetle serpiyen reformist ve oportünist hare-ketler, kitlelerin, faşizme karşı etrafiler ara-çlara sarılmasını engellemek için, yasal gös-teriler, basın açıklamaları, mezar ziyaretleri ve boş de meçlerle gündemi geçiştirmeye çalış-ıyorlar. Oysaki koşullar devrimi, koşullar ağır saldırı habercileriyle yol alıyor, devrimci durum ve savaş durumunda barışçıl-izm, uz-laşmaz eylemler, kitleleri pasifize etmeye ve özgürlük yolundan saptırmaya götürür. Devrimci durum ve açık çatışma koşullarında reformist ve oportünist yol ağır yenilgiye götürecektir. Halkın silahlılaşması, silahlı bir-liklerde örgütlenmesi, devrimci iç savaş çiz-gisinde yürütmesi ve bu amaçla görülen sava-şı her anlamda yaygınlaştırması ise zafere, ke-sinlikle zafere götürecektir. Bunun için ca-sur, gözün pek saldırılarda bulunmak, zaferi zorla koparıp olmak gerekir.

Bu anlayıştan hareket eden **LGB**'ye bağ-

lı bir birlik 1 Temmuz 1997 günü, Sivas katli-amında etkin bir rol oynayan faşist partiler-den **BBP**'nin İstanbul/Kadıköy İlçe binası-na silahlı bir baskında bulundu. **LGB** birliği içindeki faşist görevlileri etkisiz hale getir-dikten sonra, duvarlara "**Sivasın Hesabı Sorulacaktır**" "**TKEP/L - LGB**" imzalı ya-zılmadan sonra, binada parça tesiri bir bomba bırakarak uzaklaştı.

Yapılan saldırıdan korkmuş kapılan faşist **BBP** Sivas katliamıyla hiç bir ilgilerinin ol-madığını yalvarma başvurdu. Halbuki, herkes biliyor ki, bu faşist parti bütün kitle gücü ile katliamda yer almıştır. Yapılanlar ortaday-ken, faşist güçler, devrimcilerin hesap sor-ma eylemlerinden kurtulmayı beklemiyorlar. Başına bir yöntem; tüm halk düşmanları-nan, tüm karşı-devrim güçlerinden bir bir ya-pılanların hesabı sorulacaktır. **LGB** eylemlerini sürdürmektedir. Faşist devlet bütün aske-ri, polis güçleri, bürokratik kurumlarıyla ve sivil-faşist örgütleriyle, **LGB**'nin saldırıların-dan kurtulamayacaktır. Bu kavga bir ölüm-kalım kavgasıdır. Bu savaşta zafere bi-zim olacağız.

YA DEVRİM YA ÖLÜM!
YAŞASIN PARTİMİZ
TKEP/LENİNİST
YAŞASIN LGB

BBP binasına saldırı

İSTANBUL - 1 Temmuz 1997 tarihinde İstanbul Kadıköy İlçe binasına silahlı bir baskın yapıldı. Baskın sırasında binanın duvarlarına "Sivasın Hesabı Sorulacaktır" yazılı bir mesaj bırakıldı. Baskın yapanlar, binanın duvarlarına "TKEP/L - LGB" yazılı mesajlar bıraktı. Baskın yapanlar, binanın duvarlarına "Sivasın Hesabı Sorulacaktır" yazılı mesajlar bıraktı. Baskın yapanlar, binanın duvarlarına "TKEP/L - LGB" yazılı mesajlar bıraktı.

BBP Kadıköy binasına ses bombalı baskın

Birçok ilerci partiye karşı BBP Kadıköy İlçe binasına ses bombalı baskın yaptı. Baskın sırasında binanın duvarlarına "Sivasın Hesabı Sorulacaktır" yazılı mesajlar bırakıldı. Baskın yapanlar, binanın duvarlarına "TKEP/L - LGB" yazılı mesajlar bıraktı.

Birçok ilerci partiye karşı BBP Kadıköy İlçe binasına ses bombalı baskın yaptı. Baskın sırasında binanın duvarlarına "Sivasın Hesabı Sorulacaktır" yazılı mesajlar bırakıldı. Baskın yapanlar, binanın duvarlarına "TKEP/L - LGB" yazılı mesajlar bıraktı.

BBP'ye baskın

BBP Kadıköy İlçe binasına silahlı bir baskın yapıldı. Baskın sırasında binanın duvarlarına "Sivasın Hesabı Sorulacaktır" yazılı mesajlar bırakıldı. Baskın yapanlar, binanın duvarlarına "TKEP/L - LGB" yazılı mesajlar bıraktı.

TKEP/Leninist LGB ve 13 MART GKB EYLEMLERİ

* 3 Temmuz 1997 günü Sivas katliamı protesto amacıyla 13 Mart GKB militanları tarafından Karaköy Faysal Finans'a bomba konulmuştur.

* 4 Temmuz 1997 günü Sivas katliamı protesto eden 13 Mart GKB savaşçuları Seğanlı MGV'ye yönelik bombalama eylemi yapmıştır.

* 23 Temmuz 1997 günü Refah partisi Zeytinburnu bürosu Ölüm Orucu eyleminde toprağa düşen devrim savaşçılarını anmak için bombalanmıştır.

* 24 Temmuz 1997 günü Refah Partisi Fatih bürosu Ölüm Oruçları Savaşçılarını anmak için bombalanmıştır.

* 1 Temmuz 1997 tarihinde TKEP/Leninist-Leninist Gerilla Birlikleri tarafından Kadıköy/BBP'si binası hasılıp, içerideki bir kişi etkisiz hale getirilip, parça tesirli bomba konularak, duvarlara Sivas'ın hesabını sorulacaktır' TKEP/L-LGB yazılanları yapılmıştır.

Polis karakoluna bomba

İSTANBUL Fenerbahçe Polis Karakolu, önceki gün akşam saatlerinde bombalandı. Bomba, maddi hasara yol açarken, komuyla ilgili gazetemi arayan bir kişi, bombalamayı ölüm oruçlarının yıldönümü nedeniyle TKEP-Leninist Gerilla Birlikleri adına yaptıklarını açıkladı.

* 27 Temmuz 1997 tarihinde TKEP/Leninist-LGB, Ölüm Oruçlarının yıldönümü nedeniyle, Fenerbahçe Polis Karakolunu bombalamıştır.

ANMA

TKEP/L-LGB savaşçısı Tarık Ziya Yıldırım katledilişinin 2. yılında Genç Ekin Sanat Merkezi'nin yaptığı bir etkinlikte anıldı.

Etkinliğe katılanlar Tarık Ziya Yıldırım için saygı duruşunda bulunduktan sonra Tarık'ın mücadele hayatı ve savaşçı kişiliği anlatıldı.

Tarık Ziya'nın yaşadığı şirlerden bir kaçını okundu. Tarık'ı tanıyan insanlar Tarık'ı anlattılar ve hep birlikte mücadelesini mücadelelerinde yaşatacaklarına dair söz vererek sloganlar attılar.

14. KÜBA GENÇLİK FESTİVALİ COŞKULU BİR AÇILIŞLA BAŞLADI

Yaklaşık 6 aydır çalışmalarını sürdürülen ve bu yıl 14.sü gerçekleştirilen Dünya Gençlik Festivali Küba'nın başkenti Havana'da, Havana Üniversitesi'nin bahçesinde Fidel Castro'nun yaptığı bir konuşma ve ardından atılan "Yaşasın Sosyalizm" sloganlarıyla başladı. Türkiye'den çeşitli kitle örgütlerinin yanı sıra okurlarımızın da katıldığı festivale, dünyanın dörtbir yanından toplam 106 ülkeden onbinlerce genç sosyalist iştirak ediyor.

OKURLARIMIZA GÖZALTI

Sürdürmekte olduğumuz 'Che.. Devrimler Sürüyor' kampanyamız dahilinde hazırladığımız duvar afişlerimizi yapıştırmak için çıkan arkadaşlarımızdan dördü gözaltına alınarak Aksaray Terörle Mücadele Şubesine götürüldüler. İki okurumuz serbest bırakılırken diğer iki okurumuzdan halen haber alamamaktayız.

Che...
DEVRİMLER SÜRÜYOR...

"Gerçekçi Ol,
İmkansız İste..."

*Devrimci konumda olan ya da devrimci konumda kalmak isteyen bütün güçleri "Che..! Devrimler Sürüyor..!" adı altında mücadele günlerine çağırıyoruz. Tüm dünyada yoldaş ellerde bayrak olan CHE..!
DEVRİMLER SÜRÜYOR.*

MÜCADELE BİRLİĞİ PLATFORMU

Devrimci İşçi Komiteleri, Emekçi Kamu Çalışanları,
DEKAP,
Ekin Sanat Emekçileri, DÖB, Devrimci Emek Dergisi

